

2025 CIVIL KÉZIKÖNYV

Útmutató a civil szervezetek mindennapi működéséhez

Kiadó: **Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület**, levelezési cím: 8900 Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 47-51.; telefon: +3630/474-3300; email: info@zalacivil.hu
Felelős kiadó: **Czotter Csabáné elnök** (Zalai Civil Életért KHE);

Szerzők:

Tanászi Hanna Nóra (ME CKTK): *Civil lexikon – fogalomtár A-tól Z-ig*

Furka Ágnes osztályvezető (ME CKTK): *A civil szervezetek működését biztosító támogatások*

Czotter Csabáné elnök (Zalai Civil Életért KHE): *Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata; Civil referensek találkozója, Civil Naptár*

Enyedi Anna Regina osztályvezető (ME CKTK) és **Czotter Csabáné** elnök (Zalai Civil Életért KHE): *A hálózathoz kapcsolódó országos díjak, programok*

Pál Laura projektmenedzser (Hegypásztor Kör): *Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata*

Gorza Norbert szakmai vezető (Hegypásztor Kör): *Civil szervezetek és önkormányzatok; Településfejlesztési Kollégium*

Kelemen László igazgató (Magyar Média és Információs Központ); **Sulc-Barta Szilvia** elnök (INNOVA Alkotók és Újítók Társasága);

Cseke Sándor titkár (MIDESZ Nagyszalonta); **Egri Anett** (Fundatia Identitás Alapítvány); **Klej Kitti** (Kárpátaljai Magyar Kulturális);

Jancsó Sándor (Marthos Polgári Társulás); **Bogar Patrik** elnök (Muravidéki Magyar Ifjúsági Szervezet): *Külhoni kapcsolatok a Kárpát-medencében*

Kiss András főtitkár (Hierotheosz Egyesület): *Külhoni Civil Közösségi Szolgáltató Központok*

Éles Krisztina módszertani központvezető (NMI): *Nemzeti Művelődési Intézet*

Kárpáti Árpád megbízott vezető: *Kárpát-medencei Népfőiskolai Hálózat*

Vértesaljai László elnök (Hévíz-Balaton-Zalai Dombhátak LEADER Egyesület): *LEADER Program*

Ament Balázs ifjúsági és tehetségügyi szakértő (Nemzeti Tehetség Központ Közhasznú Nonprofit Kft.): *Nemzeti Tehetség Program*

Igazságügyi Minisztérium, Igazságügyi Szakmai Irányítási Főosztály: Áldozatsegítő Központ

Tóth Erika osztályvezető (ME CKTK): *Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács*

Dr. Csonka-Takács Eszter, igazgató (Szabadtéri Néprajzi Múzeum Szellemi Kulturális Örökség Igazgatósága): *Szellemi Kulturális Örökség*

Kiss Gabriella pénzügyi vezető (Zalai Civil Életért KHE); **Dr. Simon Melitta** tanácsadó (Mecsek Polgári Egyesület):

Hasznos működési és jogi tudnivalók civil szervezeteknek

Varga Endre elnök (Veszprém Megyei Civil Hálózatért KHE): *Humán erőforrás fejlesztés és hálózatépítés*

Ács-Darabos Noémi projektasszisztens (Zalai Civil Életért KHE) és **Pál Laura** projektmenedzser (Hegypásztor Kör): *Civil Naptár*

ME CKTK részéről a kötet létrehozásában továbbá részt vettek: **Babka Dorina**, **dr. Baranyi Ildikó**, **Bitó Kitti**, **Szekér Zoltán Ákos**, **Szilágyi Csaba**

Lektorálás: **Pálné Sziber Éva**

Tisztelt Olvasók! Kedves Civilek!

„Az ember társas lény, és csak más emberekkel szövet-ségben, kapcsolatban élhet teljes életet.”- fogalmazta meg Arisztotelész, görög filozófus.

Arisztotelész igazsága rávilágít arra, milyen fontos szerepet töltenek be a társadalomban a közösségek. A civil társadalom értékteremtő közösségei nélkülözhetetlenek: önkéntes elhivatottsággal, belső meggyőződésből hoznak létre és működtetnek közösségeket. Ezeknek a közösségeknek a célja nem a hatalom vagy a haszon, hanem a szolidaritás, az igazságosság, az emberi méltóság és a társadalmi felelősségvállalás.

Az állam hálával tartozik a civil szervezetek tevékenységéért, amely nemcsak szavakban, hanem bizalomban, együttműködésben és támogató hozzáállásban nyilvánul meg. Elismeri azt a nélkülözhetetlen értékteremtő munkát, amelyet ezek a közösségek gyakran erőn felül végeznek. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a civil szférába áramló állami támogatások mértéke 2010 és 2024 között 144 milliárd forintról több mint 534 milliárd forintra emelkedett, amely közel négyszeres növekedést jelent.

Gulyás Gergely

A megbecsülés jele az Értékteremtő Közösségeért díj is, amellyel hagyományosan február elsején, a Civilek Napján ismerjük el azt a példaértékű és áldozatos munkát, melyet a civil szervezetek, valamint a közösségért dolgozó egyének végeznek.

A 2012-ben minden vármegyében és a fővárosban létrehozott 20 Civil Közösségi Szolgáltató Központ cél-

ja, hogy a civil szervezetek tevékenységük ellátásához ingyenes szakmai segítséget kapjanak az egész országban. Mára a civil központok a magyar közösségi élet meghatározó szereplőivé váltak, hiszen széles körű, folyamatosan bővülő szolgáltatásaikat több ezer szervezet veheti igénybe térítésmentesen, elősegítve ezzel a társadalmi szervezetek szakmai fejlődését és fenn tartható működését. Ők a jövőben is aktívan segítik

a civil közösségek értékteremtő tevékenységét, tudást, tapasztalatot és iránymutatást adva a helyi kezdeményezések megerősítéséhez.

További sok sikert kívánok értékes munkájukhoz!

Gulyás Gergely

Miniszterelnökséget vezető miniszter

Tisztelt Olvasó!

A civil világ értéket teremt: közösséget, összefogást, tettekre készséget, felelősségvállalást.

Minél erősebbek és elkötelezettebbek a civil szervezetek, annál fejlettebbek a települések, és annál nagyobb a megtartó erejük. Ma már elmondhatjuk, nincs olyan társadalmi tér, ahol ne lenne jelen a civil szféra. Legyen szó környezetvédelemről, sportról, gondoskodásról, kultúráról vagy a szabadidő hasznos eltöltéséről – a civilek mindenhol ott vannak, ahol valódi érték születik.

A civil szervezetek rugalmassága, gyors reakcióképessége és közösségi elköteleződése példaértékű. A kihívásokkal teli időkben – legyen az világhátrány, természeti katasztrófa vagy háborús konfliktus – mindig bizonyítják, hogy képesek összefogni és helytállni a legnehezebb helyzetekben is.

Elismeréssel tartozunk azoknak a civil közösségeknek, amelyek nap mint nap azért dolgoznak, hogy jobba tegyék mindannyiunk életét, megőrizték biztonságunkat, egészségünket, környezetünket, hagyományainkat és mindezen ügyek mentén megerősítsék a közösségi összetartozást. Ennek

Szalay-Bobrovniczky Vince

a tevékenységnek az elismerését jól mutatja az is, hogy a klasszikus civil szektor működésének biztosítását és tevékenységének fejlesztését célzó állami támogatás mértéke az elmúlt másfél évtizedben megnégyszereződött. Az állam mellett az állampolgárok is egyre inkább felismerik a civil szektor jelentőségét és támogatják azt akár személyi jövede-

lemadójuk 1%-ának felajánlásával. 2024-ben közel harmincezer civil szervezet számára 17,2 milliárd forintot ajánlottak fel ilyen módon, így 2023-hoz képest 1,9 milliárd Ft-tal nőtt a felajánlott összeg, valamint több mint háromszázzal nőtt azon civil szervezetek száma, amelyek részesülnek az SZJA 1%-ból.

Kifejezetten az egyesületek és alapítványok tevékenységének támogatására létrehozott civil alap, a Nemzeti Együttműködési Alap 2025-ben 13,0259 milliárd forintból gazdálkodhatott. A 2026. évi keretösszeg – az alap fennállásának történetében először – eléri a 16 milliárd forintot, amely újabb lehetőségeket teremt a civil közösségek megerősítésére és fejlesztésére.

A civil szervezetek támogatását célzó pályázati rendszer folyamatos fejlesztés alatt áll, különös figyelemmel a kiszámíthatóságra és az adminisztratív terhek csökkentésére. Ennek jegyében 2025. szeptember 1-jén megjelentek a 2026. évi Városi Civil Alap, valamint a 2026. évi NEA összevont és egyszerűsített pályázati kiírások. A Városi Civil Alap esetében a pályázati felület a kiírás napján megnyílt, a pályázatok benyújtására 30 nap áll rendelkezésre. Ugyanezen a napon váltak elérhetővé a 2026. évi NEA összevont és egyszerűsített pályázati kiírásai is, amelyek

részletei a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. honlapján (www.bgazrt.hu), valamint a Civil Információs Portálon (<https://civil.info.hu/>) megtekinthetők. A benyújtásra azonban eltérő időszakokban nyílik lehetőség. A tervek szerint először az összevont pályázatokat lehet benyújtani 2025. október 6-tól, majd az egyszerűsített pályázatokat október 20-tól 30 napig.

Köszönettel tartozunk továbbá mindazoknak, akik önkéntes munkájukkal hozzájárulnak a civil szervezetek értéktérítő tevékenységéhez. Közös sikerünknek tekinthetjük, hogy az önkéntes tevékenységet végzők száma is egyre növekszik. Magyarországon a KSH 2024-ben közzétett legfrissebb adatai szerint 400.000 ember végez rendszeresen önkéntes tevékenységet civil szervezeti keretek között.

A Civil Központok meghatározó szereplőivé váltak a hazai civil szektornak, hiszen hidat képeznek az állami, önkormányzati és civil szereplők között, elősegítve a párbeszédet és az együttműködést. Szolgáltatásaik évente közel 20.000 szervezet számára nyújtanak gyakorlati segítséget: támogatják az adminisztratív kötelezettségek teljesítését, naprakész tájékoztatást adnak a támogatási lehetőségekről és pályázati kiírásokról, valamint egyénre szabott tanácsadást

biztosítanak jogi, közhasznúsági, pénzügyi, adózási és pályázati kérdésekben. Emellett elkötelezettek a civil szervezetek egymás közötti kapcsolatainak fejlesztésében is: vármegyei szintű tematikus rendezvényekkel, a médiakapcsolatok erősítésével és az országos hálózatban való aktív jelenléttel támogatják a szektor belső kohézióját.

A civil és gazdasági szektor közötti párbeszéd és együttműködés erősítése szintén megjelenik a Civil Központok munkájában. Az elmúlt időszakban számos esemény szolgálta ezt a kapcsolatépítést, és örömmel látjuk, hogy ezek a kezdeményezések egyre nagyobb figyelmet és elismerést kapnak országszerte.

Közös eredményeink méltó ünnepe volt a 2025. május 12-én megrendezett III. Országos Civil Konferencia, amelyet a Miniszterelnökség Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkársága szervezett meg „*Civil Kavalkád a Skanzenben*” címmel. A Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban tartott rendezvényen több mint ezren vettek részt: az ország valamennyi vármegyéjéből és a fővárosból érkeztek civil központok képviselői, szakemberek, civil szervezetek és határon túli magyar közösségek delegáltjai Erdélyből, Felvidékről és Délvidékről.

A Civil Kézikönyv immár hetedik kiadását tartja a kezében a kedves Olvasó, mely nyomtatott és online formában egyaránt megjelenik. A kézikönyv online változata a Civil Információs Portál oldalán érhető el. A kiadvány nemcsak elméleti áttekintést, hanem gyakorlati tudást is kíván adni a civil szervezetek számára, így hozzájárulhat a civil szektor további erősödéséhez.

A 2025-ös kiadás új arculattal, a visszajelzések alapján a civil szervezeteket leginkább érdeklő témákkal jelenik meg, mint például a civileket érintő lehívható források, együttműködések és partnerségek, társhálózatok, valamint hasznosítható joggyakorlatok és nem utolsósorban a kiadványban bemutatkozniak a vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központok is, emellett gyors tájékoztatói lehetőséget kínál a Civil ABC is.

A Civil Kézikönyv nemcsak a civil szervezetek körében, hanem 2020 óta a felsőoktatás világában is kiemelkedő szerepet játszik, hiszen „A civil szervezetek szerepe és lehetőségei Magyarországon” címet viselő egyetemi tantárgy tananyagaként is felhasználásra kerül. 2020-as első meghirdetése óta a tantárgy nyolc egyetemen került meghirdetésre, amelyet már közel 500 hallgató teljesített.

A kormány és a civil szféra közötti partnerségi együttműködés alapja a kölcsönös bizalom, a párbeszéd és az a közös cél, hogy a társadalom számára valódi értékek jölessenek létre. A civil szervezetek olyan területeken vannak jelen, ahol közvetlenül érzékelik a helyi közösségek igényeit és problémáit. A kormány e munkát elismerve törekszik arra, hogy a civil szervezetek ne csupán kedvezményezettként, hanem egyenrangú partnerként vegyenek részt a közös célok megvalósításában. Az együttműködés nemcsak a hatékonyabb társadalmi működést szolgálja, hanem a közösségi szolidaritás megerősítéséhez is hozzájárul. Ezért is különösen fontos, hogy minél többen kísérjük figyelemmel a civil közösségek munkáját és aktívan kapcsolódjunk be a helyi közéletbe, a közösségek formálásába.

Az értékteremtő közösségek ott születnek, ahol emberek egy közös ügy mentén összefognak, és elkötelezetten dolgoznak a helyi vagy társadalmi problémák megoldásán.

„Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen” – fogalmazta meg Széchenyi István, és e gondolat

ma is mély igazságot hordoz, különösen a civil közösségek munkáját tekintve. Az önkéntesen szerveződő közösségek épp abban hordoznak kivételes erőt, hogy tagjaik együtt, közös célért cselekednek, egymást támogatva, erősítve. Amit egyedül nehéz vagy lehetetlen volna megvalósítani, azt közösségben lehetőségessé teszi az összefogás, a bizalom és a közös hit. Széchenyi szavai így nem csupán inspirációt jelentenek, hanem nap mint nap visszaköszönnek a civil világ eredményein keresztül, ahol az egyéni akarat közösségi tétté formálódik, és valódi változást hoz.

Magyarország Kormánya a jövőben is elkötelezett abban, hogy támogassa a civil szervezeteket, bővítse működési lehetőségeiket és növelje társadalmi megbecsültségüket itthon és nemzetközi szinten egyaránt.

Bízunk benne, hogy a kiadvány hasznos útitárs lesz a civil világ mindennapi tevékenységeiben!

Szalay-Bobrovniczky Vince

*civil és társadalmi kapcsolatokért
felelős helyettes államtitkár*

1

CIVIL ABC

CIVIL ABC

A Adventi Civil Börze

Az első országos adománygyűjtő program 2020-ban indult útjára, melynek keretében a civil központok országos hálózata lehetőséget biztosított a civil szervezetek online bemutatkozására, valamint adventi adománygyűjtő kampányaik népszerűsítésére. A program keretében a civil központok hazai és határon túli civil szervezeteknek, gyermekotthonoknak, állatmenhelyeknek, helyi rászoruló közösségeknek is szerveznek adománygyűjtést, vagy épp helyi adománygyűjtő kezdeményezéseket és jótékonyági adventi akciókat támogatnak és népszerűsítene. Amennyiben bárki csatlakozni szeretne a kezdeményezéshez, az erről szóló információkat megtalálja minden év decemberében Civil Információs Portálon és a civil központok kommunikációs felületein.

<https://civil.info.hu/kezdolap/hirek/index.html?o=1019>

Á Átláthatóság

A civil szervezetek számára kiemelten fontos, hogy működésük, gazdálkodásuk átlátható legyen. Az átláthatóság erősíti a szervezetekkel szembeni társadalmi bizalmat és hatékonyabbá teszi a tevékenységüket. Ennek a követelménynek a teljesítése nemcsak előírt kötelezettség, hanem a civil szervezetekkel szembeni szakmai elvárás is. Ennek érdekében a civil szervezetek minden évben le-
tétbe helyezik a számviteli beszámolójukat, tevékenységüket, rendezvényeiket a közösségi felületeken láthatóvá teszik, közhasznú tevékenységükről tájékoztatást adnak.

B Bevétel

A civil szervezetek bevételei többféle forrásból származhatnak, beleértve az adományokat, a tagdíjakat, az állami és önkormányzati támogatásokat, a pályázati forrásokat és az üzleti tevékenységből származó bevételeket. A bevételi források aránya és nagysága a szervezet típusától, tevékenységétől és méretétől függően változhat. Magyarországon a klasszikus civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) 37%-a 500.000 Ft vagy annál kevesebb bevétellel rendelkezik, míg a pénzügyi források 80%-ával a szervezetek 5%-a gazdálkodik.

C Civil Közösségi Szolgáltató Központ

2012 óta működik minden vármegyében és Budapesten összesen 20 civil központ, amelyek térítésmentesen segítséget nyújtanak a civil szervezeteknek. Feladataik között szerepel, hogy segítséget nyújtanak a civil szervezeteknek, az adminisztratív kötelezettségek teljesítésében. Emellett tájékoztatást adnak a támogatási lehetőségekről és pályázati kiírásokról, gyakorlati támogatást és egyénre szabott tanácsadást biztosítanak – legyen szó jogi, közhasznúsági, pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekről, pályázati technikákról vagy számítógép-kezelésről –, továbbá elősegítik a kommunikációt és ösztönzik az együttműködést mind a civil szektoron belül, mind más szektorokkal. A civil központok maguk is civil szervezetek, és munkájukkal nemcsak itthon, hanem a határon túl is segítik a civil szféra fejlődését.

<https://civil.info.hu/kezdolap/CKSZK/index.html>

D Díjak és elismerések

Az aktív közösségek tevékenységük elismeréseként állami és helyi díjakban is részesülhetnek. A díjak célja a civil szervezetek, önkéntesek, támogató vállalkozók, illetve a közösségi tagok munkájának elismerése. A leggyakoribb helyi díjtípusok közé tartoznak az „Év civil szervezete”, az „Év adományozója”, és az „Év Önkéntese” díjak, viszont helyi szinten egyedi díjak is léteznek, mint például „Az év civil rendezvénye”, „Az év civil jogásza”, „Az év civil könyvelője” vagy egyéb különdíjak. A díjakat évente a helyi közösség részvételével és ajánlására adják át, és többnyire konkrét tevékenységek vagy elért eredmények alapján ítélik oda.

E Egy százalék

A személyi jövedelemadóról szóló törvény lehetővé teszi, hogy a magánszemélyek adójuk 1+1%-áról szabadon rendelkezzenek minden évben május 20-áig: az egyik 1%-ot egy civil szervezetnek, a másikat egy egyháznak vagy kiemelt költségvetési előirányzatnak ajánlhatják fel.

A regisztrált civil szervezetek listája a NAV honlapján érhető el. A nyilatkozat a legegyszerűbb módon elektronikus úton, de papír formában postai úton vagy lezárt borítékban a NAV ügyfélszolgálatain személyesen, illetve meghatalmazott útján is benyújtható.

Ha valaki nem rendelkezik az 1%-ról, az összeg nem vész el, a civil szervezeteket támogató Nemzeti Együttműködési Alaphoz kerül.

Ne feledd el támogatni a civil szervezetek működését az adód 1%-ának felajánlásával!

<https://civil.info.hu/kezdolap/hirek/ndex.html?o=1065>

É **Értékteremtő Közösségekért díj**

Az Értékteremtő Közösségekért díjat 2020 óta a Civilek Napjához kötődően annak a civil szervezetnek adományozhatja a Miniszterelnökséget vezető miniszter, amelynek értékteremtő, értékmegőrző tevékenysége példaértékű, valamint annak a természetes személynek, aki a közösség vagy közösségek ilyen irányú tevékenységét elősegíti, támogatja, vagy munkájával hozzájárul a civil szervezetek magas színvonalú működéséhez.

A Miniszterelnökséget vezető miniszter az Értékteremtő Közösségekért díj odaítélésével a civil szférához köthető, valamely adott szakterületen és

tevékenységi területen végzett kiemelkedő teljesítményt, kimagasló szakmai tudást, illetve a társadalmi értékeket teremtő és megőrző munkásságot, az alkotói tevékenységet, példa jellegű életművet ismeri el. A díj évente egy szervezet és egy természetes személy részére adományozható. Mindkét díjazott emlékérmét, az adományozást igazoló oklevelet, valamint 1.500.000 Ft összegű pénzzutalmat kap.

F **Forprofit**

A forprofit és civil szféra céljai alapvetően különböznek, ugyanakkor együttműködésük kölcsönösen előnyös: a cégek társadalmi felelősségvállalásukat erősíthetik, míg a forráshiánnyal küzdő civil szervezetek anyagi és szakmai támogatáshoz juthatnak. Együttműködésük kialakításáról, a kölcsönös előnyökről és közös értékekről az „Okos füzetek”-ben pontos információt és joggyakorlatokat találhatnak az érdeklődők, így az útmutatóként szolgálhat a forprofit és a nonprofit szféra együttműködésére.

A civil központok számos olyan rendezvényt szerveznek, amely a két szféra együttműködését irányozza elő.

G **Gazdálkodás**

Civil szervezet nem alapítható gazdasági céllal, vagyis a tagjainak, alapítóinak a szándéka nem irányulhat kizárólag vagyoni- és jövedelemszerzésre. A szervezetek ugyanakkor gazdálkodnak, vagyis végeznek olyan tevékenységet, vagy olyan gazdasági események részesei lehetnek, amelynek következtében változik a civil szervezet pénzügyi helyzete (a közérdekű önkéntesek fogadása is gazdálkodási tevékenység körébe tartozik). Törekedhetnek a nyereséges gazdálkodásra, de az elért nyereséget nem oszthatják fel, hanem működésükre, céljaikra és olyan lehetőségekre fordíthatják, amelyekkel céljaikat hatékonyabban, gyorsabban érhetik el. Ugyanakkor a civil szervezetek számára is fontos, hogy saját maguk is pontosan lássák és felmérjék vagyoni és pénzügyi helyzetüket. Gazdálkodásukról bővebben olvashatsz a Civil Kézikönyvek eddig megjelent digitális változataiban, amelyek a következő linken érhetőek el:

https://civil.info.hu/kezdolap/civil_kiadvanyok/civil_kezikonyv/index.html

H **Hírlevél**

A civil központok hírlevelek útján tájékoztatják a vármegyékben levő szervezeteket az aktualításokról, illetve a közösségek számára szervezett programjaikról, eseményeikről. A hírlevelekben a civil szervezetek rendszeres tájékoztatást kapnak a vármegyei és országos aktualításokról, pályázati lehetőségekről (pl. NEA, FCA, VCA), illetve az elszámolási határidőkről is. Emellett értesítést kapnak szakmai eseményekről, mint például az Országos Civil Konferencia, valamint felhívják a figyelmet társadalmilag fontos kezdeményezésekre – például a Civil Véradásra. Továbbá a szervezetek képviselői meghívást kapnak különféle képzésekre és továbbképzésekre is.

Magyarországon a KSH 2024-es adatai alapján 53.647 klasszikus civil szervezet működik, amelyek közül a központok több mint 18 ezer szervezettel állnak kapcsolatban hírleveleiken keresztül.

I **Ifjúsági honlap**

A civil központok hálózata működtet egy ifjúsági honlapot is, amelynek segítségével szeretné megmutatni a civil szervezetek sokrétű, változatos világát, azokat a tevékenységeket, amelyekhez csat-

lakozva teljesíthető a közösségi szolgálat, amelyek segíthetnek a pályaválasztásban, később akár a munkavállalásban is. A honlapra felkerülnek azok az országszerte megvalósuló programok, amelyek érdekelhetik a fiatalokat, de információt találhatnak itt önkénteskedésről, a fiatalokat érintő hírekről és lehetőségekről, kampányokról, helyi programokról is. Az ifjúsági honlap a következő linken érhető el:

<https://civilkozpontok.hu/>

J **Jógyakorlatok**

A civil szervezetek számára a jógyakorlatok megismerése és átvétele nagy segítséget jelenthet a hatékonyabb működésben. Egy-egy jól bevált módszer, kampány vagy projektötlet más szervezetektől átvéve időt, energiát és erőforrást spórolhat meg, miközben inspirációt is adhat új kezdeményezésekhez.

A jógyakorlatok megosztása ösztönzi az együttműködést, tanulást és innovációt a civil szektorban – hiszen nem kell mindent újból kitalálni, előlről kezdeni, ha valaki már azt sikeresen kipróbálta.

K **Kiadványok civil szervezetek részére**

A Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárság a civil központokkal együttműködve minden évben friss kiadványokkal szolgál a civil szervezetek számára online és nyomtatott formátumban.

A Civil Kézikönyv egyfajta útmutató a civil szervezetek számára, amely nemcsak elméleti ismeretekkel, de hasznos és aktuális gyakorlati tudnivalókkal segíti a civil szervezetek mindennapi működését.

A Civil Érték Magazin középiskolásoknak szóló kiadvány, amelyben érdekes témákra és tudnivalókra bukkanhatnak a fiatal olvasók a civilségről, önkénteségről és aktuális lehetőségekről.

Az Okos Füzetek rövidebb terjedelmű ingyenes útmutatók a civil központok kiadásában, melyek hasznos tudnivalókat, jógyakorlatokat tartalmaznak pl. az adományozás, önkéntesség, a fiatalok bevonása, marketing, civil humánerőforrás-menedzsment és atipikus foglalkoztatási formák témájában.

A vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központok honlapjain további hasznos információkat tartalmazó kiadványok állnak a civilek rendelkezésére.

L **Láthatóság**

A civil szervezet láthatósága kulcsfontosságú ahhoz, hogy minél többen megismerjék a küldetését és támogassák a munkáját. Ehhez elengedhetetlen az egységes arculat, a jól megfogalmazott küldetés, valamint az aktív és tudatos kommunikáció – legyen szó közösségi médiáról, honlapról vagy sajtómegjelenésekről.

A jól felépített kommunikáció segít abban, hogy a szervezet felismerhető, hiteles és vonzó legyen a célcsoportjai – támogatók, önkéntesek, partnerek – számára. A médiamegjelenések pedig lehetőséget adnak arra, hogy szélesebb közönséghez jussanak el az üzenetek, növelve ezzel a társadalmi hatást. A civil központok is folytatnak médiatevékenységet: saját honlappal rendelkeznek, hírlevelet küldenek és sajtóreggelit tartanak (lásd az S betűnél).

A civil szervezetek láthatóságuk fejlesztésével kapcsolatban olvashatnak a „Mesterségem címere - Arculatformálás, marketing és kommunikációs módszerek a civil szervezetek eszköztárában” című Okos Füzetben, amely a következő linken érhető el:

https://civil.info.hu/media/Mestersegem_cimere_Arculat_Marketing_2023_6155.pdf

M **Motiváció**

A civil szervezeteknél a motiváció a motorja szinte mindennek – hiszen sokan szívből, önkéntesen dolgoznak benne. Ha nincs lelkesedés, hamar elfogyhat az energia, ezért fontos, hogy a tagok érezzék: számít, amit csinálnak. Egy kis elismerés, közös élmények vagy sikerélmények sokat dobhatnak a hangulaton, és segítenek összetartani a csapatot.

Minden civil szervezeti döntés és esemény mögött az embert kell keresni, hiszen bármilyen indítatásból is jön létre egy szervezet, rendszerint két alapvető emberi motiváció áll mögötte: vagy valami hiányzik, amit pótolni szeretnénk, vagy valami már létezik, amit jobbá kívánunk tenni. Ez a két hajtóerő az, amely alapítványokat és egyesületeket hív életre és tart fenn.

Továbbá a civil szervezeti vezető feladata, hogy motiválja és támogassa a tagokat, munkatársakat és önkénteseket.

N **Nonprofit**

A KSH 2024-ben közzétett adatai szerint 2023-ban Magyarországon 61.076 alapítvány és társas nonprofit szervezet működött (alapítványok száma: 19.193; társas nonprofit szervezetek száma: 41.883). A klasszikus civil szervezetek száma: 53.647 ebből az egyesületek száma:

35.405. Szervezeti formák szerint a klasszikus civil szervezetek közé tartoznak a magánalapítványok, illetve az egyesületek, szövetségek; nonprofit vállalkozásoknak nevezzük a nonprofit gazdasági társaságokat, valamint ide soroljuk az előbbiekhöz képest elenyésző gazdasági súlyú, a kormányzati, önkormányzati alapítású – jobbra közfeladat ellátására, támogatására szakosodott – közalapítványokat is. A nonprofit szervezetek harmadik csoportját az érdekképviselések (köztestületek, munkaadói, munkavállalói és szakmai szervezetek) alkotják.

A nonprofit szervezet tevékenysége nem kizárólag a pénzről szól, hanem arról, hogy a szervezet fogja össze a közösséget valamilyen jó ügy érdekében – legyen szó állatmentésről, környezetvédelemről vagy akár közösségi programokról.

O Országos rendezvények

A civil központok hálózatát évről évre erősítő és fejlesztő országos programok közé tartozik a 2018 óta évente megrendezett Civil Központok Országos Találkozója (CIKOT). Ezt követően 2022-ben tartották az első Országos Civil Konferenciát a Civil Központ Hálózat 10 éves jubileuma alkalmából, mely azóta is rendszeresen, színes szakmai programokkal várja a civil szféra résztvevőit,

2025-ben már több mint 1000 fővel. A civil közösség összefogását erősíti az évente kétszer szervezett Országos Civil Véradás. Emellett 2020 óta rendszeresen indítanak országos programokat, kampányokat, mint például az SZJA 1% felajánlását népszerűsítő kampány, adománygyűjtések, vezetőképző programok, könyvelői-, jogi- és pályázati képzések.

Amennyiben bárki csatlakozni szeretne az országos rendezvényekhez, az erről szóló információkat a Civil Információs Portálon és a civil központok kommunikációs felületein találja meg.

Ö Önkéntesség

Önkéntesnek lenni civil szervezetnél remek lehetőség arra, hogy valaki egy jó ügyért tegyen, miközben új embereket ismer meg, tapasztalatot szerez és hasznosnak érzi magát. Az önkéntes olyan személy, aki saját akaratából, meggyőződésből segít másokon anélkül, hogy ezért anyagi ellenszolgáltatást várna. Ez a fajta segítségnyújtás a szolidaritás, a közösség iránti felelősség és az önzetlenség megnyilvánulása. Az önkéntes nem vár hasznot, mégis rengeteget ad – másoknak és saját magának is. Az önkéntesek motivációja a személyes, társadalmi, érzelmi és gyakorlati szempontok együtteséből állnak össze.

A civil szervezetek nagyra értékelik az önkéntes munkát, hiszen ez gyakran az alapja működésüknek. Ráadásul az önkéntesség nemcsak másoknak hasznos, hanem az önkéntesnek is – erősíti az önbizalmat, bővíti a látókört, és akár a jövőbeli munkahely megtalálásában is segíthet.

Magyarországon közel 400 ezer önkéntes tevékenykedik civil szervezeteknél.

A középiskolások számára kötelező 50 óra iskolai közösségi szolgálat civil szervezetnél is teljesíthető.

P Partnerség

A civil szervezeteknek nagyon jól jön, ha közeli kapcsolatot ápolnak a helyi partnerekkel, főleg az önkormányzattal – hiszen együtt sokkal többre mennek. Az önkormányzat segíthet helyszínnel, információval vagy támogatással, a civilek pedig mozgósítják a helyieket, programokat szerveznek, vagy épp segítenek a rászorulóknak.

Ha jó a kapcsolat, abból az egész közösség profitál – gördülékenyebben mennek a dolgok, és élhetőbb lesz a környezet is. A civil szervezetek partnerei lehetnek az önkormányzatokon túl akár óvodák, iskolák, kórházak, vállalkozók, magánszemélyek, kulturális intézmények is.

R Referens

Az önkormányzatoknál dolgozó civil referensek azok a kapcsolattartók, akik hidat képeznek a helyi civil szervezetek és az önkormányzat között. Feladatuk, hogy segítsék a civilek munkáját, támogassák a helyi kezdeményezéseket, információt adjanak pályázatokról, rendezvényekről és elősegítsék a közös együttműködést. Így ők kiemelten fontos szereplői a helyi közösség életének és a civil szféra fejlődésének.

2025-ben valósult meg az első „Civil referensek találkozója” rendezvény a Zala Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ szervezésében, amely keretében szakmai fórumot tartottak az önkormányzatok és civilek együttműködéséről.

S Sajtóreggeli

A civil szervezetek gyakran szerveznek sajtóreggeliket, hogy közvetlenül kommunikáljanak a médiával, bemutassák legújabb projektjeiket, eredményeiket vagy aktuális ügyeket. Ez a személyes találkozó egyben munkareguli is, és remek lehetőség arra, hogy előben meséljenek a munkájukról, válaszoljanak kérdésekre, és erősítsék a kapcsolatot a médiával, ami hosszú távon segíti a szervezet láthatóságát és hitelességét.

SZ Szeminárium a civil szféra szerepéről
2020 szeptembere óta minden évben egyre több felsőoktatási intézményben hirdetik meg a „Civil szervezetek szerepe és lehetőségei Magyarországon. Miért érdemes fiatalon is civil közösségekben tevékenykedni?” című tantárgyat. Eddig a Miskolci Egyetemen, a gödöllői Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen, a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetemen, a székesfehérvári Kodolányi János Egyetemen, a Szegedi Tudományegyetemen, az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen, a Debreceni Egyetemen volt elérhető a tantárgy. 2025 tavaszán az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen indult újra a tantárgy, ősztől ismét a Szegedi Tudományegyetemen és a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetemen, tavasszal pedig új helyszínként a Károli Gáspár Református Egyetemen lesz elérhető a tantárgy. A tárgy követelményeit eddig országsszerte közel 500 diák teljesítette.

T Társasjáték

Az „ALACOLJ! – mert civil szervezetet létrehozni menő” olyan interaktív társasjáték, amelyet azért hoztunk létre, hogy játékos formában ismertessük meg a fiatalokkal az önkéntesség, a társadalmi felelősségvállalás és a civil szféra fontosságát. Akár 36 fő is játszhatja egyszerre egyetemi vagy

középiskolai órákon, amikor a civil központok munkatársai ellátogatnak az intézményekbe.

A játék során a résztvevők kreatív ötletekkel, közösségi problémákkal és megoldásokkal találkoznak, miközben fejlődik a szociális érzékenységük és együttműködési készségük. Többször előfordult már, hogy egy-egy játékon felmerült ötletből valódi civil kezdeményezés született – ez pedig hatalmas inspiráció mindannyiunk számára!

V Vértadás

A Civil Községi Szolgáltató Központok 2019 óta évente két alkalommal szervezik meg helyi és vármegyei szinten az Országos Civil Vértadást az Országos Vérellátó Szolgálat (OVSZ) és (2022 óta) a Magyar Vöröskereszt közreműködésével. Az eddigi alkalmakon összesen közel 8000 véradó nyújtott segítséget.

A véradó program célja a véradás széleskörű népszerűsítése mellett a civil szervezetek társadalmi felelősségvállalásának erősítése. Kiemelten fontos a beteg embertársaink ilyen módon történő megsegítése, a vérellátás folyamatosságának biztosítása, hiszen vérkészítmények nélkül számos beteg felépülése vagy élete veszélybe kerülhet. A véradás fővédnöke Herczegh Anita, a Regőczy István Alapítvány a Koronavírus Árváiért szervezet elnöke.

A véradásról aktuális információkért keresd a Civil Információs Portál oldalát, vagy a figyeld a vármegyei Civil Községi Szolgáltató Központok kommunikációs csatornáit.

W Workshop – Vezetői workshop

Ingyenes workshop civil szervezeti vezetők számára gyakorlati tudnivalók, alapvető civil szervezeti ismeretek átadására. A workshop során a tapasztalt előadók a civil szervezetek működését támogató legfontosabb területeket járják körül az indulástól a professzionális szintig, például a vezetői önismeretet, jogi és pénzügyi alapismereteket, szervezeti kommunikációt, adatvédelmet, időgazdálkodást, fiatalok bevonását, digitális fejlődést, társadalmi felelősségvállalást, valamint az adományozás és önkéntesség kérdéskörét is.

2021-ben indult 6 megyében 73 fővel, a 2024 őszén meghirdetett workshopot azonban már 334 fő végezte el sikeresen. Légy résen, hiszen elindult a workshop 2. modulja azon szervezeti vezetők számára továbbképzésként, akik már a korábbi workshopokat elvégezték.

Y YouTube-csatorna

A YouTube csatornánkon, amely „Civil Magazin” néven fut, megtalálhatók a civil rendezvények aftermovie-jai, amik

visszaadják a programok hangulatát és élményét, valamint az SZJA 1% kampányvideók, amelyek egyszerűen és látványosan mutatják be, hogyan lehet támogatni a civil szervezeteket. Így bárki könnyen értesülhet a civil élet izgalmas eseményeiről és a támogatás lehetőségeiről egyaránt. A YouTube-csatorna elérhető a

<https://youtube.com/@civilek-magazin?si=-H8x489KfHBXmHY-W>

linken. A civil központok saját YouTube-csatornákkal is rendelkeznek, ahol megosztják az általuk szervezett rendezvények felvételeit, médiában történő megjelenéseiket, valamint saját kampány videóit. Keresd a hozzájuk vezető videókat a civil központok honlapjain!

Z Zászlóvivő

A civil szervezetek gyakran zászlóvivőként lépnek fel fontos társadalmi ügyekben, mert ők azok, akik felhívják a figyelmet a problémákra, képviselik a közösség érdekeit és változásokat kezdeményeznek. Ők azok, akik bátran kiállnak, szerveznek, kommunikálnak és mozgósítanak, hogy jobba tegyék a környezetünket, a társadalmat vagy akár egy-egy kisebb csoport életét.

A CIVIL SZERVEZETEK MŰKÖDÉSÉT BIZTOSÍTÓ TÁMOGATÁSOK

***Milyen források segíthetik az egyesületek
és alapítványok tevékenységét?***

A „civil 1%”
Nemzeti Együttműködési Alap
Magyar Falu Program – Falusi Civil Alap
Városi Civil Alap

A civil szervezetek működésükkel, munkájukkal segítik a közösségek fejlődését, közhasznú tevékenységük hozzájárul a társadalmi problémák enyhítéséhez, a helyi közösségekben belül felmerülő igények megjelenítéséhez és megvalósításához is. Feladataikat sokszor önkéntesek segítségével látják el, amely kiemelkedően fontos erőforrás, ugyanakkor nem feltétlenül elegendő a szervezetek fenntartásához. Az egyesületeknek, alapítványoknak szükségük van forrásra többek között az alábbi költségeik biztosítására:

- működés (pl. iroda fenntartása, gépkocsi, rezsi, adminisztráció),
- szakmai programok (pl. rendezvények, anyagköltség, kiadványok, képzések),
- szakemberek bevonása olyan ügyekben, ahol szakember segítsége szükséges (pl. ügyvéd, könyvelő, tréner, előadó),
- önkéntesek fogadása (pl. eszközök, képzés, utánpótlás, toborzás),
- kommunikáció (pl. arculat, kapcsolatrendszer, honlap, kiadványok).

A civil szervezetek működési környezetét tekintve az az ideális, ha több forráslehetőség is rendelkezésre áll számukra. Ez biztosíthatja, hogy a sokféle tevékenységű és felépítésű civil szervezeti kör a számára ideális forráslehetőséget ragad-

ja meg, használja fel fenntartható működésének elérésére. Kifejezetten a civil szervezetek támogatását biztosítja a Nemzeti Együttműködési Alap (a továbbiakban: NEA), valamint a személyi jövedelemadó egy százalékáról való rendelkezés lehetősége. A NEA mellett 2020-tól új támogatási lehetőségként jelent meg a Falusi Civil Alap, majd a 2021. évtől a Városi Civil Alap.

A következőkben ezekről adunk rövid áttekintést.

1. A „civil 1%”

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996-ban elfogadott törvény teszi lehetővé, hogy az adózó minden adózási évben adója 1%-át felajánlja a tevékenysége, céljai alapján neki szimpatikus civil szervezet számára, bármilyen többletköltség, anyagi teher nélkül. Bármely civil szervezet jogosult lehet az állampolgároktól érkező SZJA 1% felajánlások fogadására, amelyik legalább két teljes éve működik, az alapszabályában megjeleníti a politikamentességét, illetve nyilatkozik arról, hogy közhasznú tevékenységet végez. Fontos kiemelni, hogy nem kell közhasznú jogállással rendelkeznie a szervezetnek.

Ha e feltételek teljesülnek, a szervezet regisztrálhatja magát.

Az ezzel kapcsolatos részletes tudnivalókról a 2024-es online Civil kézikönyvben olvashatnak (26-39. oldal)

Az SZJA 1%-ának megfelelő összeget tehát mindenképp megkapják a civil szervezetek. A forrás egy része közvetlenül az adózók rendel-

kezésének megfelelően jut el a kedvezményezettekhez. A fel nem ajánlott rész pedig a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásain keresztül segíti a civil szervezetek működését, tevékenységét.

A civil szervezetek elkötelezettségét mutatja, hogy folyamatosan bővül a civil 1% fogadására jogosult szervezetek száma.

A „civil 1%” felajánlás főbb jellemzői 2013-2024.

Forrás: NAV adatok alapján

Rendelkező év	Rendelkezők száma	Kedvezményezett szervezetek száma	Kiutalt összeg
2013	2 024 791	24 523	7,5 milliárd Ft
2014	1 936 488	25 106	7,3 milliárd Ft
2015	2 056 097	24 895	7,9 milliárd Ft
2016	2 112 015	25 597	8,4 milliárd Ft
2017	1 945 582	26 247	7,9 milliárd Ft
2018	1 797 742	27 188	8,2 milliárd Ft
2019	1 694 732	27 049	8,7 milliárd Ft
2020	1 646 282	28 031	9,7 milliárd Ft
2021	1 660 527	28 241	10,5 milliárd Ft
2022	1 471 683	28 625	11,01 milliárd Ft
2023	1 819 715	29 505	15,33 milliárd Ft
2024	1 768 453	29 933	17,29 milliárd Ft

2. Nemzeti Együttműködési Alap (NEA)

A Nemzeti Együttműködési Alap egy olyan költségvetési előirányzat, amelynek felhasználásában a civil szervezetek és a kormányzat partnerisége jut kifejezésre. A Nemzeti Együttműködési Alap a civil szervezetek számára kínál támogatási lehetőségeket, forrásai elsősorban pályázati úton érhetők el.

Magyarországon az SZJA 1% felajánlásával egyidejűleg született meg az igény egy olyan, csak a civil szervezetek számára elérhető forrás kialakítására, amely kiegyenlíti azokat az egyenlőtlenségeket, amelyek az SZJA 1% felajánlások terén – pl.: az ország területeinek eltérő jövedelmi viszonyaiból, a civil szervezetek által felvállalt ügyek eltérő népszerűségéből adódóan – szükségszerűen jelen vannak. Ezt az igényt korábban a Nemzeti Civil Alapprogram elégitette ki. A 2012-ben hatályba lépett Civil törvény azonban alapjaitól gondolta újra a civil szervezetek működésének területeit. Így született meg a Nemzeti Együttműködési Alap, többek között a jogutód nélkül megszűnt szervezetek vagyonának a civil támo-

Nemzeti Együttműködési Alap

gatási rendszerbe történő „becsatornázásával” és az adományok után járó normatív kiegészítő támogatással bővítve a korábbi lehetőségeket.

A NEA a központi költségvetés egyik előirányzata, amely fölött a civil és társadalmi kapcsolatokért felelős miniszter gyakorol rendelkezési jogot. A szakmai irányítói feladatokat a miniszter irányítása mellett a társadalmi és civil kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár látja el. A NEA tényleges felhasználása egy olyan rendszerben történik meg, amelyben az alap által támogatni kívánt civil szervezetek több szinten is részt vesznek a döntések meghozatalában.

A NEA szervezetileg három részre tagolódik:

A stratégiai szintű, támogatásokkal kapcsolatos elvi, irányító és koordináló döntéseket a NEA Tanács hozza meg.

A Tanács kilenc főből áll, amelynek:

- három tagját a helyi, területi vagy országos szinten tevékenykedő civil szervezetek választják meg;
- három tagját az Országgyűlés illetékes szakbizottsága (Igazságügyi Bizottság) jelöli ki;
- három tagját pedig a Miniszterelnökséggel stratégiai partneri viszonyban álló civil szervezetek személyi javaslatára a miniszter saját hatáskörében kéri fel.

A Tanács elnökét a miniszter a Tanács tagjai közül nevezi ki.

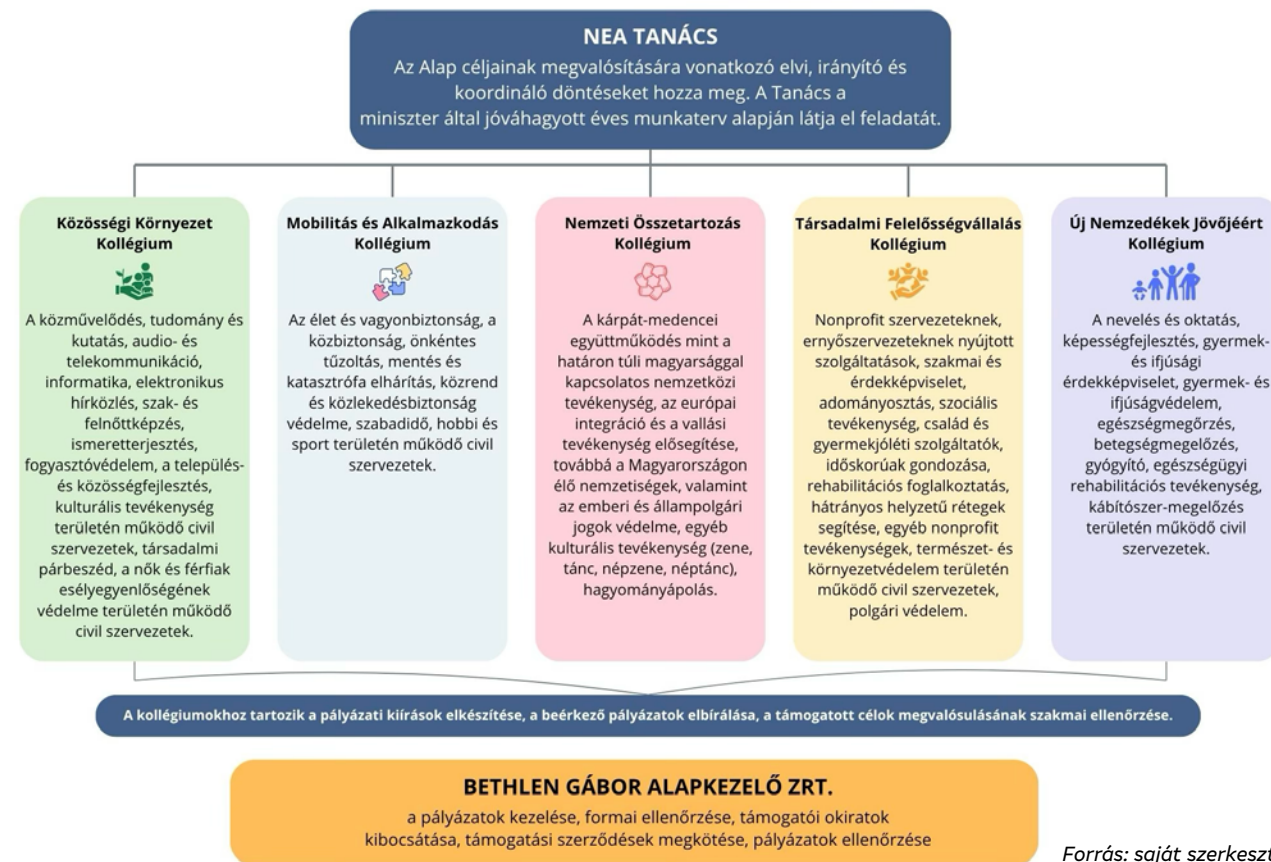
A NEA másik döntéshozatali szintjét öt, tevékenységi kör alapján elkülönülő kollégium alkotja. A kollégiumok felelősek a pályázati kiírások elkészítéséért, a beérkező pályázatok elbírálásáért, valamint a támogatott célok megvalósulásának szakmai ellenőrzéséért. Minden kollégium vonatkozásában jogszabály írja elő, hogy mely tevékenységi területeken működő szervezetek pályázatai tartoznak a hatáskörükbe, ezen túl a tevékenységi kör alapján történő besorolás lehetővé teszi, hogy a kollégiumokban tevékenykedő területi tagok hozzáértése, szakmai tu-

dása optimálisan érvényesülhessen. A kollégiumok a tanácshoz hasonlóan 9-9 tagból állnak. Mindegyik kollégium:

- három tagját a helyi, területi vagy országos szinten tevékenykedő civil szervezetek választják meg;
- három tagját a Miniszterelnökséget vezető miniszter kéri fel a stratégiai partner civil szervezetekkel történő egyeztetés alapján;
- három tagját pedig szakminiszterek jelölik ki, de a jogszabály ebben az esetben is előírja a stratégiai partnerekkel történő egyeztetést.

A NEA kezelőszerve 2019. január 1-jétől a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Az Alapkezelő sajátos szerepet játszik a NEA rendszerében. Mint kezelő szerv, többek között támogatja a NEA testületeinek munkáját, érkezteti, befogadja, és formai szempontból ellenőrzi a pályázatokat, illetve támogatói okiratot bocsát ki vagy szerződést köt a nyertes szervezetekkel, illetve folyósítja a támogatásokat és gondoskodik a beszámolók ellenőrzéséről.

A Nemzeti Együttműködési Alap felépítése

Forrás: saját szerkesztés

Mit támogat a NEA?

A Nemzeti Együttműködési Alap a civil önszerveződések működését és szakmai tevékenységét támogató finanszírozási forma, amelynek konkrét támogatási céljait a Civil törvény rögzíti.

A Civil törvényben meghatározott célok között a civil szervezetek működésének támogatása hangsúlyos szerepet kap. Ez nem meglepő, hiszen az SZJA 1% felajánlásoknak csak a negyedét használhatják fel a kedvezményezett szervezetek a saját működésükre, más támogatási rendszerekben pedig szinte kizárólagosan a szakmai munkájuk fejlesztéséhez igényelhetnek támogatást. A NEA sajátos és lényeges támogatási szerepkört tölt be azzal, hogy támogatja azoknak a feltételeknek az előteremtését is, amelyek nélkül a szervezetek nem tudnának sem létezni, sem dolgozni. A szervezetek működésük és tevékenységük támogatásához ötféle módon, a nekik megfelelő pályázatot és eljárásrendet kiválasztva igényelhetnek támogatást.

A NEA kollégiumai 2019 óta hirdetik meg az ún. összevont pályázatokat, ezen belül a működési pályázatokat egységes tartalommal, a „vegyes” pályázatokat pedig kollégiumonként eltérő feltételekkel

és tartalommal. Az összevont pályázatok célja, hogy a pályázók részére egyszerűbbé váljon a támogatási igény benyújtása. Egy pályázati adatlap kitöltésével legyen lehetőség kizárólag működési vagy „vegyes” (szakmai és működési költségeket is tartalmazó) pályázat benyújtására.

A harmadik lehetőséget a kisebb szervezetek számára kedvező – szintén egységes felhívással megjelenő, legfeljebb négyszázezer forintos támogatást biztosító – egyszerűsített pályázat jelenti, amelynek keretében lehetőség van az alapcélok teljesítéséhez kapcsolódó feltételek előteremtésére is pályázni.

A negyedik lehetőség a szervezetek számára az általuk gyűjtött adományok – éves beszámolójukban kimutatott – értéke alapján a normatív kiegészítő támogatás igénybevétele a NEA keretéből. Ez a támogatás akkor biztosítható, ha a civil szervezet által gyűjtött, a számviteli beszámolójában feltüntetett adományok értéke után járó tíz százalékos normatív kiegészítés eléri a tízezer forintot (a gyűjtött és elkülönítetten nyilvántartott adomány összege tehát legalább százezer forint). Az adományok után járó normatív kiegészítésként nyújtott működési támogatás legfeljebb hétszázötvenezer forint.

Az ötödik lehetőséget az egyedi támogatás jelenti. A Civil törvény alapján a keret húsz százaléka fordítható egyedi kérelmek támogatására. Az egyedi támogatások ugyanazokra a célokra fordíthatók, mint a pályázatok.

A NEA a lehetőségekhez mérten kifejezetten rugalmas támogatási rendszernek mondható. A rugalmassága megjelenik abban, hogy lehetővé teszi a szervezeteknek azt a választást, hogy az adott év vonatkozásában a működésüket vagy a szakmai tevékenységeiket helyezik-e előtérbe. Rugalmas továbbá abból a szempontból is, hogy a szervezetek adottságaiknak és igényeiknek megfelelően választhatnak a pályázati lehetőségek között.

Az ezzel kapcsolatos részletes tudnivalókról a 2024-es online Civil kézikönyvben olvashatnak (40-52. oldal)

Mennyi forrás áll a NEA rendelkezésére?

A NEA keretösszege 2024-ben 13,899 milliárd forint volt, a 2025. évben 13,0259 forint, 2026-ban pedig várhatóan meghaladja a 16 milliárd forintot.

A NEA mindenkor évi kerete az SZJA 1% felajánlások alakulásának megfelelően változik. Az adott évre a központi költségvetésben előirányzott összeg ugyanis 2015 óta megegyezik az adott költségvetési évet megelőző második évben a civil kedvezményezetteknek felajánlható, és számukra ténylegesen kiutalt összeg különbségével. Ennek megfelelően a foglalkoztatás és a jövedelmi szint utóbbi években tapasztalt emelkedése kedvezően hat a NEA keretének alakulására is.

A NEA keretösszegének változása 2012-2026 között (milliárd Ft)

Forrás: Miniszterelnökség a NAV adatai alapján

A támogatási keret legnagyobb része fölött a kollégiumok rendelkeznek. A NEA öt kollégiuma más-más tevékenységi területeket támogat. Így érhető el, hogy egy adott szervezet pályázatát a hozzá hasonló célokat felvállaló másik szervezet pályázatával lehessen összevetni a tartalmi bírálat során. A kollégiumok egyaránt meghirdetnek működési és szakmai célú támogatásra irányuló összevont pályázatokat. Ezek formai vizsgálatát a NEA kezelő szerve, a Bethlen Gábor Alapkeze-

lő Zrt. végzi, míg a szakmai bírálat és a döntés felelőssége a kollégiumoknál van. A tartalmi bírálat szempontjait a működési pályázatok esetében – a kollégiumok véleményét, tapasztalatait is figyelembe véve – a Tanács határozza meg. Ennek az az oka, hogy a működési pályázatok minden kollégiumnál egységes tartalommal jelennek meg. A vegyes pályázatok esetében azonban a Tanácsnak és a kollégiumoknak is döntési joga van a tekintetben, hogy mely szempontokat és milyen hangsúllyal (mekkora maximálisan adható pontszámmal) kívánják érvényesíteni a bírálat során.

Másfajta döntéshozatal jellemzi a NEA normatív és egyszerűsített pályázati lehetőségeit. E pályázatoknál a döntés jogosultsági alapú és csak formai ellenőrzés van. A formailag megfelelő pályázatot benyújtó szervezetek számára a NEA kezelő-szerve a támogatási keret kimerüléséig beérkezési sorrendben bocsátja ki a támogatói okiratot. A szervezeteknek a saját fő tevékenységi körüknek megfelelő kollégiumhoz kell benyújtaniuk a támogatási igényüket.

Mely szervezet végzi az alapkezelői feladatokat a NEA pályázatainak esetében?

Az alapkezelői feladatokat 2019. január 1-jétől a Bethlen Gábor Alapkezelő Közhasznú Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság látja el.

Az Alapkezelő 2011. április 18-án jött létre, a Bethlen Gábor Alap kezelői feladatainak ellátására.

Feladata főként a külhoni magyarság szülőföldjén való egyéni és közösségi boldogulásának, anyagi és szellemi gyarapodásának, nyelve, kultúrája megőrzésének és továbbfejlesztésének, az anyaországgal történő és egymás közötti kapcsolatok fenntartása és erősítése érdekében támogatások nyújtása, illetve a támogatások igénybevétele és hatékony célba juttatása. Ennek érdekében átlátható pályázati rendszert működtet, és ellátja a Magyarország Háza működtetésével, a határon túli magyarságot érintő gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok lebonyolításával és a támogatásközvetítési feladatok ellátásának összehangolásával kapcsolatos tevékenységeket. Ez kiegészül a hazai és határon túli, illetve határon átnyúló együttműködésekben megvalósuló civil, oktatási és

ifjúsági közösségekkel kapcsolatos kutatási, módszertani fejlesztési, valamint a hazai és nemzetközi tapasztalatok feltárásával, feldolgozásával kapcsolatos teendőkkel. 2019. január 1-től a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. látja el a NEA-val kapcsolatos alapkezelői feladatokat is.

Mi az a NIR?

A Nemzetpolitikai Informatikai Rendszer, rövidítve NIR egy elektronikus, internet alapú támogatáskezelő rendszer.

A NIR lehetőséget nyújt a pályázók számára, hogy az Alapkezelő felhívásaira elektronikus úton nyújtsák be pályázatukat, illetve – támogatott pályázatok esetén – a rendszerben készítsék el a

megvalósított projektjükhöz kapcsolódó szakmai és pénzügyi beszámolót. A NIR segítségével a benyújtott pályázathoz, valamint a megítélt támogatáshoz kapcsolódó folyamat naprakészen nyomon követhető.

Érvényes pályázat benyújtásához NIR regisztráció, az elektronikus pályázati adatlap kitöltése és a pályázati kiírás szerint kötelező mellékletek csatolása, valamint a formai érvényességi feltételeknek történő megfelelés (jogi státusz, bevétel, stb.) szükséges. A NEA pályázatok esetében pályázati díj fizetése is szükséges, amelynek mértékét a pályázati kiírás tartalmazza.

A NIR-t a www.bgazrt.hu oldalon (a NIR belépési pontra kattintva), vagy közvetlenül a <https://nir.bgazrt.hu/bga/> oldalon keresztül lehet elérni.

Hány szervezet jut támogatáshoz egy évben?

NEA támogatásban évente hozzávetőlegesen a pályázatot benyújtó szervezetek közel 60%-a részesül (2024-ben a benyújtó szervezetek 63%-a, 2025-ben 59%-a). A benyújtott pályázatok száma 2015 óta meghaladja a tizenötezer darabot. 2019-től megváltozott a pályázati

struktúra, ekkor kerültek bevezetésre az összevont pályázatok. Ez azt jelenti, hogy az eddig két (működési és szakmai) támogatási igény helyett egy pályázatot nyújtanak be a szervezetek.

A NEA egyik pozitívumát az adja, hogy tulajdonképpen valamennyi civil szervezet számára biztosít egy vagy több pályázati lehetőséget. Igaz azonban, hogy e forráshoz leginkább a 75 millió forint éves bevételnél kevesebbet elérő szervezetek férhetnek hozzá. Az említett összeg fölötti bevétellel rendelkező szervezetek csak a kollégiumok által meghirdetett működési pályázatokon indulhatnak, ahol kizárólag visszatérítendő támogatást igényelhetnek. A 75 millió forintos éves bevétel összegébe a NEA támogatások esetében nem számítanak bele a normatív alapú támogatások.

Miért kap kiemelt figyelmet a szakmai beszámoló és a pénzügyi elszámolás (együtt: beszámoló)?

Az Alapkezelő a beszámoló alapján ellenőrzi a támogatott tevékenység megvalósítását, eredményességét és a támogatási összeg rendeltetésszerű felhasználását.

A kedvezményezett köteles szakmai és pénzügyi beszámolót készíteni, és az Alapkezelő részére benyújtani a pályázati kiírásban, illetve a támogatói okiratban meghatározott határidőn belül.

A beszámolóban kizárólag olyan költségek számolhatók el, amelyek a megvalósítási időszak alatt, a támogatott tevékenység/támogatási cél megvalósításával összefüggésben ténylegesen felmerültek, az Alapkezelő által jóváhagyott (eredeti vagy módosított) költségtervben szerepeltek, és amelyeket a kedvezményezett igazoltan a támogatói okiratban meghatározott (támogatott) tevékenységre/támogatási célra fordított.

A fel nem használt támogatási összeget a kedvezményezett köteles az Alapkezelő részére visszafizetni, legkésőbb a beszámoló benyújtására meghatározott határidő utolsó napjáig. A kedvezményezett az átutalással egyidejűleg köteles az Alapkezelő részére megküldeni - a támogatásról való lemondást tartalmazó nyilatkozata mellett - a fel nem használt támogatás visszautalását igazoló pénzforgalmi szolgáltatói (banki) kivonat hitelesített másolatát. A fel nem használt támogatás visszafizetése a kedvezményezettet a felhasznált támogatásra vonat-

kozó beszámoló benyújtására vonatkozó kötelezettségének teljesítése alól nem mentesíti. A keletkezett maradvány visszautalásáról a kedvezményezett a beszámolóban nyilatkozni köteles.

Az elszámolás elkészítéséhez a támogatási igény dokumentumai közül az alábbiakra van szükség:

- jóváhagyott költségvetés;
- szakmai program;
- indikátorok.

Az elszámolás összeállítása előtt javasolt az elszámolni kívánt kiadások és az elektronikus pályázatkezelési rendszerben lévő, utoljára elfogadott, aktuális költségvetés sorainak a tényleges költségekkel történő összevetése, mert az esetlegesen szükségessé váló módosítási kérelmet csak a támogatói okiratban megadott felhasználási időszakon belül lehet az Alapkezelő részére benyújtani. A pénzügyi elszámolást és a szakmai beszámolót együttesen kell benyújtani.

A kedvezményezettnek a támogatói okirat szerinti támogatás teljes összegével el kell számolni.

Amennyiben a kedvezményezett nem tud a teljes támogatási összeggel elszámolni, élhet az önkéntes lemondás lehetőségével, hátrányos jogkövetkezmény nélkül.

Abban az esetben, ha már korábban, az elszámolási kötelezettség határideje előtt lemondott a támogatás egy részéről és azt visszafizette, akkor a lemondott és visszafizetett összeggel csökkentett támogatási összeget kell megfelelő számviteli bizonylatokkal alátámasztania.

A beszámoló benyújtására vonatkozó kötelezettség a kedvezményezettet abban az esetben is a teljes támogatási összeg vonatkozásában terheli, ha a támogatás összegéből a kedvezményezettet terhelő köztartozás összege visszatartásra került.

Megvalósítási és elszámolási időszak

A kedvezményezett a támogatást a támogatási szerződésben/támogatói okiratban meghatározott, a támogatási cél megvalósításával összefüggésben felmerült és igazoltan e célra fordított, megvalósítási időszakban keletkező költségek kiegyenlítésére használhatja fel. A pénzügyi teljesítésnek (igazolt kifizetésnek) a megvalósítási időszakon belül kell megtörténnie, de legkésőbb az elszámolási időszak végéig.

Az elszámolási időszak a megvalósítási időszak vége és az elszámolás benyújtásának támogatói okiratban meghatározott véghatárideje közötti időtartam.

Szakmai beszámoló

A szakmai beszámolót az elektronikus pályázatkezelési rendszerben kell rögzíteni, kizárólag elektronikusan. A szakmai beszámolóban felsorolt, megvalósított feladatoknak igazodniuk kell a pénzügyi elszámolás költségvetési soraihoz. A szakmai beszámolóban szövegesen be kell mutatni a támogatási cél megvalósulásának körülményeit: milyen tágabb célkitűzés részeként használta fel a kedvezményezett a támogatást, milyen konkrét célokat kívánt elérni, milyen eredménnyel valósult meg a program. Amennyiben a tervezett programokban, vállalt feladatokban változás történt, akkor azt indokolni szükséges.

Pénzügyi elszámolás

A pénzügyi elszámolást az aláírt támogatói okirat kibocsátásakor érvényes, vagy ha módosítás történt, a benyújtott költségvetés-módosítási kérelmek közül az utoljára elfogadott módosítási kérelemben szereplő költségvetési soroknak és tételeknek megfelelően kell elkészíteni. A pénzügyi elszámolás célja, hogy a kedvezményezett a pályázatban vállalt feladatok megvalósítása során a felmerült kiadásokat bizonylatokkal igazolja.

A pénzügyi elszámolást az ÁFA törvényben és a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben leírt tartalmi és alaki követelményeknek megfelelő számviteli bizonylatok, számlák megküldésével kell megtenni. A pénzügyi elszámolás részeként főszabály szerint csak a kedvezményezett nevére és székhely címére kiállított számviteli bizonylat fogadható el. Amennyiben a főpályázó társpályázóval együtt valósítja meg a szakmai programot és a költségvetésben a társpályázó költségsorain is szerepel költség, úgy a társpályázó nevére és címére (székhelyére) kiállított számlák és egyéb számviteli bizonylatok is elszámolhatók. A pénzügyi teljesítést (kifizetést) igazoló bizonylatok készpénzben történő kifizetés esetén:

- A kedvezményezett által kiállított kiadási pénztárbizonylat – társpályázóval megvalósított program esetén, amennyiben a határon túli társpályázó nevére kiállított bizonylatokat kívánnak elszámolni, az adott ország szabályainak megfelelő, a számviteli bizonylat értékének megfizetését igazoló bizonylat – hitelesített másolata
- pénzeszközökről és azok forrásairól, valamint az azokban beállt változásokról a kedvezményezett által vezetett könyvviteli nyilvántartás (például időszakai pénztárjelentés, naplófőkönyv stb.).

Átutalással történő teljesítés esetén:

- bankszámlakivonat, amely a nyitó- és záró egyenleget is tartalmazza, vagy
- internetes számlatörténet, amely a nyitó- és záró egyenleget is tartalmazza.

A támogatás felhasználásának ellenőrzése

A támogatási igény jogosságát, a támogatás felhasználását az Alapkezelő, valamint a jogszabályban, a pályázati kiírásban és az Általános Szerződési Feltételekben meghatározott szervek ellenőrizhetik. Az ellenőrzés lefolytatására a támogatási döntést követően az eljárás bármely szakaszában, illetve a lezárást, beszámoló elfogadását követő 5 évig kerülhet sor.

Az ellenőrzés keretében az ellenőrzést végző szerv székhelyén vagy helyszíni ellenőrzés keretében jogosult a támogatáshoz kapcsolódó valamennyi dokumentumot megvizsgálni, és a teljesítés során eljáró személyeket a támogatással összefüggésben nyilatkoztatni. Az ellenőrzés kiterjedhet olyan felekre is, akik a támogatott tevékenység teljesítésében részt vesznek. A kedvezményezett köteles minden, az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást és egyéb segítséget megadni.

A kedvezményezett köteles a támogatást elkülönítetten kezelni és a támogatás felhasználására nézve elkülönített számviteli nyilvántartást vezetni. A kedvezményezett köteles továbbá a felhasználást dokumentáló számlákat, bizonylatokat, szerződéseket, egyéb okiratokat az Alapkezelő, vagy egyéb ellenőrzésre jogosult szerv vagy személy által ellenőrizhető módon kezelni és nyilvántartani.

A kedvezményezett köteles az ellenőrző szervekkel együttműködni, az ellenőrzést végző szerv képviselőit ellenőrzési munkájukban a megfelelő dokumentumok, számlák, a megvalósítást igazoló okmányok, bizonylatok rendelkezésre bocsátásával, valamint a fizikai teljesítés vizsgálatában a helyszínen is segíteni, továbbá a megfelelő dokumentumokat rendelkezésre bocsátani és a helyszíni ellenőrzéshez szükséges feltételeket biztosítani.

Nyilvánosság biztosítása

A kedvezményezettnek nyilvánossá kell tennie, hogy működését a Nemzeti Együttműködési Alap támogatja.

A nyilvánosság biztosításának módjai:

- a kedvezményezett székhelyén/működési helyén kihelyezett tájékoztató felirat;

- honlap működtetése esetén, a NEA logó megjelenítése mellett az Alapkezelő támogatóként, a Miniszterelnökség fejezetet irányító szervként történő megjelenítése;
- esemény megvalósítása esetén az esemény hivatalos irataiban történő feltüntetés (meghívó, jelenléti ív, sajtóközlemény), valamint az esemény helyszínén tájékoztató felirat;
- kiadványok esetén a kiadványban támogatóként történő feltüntetés.

A Nemzeti Együttműködési Alapra utaló, fentiek szerinti feliratokon minden esetben fel kell tüntetni az Alapkezelő, a Miniszterelnökség és a NEA hivatalos logóját.

Alkalmazandó logók elérési útvonalai:

Miniszterelnökség: https://civil.info.hu/media/ME_logo_szines_HU_440x270_2815.png

Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/letoltheto-logok/>

Nemzeti Együttműködési Alap: https://civil.info.hu/media/NEA_2813.png

Könnyítés a pénzügyi elszámolásban

Tájékoztató a Nemzeti Együttműködési Alap 2024. évi forrásai terhére biztosított támogatások beszámolóinak benyújtásának módjáról

Egyszerűsített beszámoló benyújtására a Nemzeti Együttműködési Alap 2024. évi forrásai terhére biztosított támogatások közül az alábbiak esetében van lehetőség:

- normatív támogatási kategória támogatásai (NEAN),
- egyszerűsített támogatási kategória támogatásai (NEAG),
- összevont támogatási kategória támogatásai (NEAO),
- az egyedi kérelemre nyújtott támogatási kategória (NEAE) legfeljebb ötmillió forint összegű támogatásai.

Ez a könnyítés azt jelenti, hogy a kedvezményezettnek az egyszerűsített beszámoló részeként – a szakmai beszámoló (és annak mellékletei) benyújtása he-

lyett – nyilatkozatot szükséges tennie a támogatásnak a támogatási cél szerinti, jogszerű és a támogatói okiratban meghatározottak szerinti felhasználásáról.

A nyilatkozatot az „Ávr. 93. § (1a) bekezdése szerinti nyilatkozat” elnevezésű dokumentum kitöltésével kell megtenni. A nyilatkozat egy eredeti, a kedvezményezett képviselőjére jogosult vagy az általa meghatalmazott személy által cégszerűen aláírt példányát szükséges benyújtani postai úton az Alapkezelő részére.

A kedvezményezettnek az egyszerűsített beszámoló részeként (a nyilatkozat mellett) – a pénzügyi elszámolás benyújtása helyett – kizárólag a számlaösszesítő eredeti, cégszerűen aláírt példányát kell postai úton megküldeni, valamint az aláírt számlaösszesítőt fel kell tölteni a NIR-be is az „Iratok” fülön. (A NIR felületen a számviteli bizonylatok adatainak, tartalmának rögzítésére és költségvetési sorhoz történő hozzárendelésére továbbra is szükség van a számlaösszesítő regenerálásához.)

Felhívjuk azonban a figyelmet arra, hogy a bizonylatokat, valamint a kapcsolódó szerződéseket és kifizetéseket igazoló dokumentumokat az Alapkezelő helyszíni ellenőrzés során továbbra is vizsgálhatja.

3. Magyar Falu Program – FCA

A Magyar Falu Program célja az 5000 fő lakosságszám alatti települések hátrányainak enyhítése, így többek között az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, illetve olyan fejlesztések megvalósítása, amelyek vonzóvá teszik az ott élők, illetve a letelepedni szándékozók számára ezeket a településeket.

A Kormány kiemelt figyelmet fordít a megfelelő helyi ismeretekkel, kötődéssel rendelkező, kis településeken működő, értéket teremtő civil szervezetek támogatására – ehhez kapcsolódóan 2020-ban új programelemmel bővült a Magyar Falu Program (MFP). A MFP Falusi Civil Alap a civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatását biztosítja. A Falusi Civil Alap (FCA) 2025. évi pályázati kiírása 2025. február 10-én jelent meg, a beadási határidő 2025. március 19. napja volt. A támogatási keretösszeg 5 000 000 000 Ft

volt. A pályázatot a megszokott módon a Nemzeti Politikai Információs Rendszerben (NIR) lehetett benyújtani.

A 2025. évi Falusi Civil Alap szakmai koncepciója

A Falusi Civil Alap 2025. évi támogatásaira pályázatot nyújthatott be az egyesületi jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) 2. § 6. pont b) és c) alpontja szerinti egyesület és alapítvány,

- amelyet a bíróság 2024. december 31-ig nyilván tartásba vett,
- amely rendelkezik a 2024. évi lezárt évről szóló, az Országos Bírósági Hivatalnál letétbe helyezett számviteli beszámolóval, ennek hiányában a 2023. évi lezárt évről szóló, az Országos Bírósági Hivatalnál letétbe helyezett számviteli beszámolóval és nyilatkozik a szervezet 2024. évi folyamatos működéséről, továbbá
- amelynek székhelye a pályázat benyújtásának időpontjában olyan magyarországi településen van, amelynek – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv által az adott település tekintetében 2024. január 1-jén nyilvántartott – lakosságszáma 5000 fő vagy ez alatti.

A pályázati kiírás felépítése:

Pályázati kiírás kódja: FCA-KP-1-2025			
Pályázati kiírás kategóriája: FCA-KP-1-2025/1	Pályázati kiírás kategóriája: FCA-KP-1-2025/2	Pályázati kiírás kategóriája: FCA-KP-1-2025/3	Pályázati kiírás kategóriája: FCA-KP-1-2025/4
Civil szervezetek ingatlanberuházási, felújítási támogatása	Civil szervezetek gépjárműbeszerzési támogatása	Civil szervezetek eszközbeszerzési támogatása	Civil szervezetek programszervezési támogatása

Támogatható tevékenységek

I. Civil szervezetek ingatlanberuházási, felújítási támogatása (FCA-KP-1-2025/1)

- Civil szervezet ingatlan vásárlása;
- Civil szervezet tulajdonában lévő ingatlan felújítása;

Civil szervezet használatában lévő, helyi önkormányzat tulajdonában lévő vagy önkormányzat által alapított 100%-os önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság tulajdonában/kezelésében lévő ingatlan felújításának támogatása, melynek feltétele a civil szervezet és a helyi önkormányzat között legalább a fenntartási időszakra szóló (5 éves), ingyenes használatról szóló előzetes megállapodás megléte;

Civil szervezet használatában lévő, egyházi jogi személy tulajdonában lévő ingatlan felújításának támogatása, melynek feltétele a civil szervezet és az egyházi jogi személy között legalább a fenntartási időszakra szóló (5 éves), ingyenes használatról szóló előzetes megállapodás megléte.

Az a pályázó, aki a 2020. évi, a 2021. évi, a 2022. évi vagy a 2023. évi Falusi Civil Alap terhére nyújtott támogatás keretében ingatlant vásárolt, a 2025. évi Falusi Civil Alap terhére ingatlanvásárlásra nem nyújthat be pályázatot. Ingatlanfelújítási támogatás igénylésére ebben az esetben is van lehetőség.

II. Civil szervezetek gépjárműbeszerzési támogatása (FCA-KP-1-2025/2)

Gépjárműbeszerzéssel kapcsolatos támogatás: a pályázatban (projekttervben) megfogalmazott megvalósítani kívánt cél eléréséhez szükséges és indokolt új vagy használt gépjármű beszerzése, gépjármű karbantartása, felújítása, alkatrész beszerzése az alábbi feltételekkel:

Új vagy használt gépjármű esetében legfeljebb az alábbi műszaki paraméterekkel rendelkező gépjármű beszerzéséhez igényelhető támogatás:

- Személygépkocsi (M1 járműkategória) esetén 5 vagy több személy szállítására alkalmas, legfeljebb 110 KW (150 LE) teljesítmény;
- Tehergépkocsi (N1 járműkategória) esetén legfeljebb 3500 kg össztömegű, legfeljebb 147 KW (200 LE) teljesítmény.

Az a pályázó, aki a 2020. évi, a 2021. évi, a 2022. évi vagy a 2023. Falusi Civil Alap terhére gépjárműbeszerzésre irányuló támogatásban részesült, a 2025. évi Falusi Civil Alap Civil szervezetek gépjárműbeszerzési támogatása kategóriában nem nyújthat be pályázatot.

III. Civil szervezetek eszközbeszerzési támogatása (FCA-KP-1-2025/3)

- Meglévő jármű karbantartása, felújítása, alkatrész beszerzése;
- Gépjárműnek nem minősülő új jármű beszerzése (pl. elektromos roller, elektromos kerékpár, lassú jármű, fűnyíró traktor, mezőgazdasági vontató/traktor);
- Mobilgarázs beszerzése;
- Eszközbeszerzés.

IV. Civil szervezetek programszervezési támogatása (FCA-KP-1-2025/4)

- A helyi közösség életét meghatározó, értékmegőrző, értékteremtő, a pályázó által szervezett programok előkészítése, megvalósítása.
- A programokhoz kapcsolódó költségek támogatása.

Egy pályázó kizárólag egy pályázatot nyújthatott be a pályázati kiírás keretében és kizárólag egy pályázati kategóriában igényelhetett támogatást. A támogatás felhasználására rendelkezésre álló időszak: 2025. január 1. – 2026. december 31.

Az igényelhető és elnyerhető támogatás mértéke:

Kategória		Az igényelhető támogatási összeg felső határa
FCA-KP-1-2025/1	Ingtatlanberuházási, felújítási támogatás	7 000 000 Ft
FCA-KP-1-2025/2	Gépjárműbeszerzési támogatás	7 000 000 Ft
FCA-KP-1-2025/3	Eszközbeszerzési támogatás	2 000 000 Ft
FCA-KP-1-2025/4	Programszervezési támogatás	2 000 000 Ft

Az FCA terhére nyújtott támogatás saját forrás nélkül, egy összegben folyósított 100%-os támogatási előlegként, vissza nem térítendő támogatásként biztosított, 100%-os támogatási intenzitású támogatásnak minősül.

Falusi Civil Alap – 2025. évi adatok

A Falusi Civil Alap 2025-ben rendelkezésre álló támogatási keretösszege 5 000 000 000 Ft volt. A tartaléklis-tára egy alkalommal került forrásátcsoportosítás.

Az Falusi Civil Alappal kapcsolatos részletes tudnivalókról, és eredményekről a 2024-es online Civil kézikönyvben olvashatnak (53-54. oldal)

A 2025. évi Falusi Civil Alap terhére beérkezett pályázatok:

Pályázati kategória	Nyertes pályázatok száma (db)	Megítélt támogatás összege (Ft)
Ingtatlanberuházási, felújítási támogatás	246	1 466 744 054
Gépjármű beszerzési támogatás	158	1 032 829 383
Eszközbeszerzési támogatás	677	1 157 265 681
Programszervezési támogatás	797	1 414 378 172
Összesen	1878	5 071 217 290

4. Városi Civil Alap

A Magyar Falu Program Falusi Civil Alap keretében a „civil közösségek tevékenységének támogatása” címmel 2020 júniusában megjelent pályázati felhívás forrást biztosított az 5000 fő vagy az alatti lélekszámú településeken székhellyel rendelkező egyesületek és alapítványok számára. A pályázat sikere alapján és figyelembe véve a civil szervezetek igényeit, a Kormány újabb támogatási programot indított az 5000 fő lakosságszám feletti településeken működő civil szervezetek számára.

A Városi Civil Alap célja, hogy az 5000 fő feletti településeken székhellyel rendelkező civil szervezetek részére is elérhetővé tegye azon célok támogatását, amelyek a Falusi Civil Alap terhére támogatásban részesülhettek. A Miniszterelnökség által biztosított forrásból 2025-ben 4 800 000 000 forint állt a pályázó szervezetek rendelkezésre. A Városi Civil Alap (VCA) 2025. évi pályázati kiírása 2025. február 5-én jelent meg, a beadási határidő 2025. március 12. napja volt. A pályázatot a megszokott módon a Nemzetpolitikai Információs Rendszerben (NIR) lehetett benyújtani.

A 2025. évi Városi Civil Alap szakmai koncepciója

Pályázatot nyújthatott be az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. § 6. pont b) és c) alpontja szerinti azon egyesület vagy alapítvány

- amelyet a bíróság 2024. december 31. napjáig nyilvántartásba vett,
- amely rendelkezik a 2024. évi lezárt évről szóló, az Országos Bírósági Hivatalnál letétbe helyezett

számveteli beszámolóval, ennek hiányában a 2023. évi lezárt évről szóló, az Országos Bírósági Hivatalnál letétbe helyezett számveteli beszámolóval és nyilatkozik a szervezet 2024. évi folyamatos működéséről, továbbá

- amelynek **székhelye a pályázat benyújtásának időpontjában olyan magyarországi településen van,** amelynek – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv által az adott település tekintetében 2024. január 1-jén nyilvántartott – **lakosságszáma 5000 fő feletti.**

Pályázati kiírás kódja: VCA-KP-1-2025				
Pályázati kiírás kategóriája: VCA-KP-1-2025/1	Pályázati kiírás kategóriája: VCA-KP-1-2025/2	Pályázati kiírás kategóriája: VCA-KP-1-2025/3	Pályázati kiírás kategóriája: VCA-KP-1-2025/4	Pályázati kiírás kategóriája: VCA-KP-1-2025/5
Civil szervezetek ingatlanberuházási, felújítási támogatása	Civil szervezetek gépjármű beszerzési támogatása	Civil szervezetek működési, valamint eszközbeszerzési támogatása	Civil szervezetek működési, valamint programszervezési támogatása	Civil szervezetek működési, valamint kommunikációs tevékenységének támogatása

Támogatható tevékenységek

I. Civil szervezetek ingatlanberuházási, felújítási támogatása (VCA-KP-1-2025/1)

- Civil szervezet ingatlan vásárlása;
- Civil szervezet tulajdonában lévő ingatlan felújítása;
- Civil szervezet használatában lévő, helyi önkormányzat tulajdonában lévő vagy önkormányzat által alapított 100%-os önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság tulajdonában/kezelésében lévő ingatlan felújításának támogatása, melynek feltétele a civil szervezet és a helyi önkormányzat között legalább a fenntartási időszakra szóló (5 éves), ingyenes használatról szóló előzetes megállapodás megléte;
- Civil szervezet használatában lévő, egyházi jogi személy tulajdonában lévő ingatlan felújításának támogatása, melynek feltétele a civil szervezet és az egyházi jogi személy között legalább a fenntartási időszakra szóló (5 éves), ingyenes használatról szóló előzetes megállapodás megléte.

Az a pályázó, aki a 2021. évi, a 2022. évi vagy a 2024. évi Városi Civil Alap terhére nyújtott támogatás keretében ingatlant vásárolt, a 2025. évi Városi Civil Alap terhére ingatlan vásárlásra nem nyújthat be

pályázatot. Ingatlanfelújítási támogatás igénylésére ebben az esetben is van lehetőség.

II. Civil szervezetek gépjárműbeszerzési támogatása (VCA-KP-1-2025/2)

Gépjármű beszerzéssel kapcsolatos támogatás: a pályázatban (projekttervben) megfogalmazott megvalósítani kívánt cél eléréséhez szükséges és indokolt új vagy használt gépjármű beszerzése, gépjármű karbantartása, felújítása, alkatrész beszerzése az alábbi feltételekkel:

Új vagy használt gépjármű esetében legfeljebb az alábbi műszaki paraméterekkel rendelkező gépjármű beszerzéséhez igényelhető támogatás:

- Személygépkocsi (M1 járműkategória) esetén 5 vagy több személy szállítására alkalmas, legfeljebb 110 KW (150 LE) teljesítmény;
- Tehergépkocsi (N1 járműkategória) esetén legfeljebb 3500 kg össztömegű, legfeljebb 147 KW (200 LE) teljesítmény.

Az a pályázó, aki a 2021. évi, a 2022. évi vagy a 2024. évi Városi Civil Alap terhére gépjárműbeszerzésre irányuló támogatásban részesült, a 2025. évi Városi Civil Alap Civil szervezetek gépjárműbeszerzési támogatása kategóriában nem nyújthat be pályázatot.

III. Civil szervezetek működési, valamint eszközbeszerzési támogatása (VCA-KP-1-2025/3)

A civil szervezet működési költségei (pl. rezsiköltség, bérleti díj, foglalkoztatás költsége (bérköltség, megbízási díj, járulékok, stb.), munka- és védőruházat, adminisztrációs költségek (pl. könyvelői díj), üzemanyagköltség;

- Mobilház, mobilgarázs beszerzése;
- A civil szervezet tevékenységéhez kapcsolódó eszközök beszerzése;
- Jármű karbantartása, felújítás, alkatrész beszerzése;
- Gépjárműnek nem minősülő új jármű beszerzése (pl. kerékpár, elektromos kerékpár);
- A civil szervezet tevékenységéhez kapcsolódó eszközök beszerzése.

IV. Civil szervezetek működési, valamint programszervezési támogatása (VCA-KP-1-2025/4)

A civil szervezet működési költségei (pl. rezsiköltség, bérleti díj, foglalkoztatás költsége (bérköltség, megbízási díj, járulékok, stb.), munka- és védőru-

házat, adminisztrációs költségek (pl. könyvelői díj), üzemanyagköltség;

A helyi közösség életét meghatározó, értékmegőrző, értékkeremtő, a pályázó által szervezett programok előkészítése, megvalósítása;

A programokhoz kapcsolódó költségek támogatása, a programokhoz kapcsolódó eszközök beszerzése.

V. Civil szervezetek működési, valamint kommunikációs tevékenységének támogatása (VCA-KP-1-2025/5)

A civil szervezet működési költségei (pl. rezsiköltség, bérleti díj, foglalkoztatás költsége (bérköltség, megbízási díj, járulékok, stb.), munka- és védőruházat, adminisztrációs költségek (pl. könyvelői díj), üzemanyagköltség);

- Kommunikációs tevékenység fejlesztése;
- Szervezeti arculat kialakítása;
- Honlap fenntartása, üzemeltetése;
- Kommunikációs tevékenységhez kapcsolódó eszközök beszerzése;

A pályázó kommunikációs stratégiájának megvalósítása, különös tekintettel a médiamegjelenésekre.

Az igényelhető támogatás mértéke

Kategória		Az igényelhető támogatási összeg felső határa
VCA-KP-1-2025/1	Ingatlanberuházási, felújítási támogatás	9 000 000 Ft
VCA-KP-1-2025/2	Gépjárműbeszerzési támogatás	7 000 000 Ft
VCA-KP-1-2025/3	Működési, valamint eszközbeszerzési támogatás	7 000 000 Ft
VCA-KP-1-2025/4	Működési, valamint programszervezési támogatás	11 000 000 Ft
VCA-KP-1-2025/5	Működési, valamint kommunikációs tevékenység támogatása	11 000 000 Ft

Egy pályázó kizárólag egy pályázatot nyújthatott be a pályázati kiírás keretében és kizárólag egy pályázati kategóriában igényelhet támogatást. A támogatott tevékenység időtartama a VCA esetében is meglehetősen hosszú. A projekteket, beszerzéseket 2025. január 1. – 2026. december 31. között lehet megvalósítani.

A VCA terhére nyújtott támogatás saját forrás nélkül, egy összegben folyósított 100%-os támogatási előlegként, vissza nem térítendő támogatásként biztosított, 100%-os támogatási intenzitású támogatásnak minősül.

Városi Civil Alap – 2025. évi adatok

A 2025. évi Városi Civil Alap terhére beérkezett pályázatok adatait az alábbi táblázatok tartalmazzák:

Pályázati kategória	Beadott pályázatok száma	Érvényes pályázatok száma	Nyertes pályázatok száma
Ingyenbérutazási, felújítási támogatás	423	383	45
Gépjármű beszerzési támogatás	777	766	67
Működési, valamint eszközbeszerzési támogatás	1856	1831	235
Működési, valamint programszervezési támogatás	2718	2684	552
Működési, valamint kommunikációs tevékenység támogatása	568	562	155
Összesen	6342	6226	1054

Pályázati kategória	Beadott támogatási igény (Ft)	Nyertes támogatási igény (Ft)
Ingyenbérutazási, felújítási támogatás	3 321 369 076 Ft	191 553 000 Ft
Gépjármű beszerzési támogatás	5 258 172 738 Ft	328 715 000 Ft
Működési, valamint eszközbeszerzési támogatás	8 828 397 743 Ft	583 297 107 Ft
Működési, valamint programszervezési támogatás	19 654 581 227 Ft	2 496 613 451 Ft
Működési, valamint kommunikációs tevékenység támogatása	4 942 720 745 Ft	1 199 821 442 Ft
Összesen	42 005 241 529 Ft	4 800 000 000 Ft

A Városi Civil Alap 2026. évi pályázati kiírásai 2025. szeptember 1-jén jelentek meg.

A Városi Civil Alappal kapcsolatos részletes tudnivalókról, és eredményekről a 2024-es online Civil kézikönyvben olvashatnak (55-63. oldal)

3

A CIVIL KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONTOK ORSZÁGOS HÁLÓZATA

1. A Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata
2. A Civil Közösségi Szolgáltató Központok által nyújtott főbb szolgáltatások
3. A hálózathoz kapcsolódó országos díjak, programok
4. Vármegye-tükör
5. A Civil Közösségi Szolgáltató Központok elérhetőségei

1. A Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata

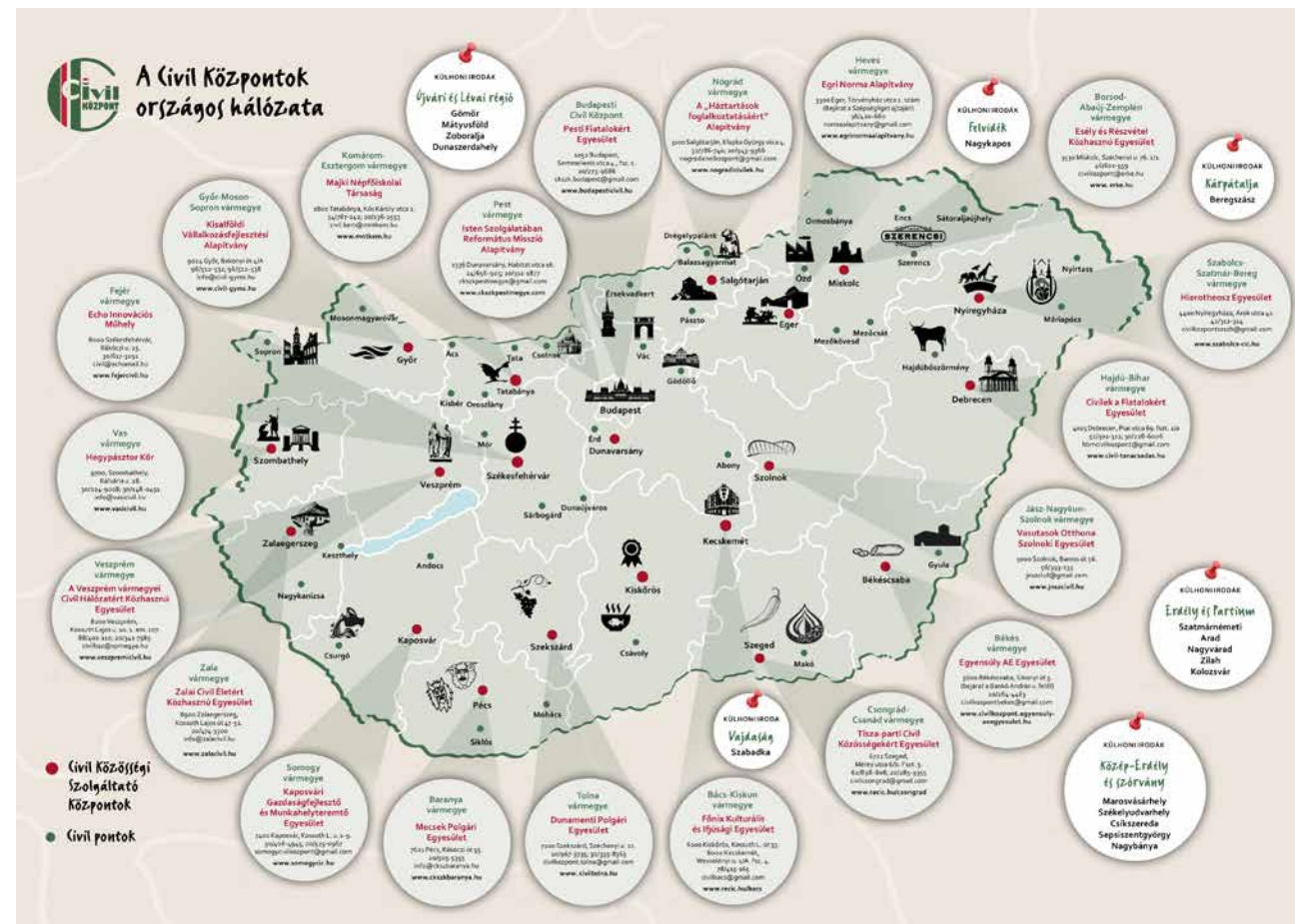
A Civil Közösségi Szolgáltató Központok hálózatát a társadalmi és civil kapcsolatokért felelős miniszter működteti és ellenőrzi.

A pályázati úton elnyert címet olyan civil szervezetek viselhetik, amelyek vállalták, hogy a Civil tv. 52. §-ában és a címpályázati felhívásban meghatározott feladataikat ellenszolgáltatás nélkül nyújtják.

A Civil törvény tartalmazza a Civil Központok által nyújtott térítésmentes szolgáltatásokat. A szolgáltatások alapvetően három csoportba sorolhatók: segítségnyújtás és kapcsolattartás a civil szervezetekkel, folyamatos párbeszéd kiépítése a közigazgatással és az üzleti szférával, továbbá a civil szektorral kapcsolatos információk terjesztése, ismertetése. Ennek megfelelően egyrészt – ha igény mutatkozik rá – segítséget nyújtanak a civil szervezetek számára a Civil törvény szerinti adminisztratív kötelezettségeik teljesítésében, szakmai tanácsot adnak jogi, közhasznúsági, informatikai (számítógép-kezelési) területen, pályázatokkal

kapcsolatban, pénzügyi, könyvelési és adózási kérdésekben. Másrészt törekszenek a civil szervezetek, valamint a helyi és a nemzetiségi önkormányzatok, illetve a vállalkozói szektor közötti kapcsolatok létrehozására, fenntartására és az együttműködési lehetőségek fejlesztésére. A Civil Központok az egész vármegyére/fővárosra kiterjedően rendezvényeket tartanak, előadásokat és képzéseket szerveznek annak érdekében, hogy népszerűsítsék a civil szféra tevékenységét és tájékoztassanak az alapvető tudnivalókról (saját tevékenység, programok, felhívások). Kommunikációs eszközként elektronikus hírlevelet és saját honlapot működtetnek. A Civil Központok feladatai közé tartozik továbbá, hogy elősegítsék a határon túli magyar partnerségi kapcsolatok kiépítését, illetve adatbázisokat állítsanak össze és működtessenek.

A támogató, szolgáltató hálózat 2012. július 1-jén kezdte meg működését. A Civil Közösségi Szolgáltató Központokat működtető civil szervezetek minden vármegyében és a fővárosban kialakították irodáikat és várják a tanácsra, segítségre szoruló, vagy informálódni vágyó civil szervezetek képviselőit, munkatársait.

2. A Civil Közösségi Szolgáltató Központok által nyújtott főbb szolgáltatások

Tájékoztatás:

- **Információs rendezvények a vármegye településein**
- **Tájékoztatás támogatási lehetőségekről, pályázati kiírásokról**
- **Rendszeres elektronikus hírlevél**
- **Információs tartalmak, civil hírek közzététele a honlapon, közösségi médiában**
- **Civil adatbázis a honlapon**

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok tájékoztató tevékenysége hozzájárul a civil szervezetek informálásához, segítve őket abban, hogy naprakészek legyenek a pályázati lehetőségekről, jogszabályi változásokról és egyéb releváns hírekről.

A központok rendszeresen szerveznek információs rendezvényeket az ország különböző településein, ahol a civil szervezetek közvetlenül hozzáférhetnek a számuk-

ra fontos tudnivalóhoz. Ezek az események lehetőséget biztosítanak a tapasztalatcserére és a közvetlen kérdések megválaszolására is.

A központok tájékoztatási szolgáltatásai kiterjednek a pályázati lehetőségekről és támogatási forrásokról való információszolgáltatásra is, segítve a civil szervezeteket abban, hogy eredményesen vehessenek részt a pályázati folyamatokban.

A folyamatos kapcsolattartás érdekében a központok rendszeres elektronikus hírlevelet küldenek, amelyben összegzik a legfontosabb civil híreket, aktuális pályázati kiírásokat és jogszabályi változásokat. Továbbá a honlapjukon és közösségi médiás felületeiken folyamatosan frissített információs tartalmakkal segítik a civil szervezetek működését.

A civil adatbázis fenntartásával a központok segítik a szervezetek egymás közötti kapcsolatfelvételét és az együttműködés lehetőségeinek kihasználását. Az adatbázisban elérhető információk segítik a szervezeteket abban, hogy gyorsan és hatékonyan találjanak partnereket.

A tájékoztatási tevékenység célja, hogy elősegítse a civil szervezetek informáltságát, stabilitását és aktív részvételét a helyi közösségi életben.

- **Ingyenes tanácsadások:**
- **Jogi, közhasznúsági**
- **Pénzügyi, könyvviteli és adózási**
- **Elektronikus ügyintézését segítő**
- **Pályázati és forrásteremtési**
- **Adományozással, önkéntességgel kapcsolatos**
- **Fiatalok bevonása a civil szervezetek tevékenységébe**
- **Civil adatbázis a honlapon**

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok nemcsak tájékoztató, hanem tanácsadó tevékenységet is folytatnak, hogy segítséget nyújtsanak a civil szervezetek hatékonyabb működéséhez. Ingyenes tanácsadási szolgáltatásaik kiterjednek a jogi, pénzügyi, adminisztratív és szervezetfejlesztési területekre, biztosítva a szervezetek számára a megfelelő szakmai háttérrel.

A jogi és közhasznúsági tanácsadás keretében segítene a szervezeteknek eligazodni a civil jogi szabályozásban, a közhasznúsági besorolás elérésében, valamint a működésükhöz szükséges dokumentáció elkészítésében.

A pénzügyi, könyvviteli és adózási tanácsadás segíti a civil szervezeteket abban, hogy megfeleljenek a pénzügyi és számviteli szabályoknak, valamint eligazodjanak az adózási kötelezettségeikben.

Az elektronikus ügyintézés segítő tanácsadás során a központok támogatják a civil szervezeteket az online adminisztrációs feladatok, pályázatkezelés és hivatalos kommunikáció terén.

A pályázati és forrásteremtési tanácsadás segítséget nyújt a civil szervezetek számára a megfelelő pályázati lehetőségek felkutatásában, a pályázatok előkészítésében és benyújtásában, valamint alternatív finanszírozási források felkutatásában.

Az adományozással és önkéntességgel kapcsolatos tanácsadás során a központok segítik a szervezeteket az önkéntesek bevonzásában, megtartásában, valamint az adományozási lehetőségek hatékony kihasználásában.

Kiemelt figyelmet fordítanak a fiatalok bevonására a civil szervezetek tevékenységébe, így támogatják az ifjúsági kezdeményezéseket és az utánpótlás biztosítását a civil szektorban.

A tanácsadási szolgáltatások célja, hogy a civil szervezetek stabilabb, eredményesebb és fenntarthatóbb működését segítsék, ezáltal hozzájárulva a helyi közösségek fejlődéséhez.

3. A hálózathoz kapcsolódó országos díjak, programok

A Miniszterelnökség Civil Kapcsolatok és Társadalmi Konzultáció Főosztálya, valamint a Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata közötti együttműködés eredményeként évről évre számos, országos szinten megvalósuló program kerül megrendezésre. Ezeknek az eseményeknek elsődleges célja a helyi civil szervezetek tevékenységének támogatása, a közösségi kapcsolatok erősítése, valamint a civil szektor láthatóságának növelése.

A programok lehetőséget kínálnak a civil szervezetek számára a bemutatkozásra, forrásteremtésre, kapacitásfejlesztésre, szakmai együttműködések kialakítására, hálózatépítésre, továbbá a társadalmi felelősségvállalás erősítésére.

A programok lehetőséget kínálnak a civil szervezetek számára a bemutatkozásra, forrásteremtésre, kapacitásfejlesztésre, szakmai együttműködések kialakítására, hálózatépítésre, továbbá a társadalmi felelősségvállalás erősítésére.

Értékteremtő Közösségekért díj

Az Értékteremtő Közösségekért díjat 2020 óta a Civilek Napja alkalmából adományozhatja a Miniszterelnökséget vezető miniszter olyan civil szervezeteknek és magánszemélyeknek, akik kiemelkedően hozzájárulnak közösségek értékteremtő és értékmegőrző tevékenységéhez.

Az elismerés célja a kimagasló szakmai munka, a társadalmi összefogás elősegítése és a civil szféra fejlődésének támogatása. A díjjal emlékérem, oklevél és 1,5 millió forintos pénzjutalom jár, évente egy szervezet és egy

- **Értékteremtő Közösségekért díj**
- **Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás**
- **Civil Véralás**
- **Civil Kavalkád a Skanzenben – „Közösségek találkozása”**
- **Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor**
- **Művészetek Völgye Fesztivál**
- **Szocioséta**
- **Adventi Civil Börze**
- **Középiskolásoknak szervezett rendező osztályfőnöki órák és az „ALACOLJ!” társasjáték**
- **Vezetőképző workshop**
- **Civil szeminárium**

magánszemély részesülhet benne. A 2025. évi díj adományozására kiírt nyilvános felhívásra 42 civil szervezet és 22 természetes személy érvényes előterjesztése érkezett összesen 17 vármegyéből és a fővárosból. A díjakat a 2025. február 3-án rendezett ünnepségen Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter adta át Budapesten, a Károlyi–Csekonic-palotában. Az elismerés 2025-ben is két díjazott részére került átadásra.

A magyar civil közösségek értékteremtő és értékmegőrző tevékenységét támogató munkája elismeréseként Értékteremtő Közösségekért díjban részesült Berekméri Dalma Beáta, a Halápon a Gyermekekért Közhasznú Egyesület elnöke. A 2011 óta működő egyesület élén Berekméri Dalma Beáta tevékenyen

segíti a Debrecenhez tartozó Haláp területén élő, hátrányos helyzetben élő, rászoruló gyermekek és szüleik társadalmi integrációját egy közösségi tér működtetésével, rendszeres családi és fejlesztő programok, valamint gyermektáborok szervezésével.

Példaértékű értékteremtő tevékenysége, valamint magas színvonalú szakmai munkája elismeréseként Értékteremtő Közösségekért díjban részesült a Buzánszky Jenő által alapított Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány, mely több mint ötszáz sportpálya sikeres létesítése révén, valamint óvodapedagógusok speciális képzése által naponta több tízezer óvodáskorú gyermek mindennapos mozgási és sportolási lehetőségét biztosítja országszerte. A díjat Dr. Molnár Andrea, az alapítvány kuratóriumi elnöke vette át.

Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás

2025 januárjában immár negyedik alkalommal vett részt a Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata az EDUCATIO Nemzetközi Oktatási Szakkiállításon. A stand megjelenésének teljes körű szervezését és koordinálását a Zala Vármegyei Civil Központ végezte szoros együttműködésben több vármegyei civil központtal. A cél egyértelmű volt: a fiatalok figyelmét felhívni a civil élet lehetőségeire, a közösségért végzett munka örömeire és értékére.

A civil központok standja nem pusztán információs pontként működött – valódi élménytérként várta az érdeklődőket. A látogatók terápiás és mentőkutyákkal találkozhattak, kipróbálhattak kreatív és társasjátékokat, sőt, érzékenyítő programokon keresztül közvetlen tapasztalatokat is szerezhettek a fogyatékkal élők mindennapjairól. A programkínálat minden nap megújult, így a stand állandó mozgásban volt, és folyamatosan képes volt új élményeket nyújtani a közönségnek.

A bemutatkozó civil szervezetek – például az Életjel Mentőkutyás Kutatóegység, a Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület, a Magyar Rákellenes Liga, a Csiga-Biga

Mozgás- és Képességfejlesztő Alapítvány – színes és közvetlen programokkal hozták közel a fiatalokhoz a civil világ valóságát. A látogatók nemcsak megismerték a szervezetek munkáját, de beszélgethettek önkéntesekkel, és akár kapcsolatot is építhettek egy jövőbeni együttműködés reményében.

A szakkiállításon részt vett Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár is, aki egy interjúban hangsúlyozta: a civil életben való részvétel kulcsfontosságú a fiatal generáció szemléletformálásában és társadalmi beágyazódásában.

Civil Véradás

A Miniszterelnökség Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárságának kezdeményezésére, a Civil Közösségi Szolgáltató Központok, az Országos Vérellátó Szolgálat és a Magyar Vöröskereszt együttműködésével 2025 február utolsó hetében immár tizenkettedik alkalommal került megrendezésre a Civil Véradás elnevezésű országos program.

A rendezvénysorozat elsődleges célja a véradás fontosságának társadalmi szintű tudatosítása, valamint a civil szervezetek önkéntes tevékenysége és társadalmi felelősségvállalása iránti elkötelezettség megerősítése. A civil közösségek egyik alapvető küldetése a társadalom működésének önkéntes alapon történő támogatása, amelynek kiemelkedő példája a véradás, mint életmentő cselekedet. A Civil Véradás tematikus hete nemcsak figyelemfelhívó szerepet tölt be az önkéntesség és a véradás fontosságáról, hanem aktív toborzási és tájékoztatási célokat is szolgál, hiszen a vérre való folyamatos igény állandó társadalmi jelenlétet igényel.

A program hatékonyságát és társadalmi elfogadottságát jól mutatja a résztvevők számának folyamatos növekedése: míg az első, 2019 áprilisában megrendezett Civil Véradás alkalmával országosan összesen 558 fő jelent meg, és 441 fő adott sikeresen vért, addig a 2025. évi XII. Civil Véradás során országosan 101 helyszínen, 104 véradási alkalommal összesen 3386 fő jelent meg, melyből 2929 fő véradása zárult sikeresen, és 280 fő első véradóként csatlakozott a kezdeményezéshez.

Ez az eredmény jól tükrözi a rendezvénysorozat évről évre növekvő hatását, hiszen a résztvevők száma az induláshoz képest több mint hatszorosára emelkedett. Egy véradással három ember életét menthetjük meg!

Civil Kavalkád a Skanzenben – „Közösségek találkozása”

A Miniszterelnökség Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkársága 2025. május 12-én rendezte meg a III. Országos Civil Konferenciát, „Civil Kavalkád a Skanzenben” címmel.

A Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban tartott rendezvényen több mint ezren vettek részt: minden vármegye és a főváros civil központjainak vezetői, munkatársai és együttműködő partnerei, vármegyei civil

szervezetek képviselői, civil területen tevékenykedő szakemberek, valamint határon túli magyar civil szervezetek képviselői Felvidékről, Délvidékről és Erdélyből egyaránt.

A rendezvény ünnepélyes megnyitóján köszöntőt mondott Gulyás Gergely miniszter, dr. Cseri Miklós a Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója, Vitályos Eszter országgyűlési képviselő, Gubík László, a felvidéki Magyar Közösség Pártjának elnöke, Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke, valamint a rendezvény házigazdájaként Szalay-Bobrovniczky Vince civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár. A megnyitót követően egy kerekasztal-beszélgetés keretében kormányzati és szakmai szereplők vitatták meg a civil szféra aktuális kérdéseit.

A program egyik kiemelkedő momentumra volt Győrfi Pál, az Országos Mentőszolgálat szóvivőjének inspiráló előadása, „Te is lehetsz hős!” címmel. Szintén nagy érdeklődést váltott ki Czene Attila olimpiai bajnok úszó prezentációja, amely a közösségi sportolás fontosságát hangsúlyozta. Dr. Jordán Tütümkov-Hrisztov, a Bolgár Kutatóintézet főmunkatársa a bolgárkertészeti hagyományairól és jelentőségéről tartott különleges előadást, Győri Zoltán játéktervező pedig a közösségi játék erejét mutatta be.

A délelőtti szakmai programokat követően a résztvevők betekintést nyerhettek Magyarország sokszínű civil életébe a Civil Központok és a vármegyei civil szervezetek bemutatkozó standjainál. A különböző vármegyék gasztronómiai különlegességekkel, zenei és kézműves bemutatókkal tették teljessé a közösségi élményt. A Skanzen területén változatos kulturális és hagyományőrző programok várták az érdeklődőket: a látogatók kipróbálhatták a hímzést, kalocsai pingálást, kékfestést, valamint a solymászatot is, a Skanzen-vonattal pedig a múzeum különböző tájegységeit is bejárhatták. Emellett egészségügyi szűrések és tanácsadások is elérhetők voltak, valamint civil labdarúgó tornán szurkolhattak a csapatoknak.

A napot kulturális előadások is gazdagították: a Zalai Táncegyüttes Egyesület, a Debreceni Népi Együttes és

a százhalmombattai Kisforrás Gyermekek Néptáncegyüttes látványos néptáncbemutatói, az Egri Majorette Egyesület és Bakos Árpád kobozművész produkciója, valamint a Ballószögi Csillagvár Művészeti Alapítvány és a Bajnóca Néptánc Egyesület táncos fellépései nyújtottak ízelítőt a magyar tájegységek zenei és táncgyógyományából. Emellett a Kútágas77 Citerazenekar népzenei műsora, a Kalocsai Hagyományőrző Egyesület és a Veszprém Jeruzsálemhegyi Baráti Kör népi és polgári viselet bemutatója is hozzájárult a folklór élményhez.

A rendezvényen, mely méltó módon tükrözte a hazai civil szféra sokszínűségét, erejét és közösségformáló szerepét, több mint ezren vettek részt.

Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor

A Civil Központok Országos Hálózata 2025-ben immár negyedik alkalommal vett részt a Bálványosi Nyári Szabadegyetemen és Diáktáboron (Tusványos), ahol kiemelt szerepet kapott a magyar civil

szervezetek tevékenységének bemutatása, valamint a külföldi magyar közösségek közötti kapcsolatépítés elősegítése.

A Bethlen Gábor udvarban felállított Civil Központ stand 2025. július 23–26. között interaktív programokkal, játékos közösségépítő elemekkel, KisCivilek Játsszóterével, valamint a Civil Pixel elnevezésű fotópályázattal várta az érdeklődőket. Számos látogatót vonzott a „Kóstold meg Magyarország vármegyéit!”

című gasztroprogram is, amely a különböző hazai régiók jellegzetes ételeit és italait vonultatta fel, ezáltal is erősítve a kulturális sokszínűség és az identitás megélésének lehetőségét.

A Civil Központok célja a rendezvényen a külföldi magyar civil szervezetek támogatása, a partnerkapcsolatok megerősítése, valamint a rendelkezésre álló pályázati és együttműködési lehetőségek ismertetése volt. A hálózatot ez alkalommal Békés és Nógrád vármegye civil központjai képviselték.

A tusványosi program július 26-án két kiemelt eseménnyel zárult. Elsőként Szalay-Bobrovniczky Vince, a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára részvételével tartottak kerekasztal-beszélgetést, amely a határon inneni és túli civil szervezetek helyzetére, együttműködési lehetőségeire fókuszált. Ezt követően került sor a Civil Pixel fotópályázat díjátadójára, ahol a legjobbnak ítélt alkotásokat értékes nyereményekkel jutalmazták.

A Civil Központok részvétele Tusványoson hozzájárult a külföldi magyar közösségek megerősítéséhez, a Kárpát-medencei civil együttműködések elmélyítéséhez és a nemzeti identitás közösségi szintű ápolásához.

Művészetek Völgye Fesztivál - Civil Központok a 34. Művészetek Völgyében

Idén nyáron különleges mérföldkőhöz érkezett a hazai civil szféra bemutatkozási lehetősége: a 34. Művészetek Völgye Fesztiválon először kaptak helyet a Civil Központok, mégpedig a H+Média és Kulturális Egyesülettel együttműködésben. A tíznapos fesztivál alatt 12 vármegyei Civil Központ mutatkozott be te-

ret adva a közösségi kezdeményezések, értékek és jó gyakorlatok széles körű bemutatására.

A fesztivál ideje alatt a látogatók nemcsak információkat gyűjthettek a civil szféra működéséről, hanem aktívan részt vehettek különböző játékos, művészeti vagy közösségépítő programokban is. A Civil Udvarban minden nap más-más vármegyei Civil Központ és partner szervezete vette át a stafétát, így a látogatók betekintést nyerhettek a civil szervezetek sokszínű tevékenységébe.

Néhány kiemelkedő példa:

Borsod-Abaúj-Zemplén és Pest vármegye szint és szívet vitt a Művészetek Völgyébe: játszott, festett, adott-kapott és tájékoztatót. A látogatók kvízes társasjátékkal, civil képtárral és közös civil-művészkedéssel találkozhattak standjukon. A közösségi festés során a hét leggyakoribb szint helyezték el egy palletán és a játékosoknak a kisorsolt árnyalathoz kapcsolódóan kellett megnevezniük egy-egy irodalmi, zenei, filmes vagy képzőművészeti alkotást, illetve valamilyen társadalmi értéket. A programok bebizonyították, hogy a művészet és a civil közösségek együttműködése valódi értéket teremt, miközben egyaránt vidám és inspiráló élményt ad minden résztvevőnek.

Győr-Moson-Sopron vármegye standjánál civil tematikájú kvíz és kreatív sarok várta az érdeklődőket, ahol a látogatók rajzban vagy írásban oszthatták meg gondolataikat a civil világról. A közvetlen, játékos és alkotó hangulatú programok hidat képeztek a civil szervezet és a fiatal korosztály között, erősítve a személyes kapcsolódás élményét.

A Vas Vármegyei Civil Községi Szolgáltató Központ a fesztivál első napján, július 19-én képviseltette magát Kapolcson. Partnerük, a Vasvári Nagytérségi Népfőiskola Alapítvány különleges élménnyel gazdagította a napot: Jován János Attila fafaragó művész élő bemutatót tartott. A látogatók nemcsak szemlélői, hanem aktív résztvevői is lehettek a fafaragásnak – kipróbálhatták a szerszámokat, megismerkedhettek a fa megmunkálásának folyama-

taival. A Civil Központ emellett interaktív játékokkal is készült: kvíz, bingó és beszélgetőkártyák segítették a civil témák iránti érdeklődés felkeltését. Nagy sikert aratott az az óriásplakát, amelyre a látogatók szabadon felírhatták gondolataikat a közösséghez tartozásról, a civil élmények fontosságáról és a szervezeti szerepvállalásról.

A 10 napos rendezvény során közel 130 000 völgylakó élvezhette a kultúra és művészet minden formáját a 40 helyszínen megrendezett mintegy 3300 programon. A fesztivál idén is új helyszínekkel és teltházias eseményekkel bővült, a Csigabusz segítségével pedig a látogatók szokás szerint könnyedén felfedezhették a legkisebb udvarok programjait éppúgy, mint a nagyszínpadokat.

Szocioséta

A Szociális Munka Napja minden év novemberében kiemelt esemény a civil központok hálózatának életében. E jeles alkalom célja, hogy méltó módon hívja fel a figyelmet a szociális ágazatban dolgozók elhivatott munkájára, valamint a civil szervezetek közösségépítő és segítő szerepére. Ennek egyik kiemelkedő, az ország több pontján megvalósuló eleme a „Szocioséta”, egy olyan tematikus és interaktív program, amely személyes, élményszerű módon mutatja be a szociális munka sokszínűségét.

A szocioséta során a résztvevők – köztük szakemberek, diákok és érdeklődő civilek – helyi civil szervezetek mindennapi munkájába nyernek közvetlen betekintést. A program jellemzően több állomásból áll: különböző intézmények, szervezetek mutatják be tevékenységeiket saját környezetükben, interaktív módon, érzékenyítő eszközökkel. Legyen szó hallás- vagy látássérültek támogatásáról, fogytékkal élők segítéséről, szenvedélybetegekkel való munkáról vagy éppen az áldozatsegítés gyakorlati lehetőségeiről – minden állomás egy-egy történetet,

sorsot, tapasztalatot hordoz, amely közelebb hozza a segítő szakmák világát.

Kiemelt cél, hogy a program érzékenyítse a társadalmat, lebontsa az előítéleteket, és valódi kapcsolatokat építsen a különböző szektorok – civil, szakmai és lakos-

sági – szereplői között. Különös hangsúlyt kap a fiatal generáció bevonása: középiskolás diákok és egyetemisták is rendszeresen részt vesznek a sétákon, hiszen ők a jövő lehetséges önkéntesei, segítői, döntéshozói.

A szocioséta több, mint egy városi séta: találkozás és párbeszéd. Találkozás emberekkel, akik másokért dolgoznak, és párbeszéd arról, mit is jelent a segítségnyújtás a mindennapokban. A program zárásaként gyakran kötetlen beszélgetések, tapasztalatcserék zaj-

lanak, amelyek elősegítik a jövőbeni együttműködéseket is. Emellett több helyszínen elismerő oklevelek átadásával fejezik ki hálájukat a szervezők azoknak a civil szereplőknek, akik kiemelkedően járulnak hozzá a közösségi szociális munkához.

A Szociális Munka Napja (november 12.) és a hozzá kapcsolódó szocioséta így válik látható ünnepé: ahol nemcsak megemlékezünk a segítő hivatás fontosságáról, hanem személyesen is megtapasztalhatjuk, hogy ez a munka valóban szívvel-lélekkel végzett közösségi szolgálat – és mindannyiunk közös ügye.

Adventi Civil Börze - Karácsonyi adománygyűjtés országsszerte

Az Adventi Civil Börze 2020-ban, a pandémia idején indult országos online kezdeményezés, amely a civil szervezetek számára teret és lehetőséget biztosított a

civil szervezetek bemutatkozására, valamint adventi adománygyűjtő kampányaik népszerűsítésére. A Miniszterelnökség Civil Kapcsolatok és Társadalmi Konzultáció Főosztálya a Civil Központok országos hálózatával együttműködve azóta minden évben megszervezi az eseményt, amely egyaránt népszerűsíti az online és helyszíni adventi adománygyűjtő programokat.

A program célja az adományozás ösztönzése és a civil közösségek támogatása. Az évek során különböző tematikus célokat is szolgált, például a 2022-es „Civil összefogás a kárpátaljai közösségekért” kampány kár-

pátaljai óvodák, iskolák és gyermekotthonok megsegítésére fókuszált. Az országos szintű gyűjtések során jelentős mennyiségű tárgyi és pénzügyi gyűjtés össze.

Az Adventi Civil Börze minden évben helyi és területi igényekhez igazodva zajlik, különböző célcsoportokat támogatva – legyen szó hátrányos helyzetű családokról, intézményekről, állatvédő szervezetekről vagy más jótékonyági kezdeményezésekről. A program a vármegyékben működő civil központok és civil szervezetek összefogásával valósul meg, a helyi adventi eseményekhez csatlakozva.

„ALACOOOLJ!” társasjáték

A 2022-ben indított program célja, hogy országsszerte felhívja a középiskolákban tanuló diákok figyelmét a hazai civil szervezetek sokszínűségére és lehetőségeire, az önkéntesség gyakorlására, a civil közösségi lét fontosságára és a számukra kötelező 50 óra iskolai közösségi szolgálat civil területen történő teljesítésére. A rendhagyó osztályfőnöki órák során külön a fiataloknak

szerkesztett kiadvány (Civil Érték Magazin), tájékoztató kisfilmek, illetve a kifejezetten erre a célra – Győri Zoltán társasjáték-tervező által 2022-ben – megalkotott, „Alacoolj! – mert civil szervezetet létrehozni menő” címet viselő civil társasjáték is bemutatásra kerül. A tanórát a civil központok munkatársai, valamint a fiatalokkal foglalkozó szakértő, pedagógus partnereik tartják. A projekt lényege, hogy az órákon az interaktív foglalkozások közben és azokat követően a diákok érdeklődését felkeltse a civil terület és az önkéntesség iránt.

A 2021/2022-es tanévtől kezdve minden tanévben folyamatosan megtartásra kerülnek a rendhagyó osztályfőnöki órák, eddig országsszerte összesen több mint 100 középiskolában több mint 5000 diák vett részt a programon, további oktatási intézmények folyamatos bevonásával.

Fontos, hogy a tanulók megismerjék az értéktelítő helyi civil szervezetek tevékenységét, működését, értékrendjét és céljait, ugyanakkor a program kiemelt célja az egyesületeknek, alapítványoknak mint az iskolai közösségi szolgálat „fogadó szervezeteinek” népszerűsítése.

Vezetőképző workshop

A Hajdú-Bihar Vármegyei Civil Községi Szolgáltató Központ szervezésében 2025-ben immár ötödik alkalommal kerül megrendezésre a Civil Vezetőképző Workshop, amelynek célja a civil szervezetek vezetőinek és munkatársainak támogatása, vezetői készségeik fejlesztése, valamint a közösségi és szakmai kapcsolatok erősítése. Az esemény népszerűségét jól mutatja, hogy évről évre egyre többen jelentkeztek. Míg 2021-ben közel 80 fő vett részt az előadássorozaton, addig 2024-re ez a szám már csaknem 350-re emelkedett. A rendezvény lehetőséget biztosított arra, hogy a résztvevők gyakorlati ismereteket és hasznos eszközöket sajátítsanak el a hatékony szervezetirányítás területén.

A workshop során szakértők tartottak online előadásokat és interaktív műhelymunkákat különböző témákban, többek között:

- Stratégiai tervezés és fenntartható szervezetfejlesztés – hogyan alakítsanak ki hosszú távon is működőképes stratégiát a civil szervezetek.
- Forrásteremtés és pályázati lehetőségek – a résztvevők megismerhették az aktuális pályázati kiírásokat, adománygyűjtési technikákat és egyéb finanszírozási lehetőségeket.
- Hatékony kommunikáció és közösségépítés – hogyan lehet eredményesen megszólítani a célcsoportokat, fenntartani az érdeklődést, és növelni a szervezet láthatóságát.
- Jogi és pénzügyi ismeretek a civil szférában – az alapítványok és egyesületek működését érintő legfontosabb szabályozások és jogszabályi változások ismertetése.

Az előadók különösen nagy hangsúlyt fektettek az interaktivitásra és a gyakorlati példákra, így a résztvevők saját szervezetük működésére szabott megoldásokat is kidolgozhattak. Emellett lehetőség nyílt a kapcsolatok építésére, tapasztalatcserére és együttműködési lehetőségek kialakítására más civil szervezetekkel.

Civil Szeminárium

A Miniszterelnökség Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárságának egyik terve volt, hogy nyisson a felsőoktatási intézmények felé azzal a céllal, hogy az egyetemi hallgatók megismerkedhessenek a civil közösségekkel, a „civiliséggel”, a civil szervezetek igen sokrétű, sokszor hiánypótló tevékenységével. Emellett a fiatalok figyelmét szeretnénk ráirányítani az értelmiségi léttel járó felelősségtudatra, a társadalmi problémák iránti érzékenységre.

Ennek érdekében indulhatott el „A civil szervezetek szerepe és lehetőségei Magyarországon. Miért érdemes fiatalon is civil közösségekben tevékenykedni?” című egyetemi tantárgy 2020 őszén és azóta minden évben egyre több felsőoktatási intézményben hirdetik meg a tantárgyat. Eddig a Miskolci Egyetemen, a gödöllői Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen,

a székesfehérvári Kodolányi János Egyetemen, a Szegedi Tudományegyetemen, az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen, a Debreceni Egyetemen elérhető a tantárgy. 2025. őszén a Szegedi Tudományegyetemen és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen indul újra a tantárgy, valamint meghirdetésre kerül a Károli Gáspár Református Egyetemen is. A tárgyat indulása óta már több mint 400 hallgató vette fel és továbbra is töretlen érdeklődésnek örvend.

A szabadon választható, egy féléves szeminárium során a hallgatók átfogó képet kapnak a civil szféra működéséről: szervezetalapításról, gazdálkodásról, önkéntességről, adományozásról, fiatalok bevonásáról, valamint a civilek társadalmi szerepvállalásáról olyan területeken, mint oktatás, kultúra, környezetvédelem, jogvédelem és nemzeti identitásmegőrzés. A tantárgy újszerű abban is, hogy valamennyi órán vendégelőadók kerülnek bevonásra, egyrészt az állami, kormányzati szférából, bíróságokról, másrészt civil szervezetek részéről (elnökök, szakmai vezetők), így a hallgatók megismerhetik az adott témákat több nézőpontból is.

A félév során a hallgatóknak lehetősége nyílik egy alkalommal egy civil szervezet gyakorlati munkáját is megismerni a szervezet meglátogatása során, erősítve az elméleti és gyakorlati tudás kapcsolatát.

4. Vármegye-tükör

Területe: 8445 km²

Lakónépessége: 491 632 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2458;

alapítvány: 776, egyesület: 1682 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 538; városok: 1152;

községek: 768 (KSH 2023-as adatai alapján)

BÁCS-KISKUN

A Civil Központ küldetése

Hisznek abban, hogy a civil szervezetek nemcsak egymás mellett, hanem együttműködésben lehetnek igazán erősek. Fontos számukra, hogy a szervezetek felismerjék: a közös célokért való összefogás nemcsak hasznos, hanem hosszú távon nélkülözhetetlen. Meggyőződésük, hogy az együttműködés az az erő-

forrás, amellyel valódi változásokat lehet elérni – legyen szó helyi érdekek képviseletéről vagy közösségi ügyek előmozdításáról. Ennek érdekében tudatosan építenek partnerségeket önkormányzatokkal, a sajtóval, iskolákkal, valamint magukkal a civil közösségekkel is. Egyre több településen kapcsolódnak be az oktatási intézmények életébe, amely segítheti a fiatal generáció bevonását a civil tevékenységbe.

Civil rendezvények – Programok, amelyek összekötnek

A Civil Korzó célja, hogy a fiatalok személyesen is találkozassanak azokkal a civil szervezetekkel, intézményekkel és hatóságokkal, amelyek aktívan formálják a helyi közösségi életet. A középiskolásokat és felnőtteket célzó program „standos” bemutató formájában, évente egyszer, vármegyei szinten kerül megrendezésre. Az *Árnyék-program* lehetőséget ad a diákoknak, hogy egy-egy napra egy szakember mellé „beállva” testközelből ismerhessenek meg egy-egy hivatást. Ez hiteles ké-

pet nyújt számukra a választott szakmáról, segíti a pályaválasztást, és hozzájárul az iskolaváltás vagy iskolaelhagyás megelőzéséhez. A *Tudatos gazdálkodás verseny* játékos formában tanít pénzügyi alapismereteket mélyszegénységben élő gyermekeknek és fiatal felnőtteknek. A helyi és vármegyei fordulóból álló verseny nemcsak tudást ad, hanem sikerélményt is nyújt, hozzájárulva a pénzügyi biztonság hosszú távú megalapozásához.

Civil díjak, elismerések – Elismerés a civil pályán

2021-ben hozták létre a *Bács-Kiskun vármegye civil szervezete díjat*, amit legfeljebb három, a vármegyében működő civil szervezet nyerhet el, valamint a *Bács-Kiskun vármegye adományozó vállalkozója díjat*, amelyet évente egy vállalkozónak ítélnek oda. A díjakra minden évben nyilvános pályázati felhívás keretében lehet jelentkezni, maguk a szervezetek, vagy partnereik jelölésével. A díjakat ünnepélyes, nyilvános eseményen adják át. Minden jelölést kapott szervezet elismerő oklevelet kap, a három díjazott pedig díjat, elismerő oklevelet és vásárlási utalványt vehet át.

Területe: 4429,06 km²

Lakónépessége: 353 331 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 319;

alapítvány: 680, egyesület:

1 639 működik (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 939; városok: 479;

községek: 901 (KSH 2023-as adatai alapján)

BARANYA

A Civil Központ küldetése

A Baranya Vármegyei Civil Központ számára kiemelten fontos a vármegye gazdasági és kulturális fejlődésének elősegítése. Ennek érdekében a civil központ elszánt és lelkes kollégái nap mint nap aktívan dolgoznak. Pécsen kívül Mohácson és Siklóson működő civil pontokban is elérhetőek a Civil Központ kollégái, továbbá helyszínt adnak a közösségi kezdeményezéseknek, programoknak.

A pécsi civil szervezetek mellett kiemelt figyelmet fordítanak a vidéki közösségek támogatására is. Fórumokat és képzéseket úgy szerveznek, hogy azok minél több járásba eljuthassanak, ezzel is erősítve a személyes kapcsolattartást. Többféle kommunikációs csatornán keresztül tartják a kapcsolatot a civil szervezetekkel: hírlevelek, közösségi médiafelületek és olyan online csoportok is rendelkezésre állnak, amelyek tartalmi megoszthatók a szervezetek között. Ezen kívül három vidéki Facebook-oldalukon keresztül is egyre több szervezetet érnek el közvetlen módon.

Civil rendezvények – Programok, amelyek összekötnek

2024. november 22-én hagyományteremtő céllal rendezték meg Pécsen, a Családok Házában a *Civil Info Plusz* tájékoztató napot. A rendezvény célja az volt, hogy a civil szervezetek közvetlenül a hatóságok és intézmények képviselőitől kapjanak naprakész információkat a működésüket érintő jogszabályi változásokról és aktuális kérdésekről. A meghívást elfogadta többek között a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Pécsi Törvényszék, az Állami Számvevőszék, a Széchenyi Programiroda és a Nemzeti Művelődési Intézet is. A résztvevők visszajelzései is megerősítették az ilyen gyakorlati tudást nyújtó rendezvények jelentőségét. A Civil Központ elkötelezett a hivatalok és civil szereplők közötti hatékony kommunikáció erősítése mellett.

Civil díjak, elismerések – Elismerés a civil pályán

A Baranya Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ 2024-ben alapította meg a *Civil Díjat*, amelyet a Civilek Napjához kapcsolódva évente ítélnék oda. Az elismerés célja a kiemelkedő, innovatív és közösségépítő civil tevékenységek méltatása, valamint a partnerségek megerősítése. Az első díjazott a Pécsi Székesegyház

Nagycsaládok Egyesület volt, amely 35 éve támogatja a civil szférát. 2025-ben a Várunkért és Városunkért Egyesület részesült az elismerésben, példamutató közösségi szerepvállalása miatt. A díjat minden évben ünnepélyes keretek között, vármegyei elöljárók adják át.

Területe: **5630,69 km²**

Lakónépessége: **310 912 fő** (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: **2019;**

alapítvány: **606, egyesület: 1 413** (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: **432; városok: 1 192;**

községek: **395** (KSH 2023-as adatai alapján)

BÉKÉS

A Civil Központ küldetése

A Békés Vármegyei Civil Központ aktív szerepet vállal az idősebb generáció közösségi aktivitásának növelésében, hiszen a nyugdíjasok tapasztalata és bölcsessége értékes erőforrás a civil életben. Az időügyi szervezetekkel kiváló kapcsolatot ápolnak, együttműködési megállapodásuk a közös stratégiai gondolkodást is szolgálja.

A fiatalok civil életbe történő bevonása a Civil Központ egyik kiemelt célja. Komoly kihívást jelent,

hogy a dákok a középiskolai kötelező 50 órás közösségi szolgálat teljesítése után is megőrizték aktivitásukat a civil szférában. Ebben az életkorban gyakran háttérbe szorul a közösségi szerepvállalás. Elengedhetetlen a fiatalok folyamatos ösztönzése, hogy megtapasztalják: részvételük értéket teremt, és kézzelfogható hatással van a helyi közösségekre.

Civil rendezvények – Programok, amelyek összekötnek

A Vármegyei nap keretében megrendezett Vármegyei Civil Nap, a *Civil Zóna* kiváló lehetőséget kínál a civil szervezetek bemutatkozására. Kulturális, szociális, környe-

zetvédelmi, egészségügyi és oktatási területeken működő egyesületek, alapítványok interaktív standokkal várják a látogatókat, közelebb hozva őket a civil szféra sokoldalúságához.

A fiatalok bevonását támogató programjaikkal 2024-ben a vármegye összes civil szervezetét felkeresték. Kilenc tematikus, egész napos tréning során készítették fel a lehetséges fogadóköröket arra, hogyan kínálhatnak pályáorientációs élményeket, önbizalom-erősítést és védett „munkavállalói” tapasztalatokat a diákok számára.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

A Civil Központ 2020 óta díjakkal ismeri el a szektor kiemelkedő szereplőit. Az „Év civil jogásza” és az „Év civil könyvelője” elismerésekkel a civil szakembereket, míg 2022-től az „Év Adományozója” és 2023-tól az „Év Békés Vármegyei Közössége” díjakkal példamutató civil szervezeteket és támogatóikat méltatják.

A „Civil életképek Békés vármegyében” és a „Felelős Állattartás” fotópályázatok a társadalmi felelősségvállalás fontosságára irányítják a figyelmet. A fentiek jól mutatják, hogy Békés vármegyében a hagyománytisztelet és az innováció kéz a kézben szolgálja a közösségeket.

Területe: 7247,17 km²

Lakónépessége: 617 800 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 3 185;

alapítvány: 1 237, egyesület: 1 948 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 538; városok: 1152;

községek: 768 (KSH 2023-as adatai alapján)

BORSOD-ABAÚJ-ZEMLÉN

A Civil Központ küldetése

Az Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület (ERKE) – Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Civil Központ célja a társadalmi részvétel előmozdítása és a közösségek erősítése. A Civil Központ a közösségek és szervezetek hiányzó erőforrásait pótolja. Évente több mint ezer órában nyújt a szervezetek működéséhez kapcsolódó tanácsadást. A Civil Központ emellett innovatív, és elkötelezett a civil tudás megújítása iránt. Közvetítő sze-

repet tölt be az ágazatok és szektorok közötti együttműködések építésében.

Civil rendezvények – Programok, amelyek összekötnek

A vármegye civil közösségei a Miskolc Városi és Vármegyei Civil Nap keretében mutatják be a civil szektor értékeit és sokszínűségét. A Civil Napot 2025-ben tizedik alkalommal szervezte meg a Civil Központ. Az esemény szorosan kapcsolódik Miskolc Város Ünnepehez és az „Avasi Borangolás” fesztiválhoz. A résztvevő szervezetek játékos programokkal, beszélgetésekkel, saját termékekkel várják az érdeklődőket, miközben kulturális csoportok is fellépnek.

A program minden évben kínál helyi identitást erősítő elemet, például a „miskolci percc” köré szervezett versenyt. Kiemelt figyelmet kapnak olyan témák is, amelyek hatással vannak a civil szektorra – 2025-ben a Klímakalauz című előadás népszerűsítette a helyi klímaszerződést.

Kiemelkedő saját kezdeményezésük a *Forrás és Innováció Civil Konferencia*, amelyet 2025-ben ötödik alkalommal rendeztek meg. A Miskolci Egyetemmel és az ERGO Európai Regionális Szervezettel közösen megvalósuló program célja, hogy a kisebb erőforrásokkal rendelkező szervezetek is megtalálják a kapcsolódási pontokat a helyi és uniós törekvések között. A témaválasztás az aktuális fejlesztési irányokhoz igazodik – legyen szó területfejlesztésről, digitalizációról vagy klímavédelemről.

Civil díjak, elismerések – Elismerés a civil pályán

A „Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Év civil kis- és nagyrendezvénye” díjat 2022-ben hozták létre annak érdekében, hogy elismerjék a példaértékű közösségi programokat. A díj célja, hogy láthatóvá és elismertté tegye a civil közösségek által szervezett eseményeket, méretüktől függetlenül. Az elismeréseket minden évben közönségsvotálás alapján ítélik oda.

Területe: 525,12 km²

Lakónépessége: 1 686 222 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 11 051;

alapítvány: 4895, egyesület: 6156 (KSH 2023)

BUDAPEST

A Civil Központ küldetése

Az Egyesület 2025-ben nyerte el a Civil Közösségi Szolgáltató Központ címet. Küldetése, hogy új programokkal, partnerségekkel és közösségépítő megoldásokkal járuljon hozzá Budapest civil szférájának erősítéséhez.

A szervezetet 2017-ben fiatal, lelkes önkéntesek alapították azzal a céllal, hogy népszerűsítsék a környezettudatos életmódot, erősítsék a közösségi szerepvállalást, és elősegítsék a társadalmi integrációt. Céljuk egy erős közösség létrehozása, amely a fiatalok bevonásával, a pozitív társadalmi változások mozga-

tórugója lehet. Kiemelt fontosságú számukra az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok védelme.

Civil rendezvények -

Programok, amik összekötnek

A szervezet kiemelten támogatja a fiatalok társadalmi integrációját, különösen a hátrányos helyzetűeket. Programjaik – közösségi rendezvények, tréningek és nemzetközi csereprogramok – a közösségépítést, a személyes fejlődést és a munkaerőpiaci érvényesülést szolgálják.

A szervezet kiemelt figyelmet fordít a környezettudatosságra és a fiatalok természethez való kö-

Területe: 4264,55 km²

Lakónépessége: 389 411 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 305;

alapítvány: 767, egyesület: 1 538 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 1 098; városok: 722;

községek: 485 (KSH 2023-as adatai alapján)

CSONGRÁD-CSANÁD

A Civil Központ küldetése

A Csongrád-Csanád Vármegyei Civil Központ tevékenységére hatást gyakorolnak a határ menti régiók és a Szegedi Tudományegyetemmel való együttműködés. Kiemelt figyelmet fordít a határon túli magyar közösségekkel való kapcsolattartásra és a fiatalok megszólítására. Együttműködik helyi civil szervezetekkel, egyetemekkel, bűnmegelőzési tanáccsal, fókuszában a közösségfejlesztés, információátadás és a közös értékeken alapuló kapcsolatok építése áll.

tódására. Ennek jegyében kerékpártúrákat és természetjárásokat szervez, melyek során a résztvevők felfedezhetik hazánk épített és természeti értékeit. Ezek közül a „Tekerj Otthonról Haza!” túra emelkedik ki, amely évről évre több száz fiatalról szólít meg. A sport és az egészséges életmód népszerűsítése jegyében harcművészeti foglalkozásokat szerveznek, amelyek nem csak fizikai fejlődést kínálnak, hanem a közösségi szellem és az önfegyelem erősítését is szolgálják.

Tagjai aktívan részt vesznek humanitárius tevékenységekben is. A háború nyomán kialakult válság idején több alkalommal szerveztek adománygyűjtéseket és segítő akciókat a menekültek támogatására. Karitatív kezdeményezéseik kiterjednek Kárpátalján és Székelyföldön élő gyermekek támogatására, valamint budapesti idősök számára szervezett segítségnyújtó programokra is.

A szervezet sokrétű oktatási és közösségfejlesztő programot kínál fiataloknak, többek között angol nyelvi órákat, vitaklubokat és történelmi előadásokat. Kiemelkedő kezdeményezésük a „Rendszerváltás 30” sorozat, amely személyes történeteken keresztül mutatta be a rendszerváltás jelentőségét.

Civil rendezvények – Programok, amelyek összekötnek

A Csongrád-Csanád Vármegyei Civil Központ két jelentős programot szervezett az elmúlt időszakban. A *Szociális szakmai találkozó* célja az volt, hogy közelebb hozza egymáshoz azokat a civil szervezeteket, amelyek erőszakot, bántalmazást elszenvedett emberek kerülnek kapcsolatba, ezáltal segítve az áldozatok hatékonyabb elérését és támogatását. A rendezvény kiemelte a civil szervezetek pótolhatatlan szerepét az ilyen helyzetben lévők felkutatásában és kísérésében.

A *Civil műhelymunka a fiatalokért* programot a fiatalok harmadlagos szocializációja témájában

szervezték a Csongrád-Csanád Vármegyei Bünmegelőzési Tanáccsal együttműködve. A program célja, hogy közösen gondolkodjanak azon, miként lehet a civil szféra által közvetített értékekkel és közösségi élményekkel támogatni a fiatalokat. A résztvevők hangsúlyozták a közösségépítés, a személyiségfejlesztés, az önkéntesség és a prevenció fontosságát.

A Bácskai Magyar Napok keretében megrendezett temesvári *Civil Találkozó* kirándulással egybekötött szakmai programként valósult meg. A testvérvárosi kapcsolatokra építve, olyan civil szervezetek vettek részt az eseményen, amelyek már kapcsolatban állnak bácskai partnerekkel, vagy nyi-

tottak az együttműködés kialakítására. A program lehetőséget kínált a szakmai tapasztalatcserére, közösségi élményre és kapcsolatépítésre.

Civil díjak, elismerések – Elismerés a civil pályán

A vármegyei civil központ minden évben díjazza azokat a szervezeteket és adományozókat, akik kiemelkedő munkát végeznek a közösségért. Az „Év Civil Szervezete” és az „Év Adományozója” díjak célja, hogy láthatóvá tegyék a közjóért végzett elkötelezett tevékenységet, valamint népszerűsítsék a társadalmi felelősségvállalás jó gyakorlatait.

Területe: 4358,59 km²

Lakónépessége: 419 565 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 058;

alapítvány: 624, egyesület: 1 434 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 592; városok: 639;

községek: 827 (KSH 2023-as adatai alapján)

FEJÉR

A Civil Központ küldetése

Fejér vármegyében élénk és aktív a civil élet, ahol a szervezetek nemcsak együttműködnek, hanem erős hálózatokat is kialakítanak. A közös célterületek mentén történő kapcsolódások, valamint az önkormányzatokkal, művelődési házakkal és középiskolákkal kiépített együttműködések jelentős mértékben hozzájárulnak a helyi közösségek fejlődéséhez. Különösen Székesfehérváron és Sárbogárdon érzékelhető az ifjúság nyitottsága a szemléletformáló, közösségi programok iránt.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnek

Az *Önkéntesség Hete* programsorozat célja, hogy közelebb hozza az emberekhez az önkéntesség, a közösségi szolgálat és a civil szervezetek munkájának értékeit. Kiemelt figyelmet fordítanak a fiatalok megszólítására, számukra interaktív programokat, kerekasztal-beszélgetéseket és bemutatkozási lehetőséget biztosítanak. A résztvevők helyi civil szervezetekkel is megismerkedhetnek, így közvetlen tapasztalatot szerezhhetnek a közösségi szerepvállalás különböző formáiról. A tablókiállítás vizuálisan mutatja be a megvalósult önkéntes projekteket, inspirációt és példát adva másoknak. A programsorozatot ünnepélyes díjátadó

**GYŐR-MÉNŐCSANAK
VÁRMEGYEI CIVIL KÖZÖSSÉGI
SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT**

Területe: 4207,68 km²

Lakónépessége: 473 246 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 513;

alapítvány: 717, egyesület: 1 796 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 663; városok: 755;

községek: 1 095 (KSH 2023-as adatai alapján)

GYŐR-MÉNŐCSANAK

zárja, ahol a legkiemelkedőbb önkénteseket és közösségi szolgáltató programokat jutalmaznak. A rendezvény részeként Canva workshopot is tartanak, amely során a nonprofit résztvevők elsajátíthatják a vizuális kommunikáció alapjait, és elkészíthetik saját kampány-anyagaikat.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

A szervezet Fejér vármegyében két díjat alapított az önkéntesség és a civil tevékenységek társadalmi láthatóságának növelése érdekében. Az *Önkéntes díjra* civil szervezetek jelölhetik azon 12–99 év közötti segítőiket, akik lelkesedéssel és felelősséggel támogatják munkájukat. A „*Legjobb Önkéntes Program / Községi Szolgáltató Program*” díjra civil szervezetek és informális közösségek pályázhatnak példaértékű kezdeményezéseikkel, amelyek előmozdítják a közösségi szerepvállalást. A beérkezett pályázatokhoz mellékelt fotókból kiállítást rendeznek, amely a díjátadót követően egy hónapon keresztül látogatható a vármegye lakosai számára. A díjakat ünnepélyes keretek között adják át, méltó módon elismerve a közösségért végzett munkát.

A Civil Központ küldetése

A Győr-Ménfőcsanak Vármegyei Civil Központ küldetése, hogy hidat építsen a civil szervezetek és a vállalkozások között, erősítve e két szektor együttműködését és párbeszédét. Céljuk, hogy a két szektor kölcsönösen támogassa egymást tudásmegosztással, ezáltal emberi erőforrás és eszközök megosztásával, valamint anyagi támogatással, elősegítve a helyi közösségek fejlődését és a társadalmi felelősségvállalás erősödését. Hisznek abban, hogy a civil és gazdasági szereplők együttműködése hozzájárul egy élhe-

több, erősebb közösség kialakításához. A Civil Központ ennek érdekében ingyenes tanácsadással, rendezvényekkel és kapcsolatépítési lehetőségek biztosításával segíti a civil szervezetek és vállalkozások közös céljainak megvalósulását.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnék

A Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány 2025-ben is folytatta a nagy sikerű „Civil kerekasztal a forprofit szférával” programsorozatot, amelynek célja, hogy párbeszédet és együttműködést teremtsen civil szervezetek és vállalkozások között. A pódium- és kerekasztal-beszélgetések során a résztvevők olyan jó és hasznos gyakorlatokat, technika-

kákat tudtak megismerni az önkéntesség, adományozás és partnerkapcsolatok témakörében, amelyeket a jövőben fel tudnak használni saját szervezetük javára.

A IV. Vármegyei Civil Napot 2024. novemberében szervezték meg Győrben. A rendezvényen az érdeklődők 12 civil szervezet munkájával ismerkedhettek meg kiállítóstandokon keresztül. A program keretében elismerésben részesültek azok a civil szervezetek, amelyek kiemelkedő szakmai tevékenységet végeznek; számukra ünnepélyes díjátadó keretében adták át a kitüntetések. A napot színesítették sport-, kulturális és hagyományörző egyesületek bemutatói és fellépései is, amelyek tovább erősítették a közösségi élményt és a civil szféra sokszínűségének bemutatását.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Civil Községi Szolgáltató Központ két elismerést alapított a civil szféra munkájának megbecsülésére: a „Vármegye Civil Szervezete” és a „Civilként a köz szolgálatáért” díjakat. Ezeket minden évben a Vármegyei Civil Nap keretében adják át. 2024-ben negyedik alkalommal vehették át a kitüntetettek a díjakat ünnepélyes keretek között.

Területe: 6210,78 km²

Lakónépessége: 520 550 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 471;

alapítvány: 815, egyesület: 1 656 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 1 125; városok: 883;

községek: 463 (KSH 2023-as adatai alapján)

HAJDÚ-BIHAR

A Civil Központ küldetése

A Hajdú-Bihar Vármegyei Civil Központ egy élénk, sokszínű és folyamatosan fejlődő civil közösség támogatója. Kiemelt céljuk a vármegye civil szervezeteinek segítése, együttműködéseik ösztönzése, valamint a társadalmi szerepvállalás erősítése, szoros partnerségben a helyi közösségekkel. Fontos számukra az ifjúsági szervezetekkel kialakított aktív kapcsolatuk: rendszeres programjaikkal, tematikus foglalkozásaikkal és szemléletformáló kezdeménye-

zéseikkel segítik a fiatalok közösségi elköteleződését. Emellett kiemelkedő a kapcsolatuk a for-profit szektor szereplőivel is, akik CSR-programokon és közös rendezvényeken keresztül támogatják céljaikat. Példás együttműködésben dolgoznak a települési önkormányzatokkal is, közösen fejlesztve a civil életet.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnék

A Hajdú-Bihar Vármegyei Civil Piknik mára a vármegye egyik legkedveltebb és legismertebb civil eseményévé vált. Minden év végén megrendezésre kerül a program, ezáltal fontos alkalmat teremtve a

civil szervezetek találkozására, kapcsolatépítésre és a közös gondolkodásra.

A Civil Piknik nem csupán közösségi program, hanem egyben szakmai platform is, ahol lehetőség nyílik a tapasztalatcserére, jó gyakorlatok megosztására, valamint az együttműködések elmélyítésére. Az esemény évről évre hozzájárul a helyi összetartozás érzésének megerősítéséhez, és a civil szféra társadalmi elismertségének növeléséhez. A programok révén a civil közösségek valóban képesek egymást támogatni, inspirálni és együtt fejlődni.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

2021-ben alapították meg a „Hajdú-Bihar Vármegye Év Civil Szervezete” díjat, amellyel azoknak a szervezeteknek a munkáját ismerik el, amelyek hosszú távon hozzájárultak a helyi közösségek fejlődéséhez. A díj célja, hogy láthatóvá tegye a példamutató kezdeményezéseket, és másokat is ösztönözzön a közösségért végzett tevékenységre. Az elismerés ünnepélyes átadása méltó módon fejezi ki a megbecsülést azok iránt, akik évről évre erősítik a vármegye civil társadalmát.

Területe: 3637,18 km²

Lakónépessége: 285 058 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 583;

alapítvány: 526, egyesület: 1 057 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 424; városok: 423;

községek: 736 (KSH 2023-as adatai alapján)

HEVES

A Civil Központ küldetése

Heves vármegyében a civil élet egyik meghatározó jellemzője a szoros, szakmai alapokon nyugvó együttműködés a helyi intézményekkel, közösségekkel és a leendő civil szakemberekkel. Az Egri Norma Alapítvány – mint a vármegye Civil Közösségi Szolgáltató Központja – kiemelt figyelmet fordít az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem közösségsszervező szakos hallgatóira, akik rendszeresen náluk teljesítik szakmai gyakorlatukat. A középiskolai közösségi szolgálat keretében érkező fiatalok közül sokan

bekapcsolódnak az alapítvány projektjeibe, hosszabb távon is megerősítve kötődésüket a civil szektorhoz. A Civil Központ aktív tagja a vármegyei civil kerekasztalnak, és rendszeresen képviselteti magát a civil szférát érintő helyi rendezvényeken és fórumokon.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnek

A szervezet két kiemelkedő, saját szervezésű eseménye hosszú távon szolgálja a közösségépítést és az egészségtudatosság népszerűsítését. A Nemzetközi Joga Nap évről évre változatos jogairányzatok bemutatkozásával zajlik Eger belvárosában, nyílt, ingyenes órákon keresztül hozzá közelebb a mozgáskultúra különböző formáit a lakossághoz. A „Mozdulj, válassz sportot Egerben!” című prog-

ram 2013 óta kínál lehetőséget a helyi sportegyesületek bemutatkozására. A rendezvény célja, hogy a sportolási lehetőségek széles körét ismeresse meg a lakossággal, és közösségi élményen keresztül támogassa az egészségtudatos életmód iránti nyitottságot.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

2024-ben az Egri Norma Alapítvány „Add tovább-díj” néven új elismerést alapított a kevésbé ismert vagy frissen alakult civil szervezetek támogatására. A díj átadására a Civilek Napja keretében kerül sor. A díjazott szervezet kiválasztása közösen történik: az alapítvány, a civil közösség és a bemutató szervezet javaslatai alapján, szavazással. Az elismerés egyfajta „civil stafétaként” működik, amely ösztönzi a szervezetek közötti kapcsolódást, és hozzájárul a vármegyei civil hálózat élő, együttműködő bővüléséhez.

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK
VÁRMEGYEI CIVIL KÖZÖSSÉGI
SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT**

Területe: 5.581,63 km²

Lakónépessége: 353 511 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 552;

alapítvány: 501, egyesület: 1 051 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 415; városok: 744;

községek: 393 (KSH 2023-as adatai alapján)

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK

A Civil Központ küldetése

Az egyesület 2025-ben nyerte el a Civil Községi Szolgáltató Központ címet. Hosszú távú céljuk a vármegyei civil szervezetek önfenntartó képességének fejlesztése és társadalmi szerepvállalásuk erősítése. Küldetésüknek tekintik, hogy a Civil Központ egy olyan szakmai és infrastrukturális bázis legyen a vármegyei és szolnoki civil szervezetek életében, amely magas szintű szakmai tudással járul hozzá a közösségek fejlesztéséhez és biztonságos működé-

séhez. A vármegye kulturális szempontból sokarcú, nagy múltú kultúrájának egyik pillérét mindmáig a hagyományörzés, az értékek ápolása jelentik. Ezen értékek fenntartása és átadása a fiatalabb korosztály számára a civil összefogás nélkül elképzelhetetlen.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnek

A 2003-ban alapított egyesület eredeti célja a vasutas kultúra hagyományainak ápolása és a Vasutas Művelődési Ház önkéntes támogatása volt. Az idők során tevékenységük kibővült, és ma már Szolnok város civil életének aktív szereplői. 2014-ben az önkormányzattal együttműködve működtették a roma közösségi házat. Számos városi rendezvény szervezésében közreműködnek, például az évek óta több ezer főt vonzó országos Vasutasnap lebonyolításában, valamint a Szolnok Napjához kapcsolódó Nostalgia vonaton fogadásában. Emellett gyermekeknek tábort, időseknek sport- és zenés programokat szerveznek. Fontos számukra a környezetszépítés is: közösségi virágosztással és ültetéssel teszik a városrészeket szebbé.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

Fontos feladatuknak tekintik a civil társadalom megbecsülését, ezért megalapították a „Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Községi Díjat”, amelynek célja, hogy elismerje és láthatóvá tegye a civil összefogáson alapuló, értékteremtő közösségi munkát, valamint erősítse a társadalmi szerepvállalást a vármegyében.

Területe: 2.264,36 km²

Lakónépessége: 301 834 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 376;

alapítvány: 439, egyesület: 937 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 258; városok: 644;

községek: 474 (KSH 2023-as adatai alapján)

KOMÁROM-ESZTERGOM

A Civil Központ küldetése

A Komárom-Esztergom Varmegyei Civil Központ tevékenységének kiemelt területe a fiatalok és civil szervezetek közötti kapcsolatépítés. Kiemelten fontos számukra, hogy hídként működjenek az oktatási intézmények és a helyi civil közösségek között, elősegítve ezzel a generációk közötti párbeszédet és az aktív állampolgárság erősödését. A központ munkatársai hisznek abban, hogy az iskolai közösségi szolgálat és az önkéntesség hatékony

eszköz lehet a fiatalok bevonására. Ennek érdekében civil órákat tartanak, civil szervezetek bevonásával iskolaidőn kívüli programokat szerveznek, hogy bemutassák a diákoknak a civil szervezetek működését, és lehetőséget nyújtsanak számukra a tapasztalatszerzésre, közösségi élményekre. A helyi civil szervezeteket felkarolva, azokkal együttműködve valósítják meg programjaikat, valamint rendszeres résztvevői a térségi szervezetek rendezvényeinek, ezzel is tovább építve a vármegyei civil életet.

A központ emellett szoros kapcsolatot ápol a helyi önkormányzatokkal és közintézményekkel, valamint aktív tagja több vármegyei munkacsoportnak és fórumnak is, ezáltal is erősítve a térségi civil együttműködést.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnek

A „Civil Értékeink Varmegyéinkben” című rendezvény folytatásaként 2025-ben kerekasztal-beszélgetést szerveztek Tatabányán, a Puskin Művelődési Házban. A találkozón egy helyi vállalkozás, egy középiskola és egy nagy múltú civil szervezet képviselője osztotta meg tapasztalatait a civil-forprofit-oktatási együttműködések lehetőségeiről. Az esemény célja a különböző szférák közötti párbeszéd előmozdítása volt. A program kötetlen eszmecserével és vendéglátással zárult, ahol új kapcsolatok és jövőbeni együttműködések körvonalazódtak.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

A Civil Központ a vármegyei civil szervezetek munkájának elismeréseként évente „Civil Díjat” adomá-

nyoz egy-egy kiemelkedő tevékenységet végző civil szervezetnek. 2025-től két új díj bevezetését tervezik. Az egyik végzős középiskolás diákokat ismer el, akik az 50 órás közösségi szolgálaton túl is aktívan részt vesznek civil önkéntes munkában. A másik, „adományozói díj” célja a civil szervezeteket támogató vállalkozások elismerése, amelyek kiemelkedő módon segítik a helyi közösségek fejlődését.

Területe: 2.544,46 km²

Lakónépessége: 180 469 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 242;

alapítvány: 321, egyesület: 921 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 272; városok: 281;

községek: 689 (KSH 2023-as adatai alapján)

NÓGRÁD

A Civil Központ küldetése

A Nógrád Vármegyei Civil Központ 2012 óta aktív szereplője a térség civil életének. Munkáját az elmúlt évtizedben kialakult, stabil csapattal végzi, tevékenységét pedig folyamatosan a helyi szervezetek igényeihez igazítja. Kiemelten figyel arra, hogy szolgáltatásai ne korlátozódjanak a vármegyeszékhelyre, és azok továbbra is elérhetők, személyre szabottak, rugalmasak, bürokráciamentesek legyenek és naprakész szakmai támogatást nyújtsanak minden érdeklődő számára.

A Civil Központ a Civil Foglalkoztatásért Alapítvánnyal közösen működtet közfoglalkoztatási programot, amelyben 13 fő vesz részt – közülük 6-an közvetlenül a Központ munkáját segítik, a többiek más civil szervezeteknél nyújtanak támogatást. A vármegyei civil hálózat révén több településen is elérhetők a szolgáltatásaik, külön figyelmet fordítva az új szervezetekre, melyek jelentős része az ő támogatásukkal indul el.

Civil rendezvények - Programok, amik összekötnek

A Nógrád Vármegyei Civil Központ rendezvényei a civil közösségek megerősítését és a fiatalok bevonását

szolgálják. A *Civil Mozaik* egy interaktív nagyrendezvény, amely játékos feladatokon keresztül hozza közelebb a diákokat a civil szervezetekhez, erősítve a párbeszédet és segítve az utánpótlásépítést. A *Civil Zsongás* a Központ vármegyei „civiljárása”, amely során helyi szervezetekkel találkoznak saját településükön, így személyes kapcsolatot alakítanak ki, és jobban megismerik a helyi működési környezetet. A *Sportkavalkád* Salgótarján sportegyesületeinek bemutatkozó eseménye, amely sportágválasztási lehetőséget kínál a fiataloknak, és egy kiadványban foglalja össze a résztvevő szervezetek elérhetőségeit.

Civil díjak, elismerések - Elismerések a civil pályán

A Nógrád Vármegyei Civil Központ több díjat is alapított a civil szféra kiemelkedő szereplőinek elismerésére.

„Az év Nógrád vármegyei civil szervezete” díjjal minden évben olyan szervezetet jutalmaznak, amely példamutató tevékenységével hatékonyan reagált egy aktuális társadalmi kihívásra. A szakmai zsűri döntése mellett közönségdíjat is kiosztanak online szavazás alapján, alkalmanként pedig különdíjat adnak át a különleges teljesítményekért.

„Az önkéntességért” díjat olyan szervezetek vagy magánszemélyek kaphatják, akik sokat tettek az önkéntesség népszerűsítéséért és annak társadalmi elfogadottságáért.

„A civilekért” díjjal pedig azokat ismerik el, akik hosszú távon hozzájárulnak a vármegyei civil közösségeinek fejlődéséhez.

Ezek az elismerések hozzájárulnak a jó példák láthatóvá tételéhez és a civil szerepvállalás megerősítéséhez a térségben.

Területe: 6.392,12 km²

Lakónépessége: 1 333 257 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 5 821;

alapítvány: 2 091, egyesület: 3 730 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

városok: 4 040; községek: 1 781

(KSH 2023-as adatai alapján)

PEST

A Civil Központ küldetése

Pest vármegye kiterjedt területi sajátosságai és sokszínű civil élete indokoltá teszik, hogy a Civil Közösségi Szolgáltató Központ működését hálózatos formában, több településre kiterjedően szervezze meg. A központi iroda Dunavarsányban található, de kihegyezett irodák működnek Érden, Gödöllőn, Vácott és Abonyban is. Céljuk, hogy a civil szervezetek minden térségben elérhető, személyes támogatáshoz jussanak, függetlenül attól, hogy melyik járásban működ-

nek. A Civil Központ működésének egyik alappillére a személyes jelenlét és a helyi közösségekhez való község biztosítása.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnek

A vármegyei hálózati működéshez szorosan kapcsolódnak a közösségi rendezvények, amelyek célja a civil szereplők láthatóságának növelése és az együttműködések erősítése. A Virágvasárnaphoz kapcsolódó Vármegyei Civil Családi Nap minden évben lehetőséget biztosít arra, hogy civil szervezetek, családok és közösségek együtt ünnepeljenek. A rendezvény hely-

színeit az öt iroda által lefedett térségekhez igazítják, a programkínálatot pedig mindig a helyi közösségek igényeire formálják. A családi nap keretében koncertek, kézműves foglalkozások, közösségi étkezések és civil bemutatkozások zajlanak.

Az év végéhez közeledve az *Adventi Ablakok* elnevezésű közösségi kezdeményezés 2022 óta nyújt ünnepi élményt a vármegye számos településén. Az akció során december 1. és 24. között naponként egy-egy új ablak világít meg – civil szervezetnél, közintézményben vagy magánlakásban –, ezzel is erősítve a közösségi összetartozást. A hozzá kapcsolódó Pest Vármegyei Adventi Kalauz minden nap más-más település programját mutatja be, legyen szó koncertről, teázós beszélgetésről vagy a Betlehemi Láng érkezéséről.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

A Civil Központ két saját díjat is alapított. A *Virágos Pest Vármegye Díj* célja a környezettudatos, vendégváró településkultúra népszerűsítése, valamint a közösségi kertészkedés és virágosítás ösztönzése. A díjat a Zöldháló Egyesülettel és több helyi önkormányzat-

tal együttműködésben hozták létre. A *Csendes Csoda Díj* azoknak a civil segítőknek szól, akik a háttérben, kevésbé látható módon, de nagy hatással járulnak hozzá közösségeik fejlődéséhez. A díj évente legfeljebb két fő részére adható át – akár posztumusz is –, és a civil szféra csendes, mégis meghatározó alakjai előtt tiszteleg.

Területe: 6.065,06 km²

Lakónépessége: 292 691 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 081;

alapítvány: 494, egyesület: 1 587 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 453; városok: 609;

községek: 1 019 (KSH 2023-as adatai alapján)

SOMOGY

A Civil Központ küldetése

A Somogy Vármegyei Civil Központ elsődleges célja, hogy a vármegyében működő, irodájukhoz forduló egyesületek és alapítványok számára a lehető legteljesebb támogatást nyújtsa tevékenységeik megvalósításához. A vármegyében számos sportszervezet működik, amelyek az adott sportágon keresztül az ifjúságot is megszólítják, utánpótlás-neveléssel, a sport megszerettetésével és versenyekre való felkészítéssel. A Civil Központ rendezvényein és programjain

igyekszik középiskolás diákokat is bevonni, hogy közelebbről megismerhessék a civil szervezetek működését. Kiemelten jó kapcsolatot ápolnak a Kaposvári és a Somogy Vármegyei Önkormányzattal, valamint több települési önkormányzattal is, amelyek folyamatosan támogatják a helyi civil szervezetek hatékony működtetését.

Civil rendezvények –

Programok, amik összekötnek

A Somogy Vármegyei Civil Központ rendezvényei változatos módon erősítik a civil szféra kapcsolatait és nyitottságát más társadalmi szereplők felé. 2023-ban indították útjára a *Civil Áhitat* elnevezésű eseménysorozatot, amely Karácsony előtt bensőséges, tartalmas beszélgetést kínál a velük együttműködő civil szervezetek vezetőinek. A kezdeményezés célja, hogy hagyománnyá váljon, és évről évre bővülő körben szolgálja a közösség bővítését.

A központ emellett tudatosan keresi a kapcsolatot a gazdasági élet szereplőivel is. A *Forprofit Caffé*, kávéházi beszélgetések keretében kíván párbeszédet indítani a for-profit szféra képviselői és az aktív civil szervezetek között. A cél nemcsak a kapcsolatok építése, hanem hosszú távon a forrásbevonás lehetőségeinek bővítése is.

Civil díjak, elismerések –

Elismerések a civil pályán

A Civil Központ 2021 végén alapította meg a „Somogy vármegye legtöbb önkéntest fogadó szervezete” díjat. Az elismerésre bármely tevékenységi területen

működő, igazoltan önkénteseket fogadó egyesület vagy alapítvány nyújthatja be a pályázatát. A jelentkezés során a szervezeteknek rövid bemutatkozást, tevékenységeik leírását, az önkéntesek számát és foglalkoztatásuk módját, valamint az alkalmazott motívációs eszközöket is be kell mutatniuk.

Területe: 5.935,54 km²

Lakónépessége: 524 513 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 546;

alapítvány: 692, egyesület: 1 854 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 755; városok: 847;

községek: 944 (KSH 2023-as adatai alapján)

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG

A Civil Központ küldetése

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye civil életét élénk együttműködések és széles körű kapcsolatrendszer jellemzi. A Civil Közösségi Szolgáltató Központ évek óta aktívan dolgozik azon, hogy szoros kapcsolatot építsen ki a vármegye településeinek működő civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozásokkal, sajtóorgánumokkal, valamint a külhoni civil központokkal is. A vármegye központjában, Nyíregyházán erős civil jelenlét tapasztalható, a szerveze-

tek tevékenysége pedig számos társadalmi területet lefed – az oktatástól a kultúrán át a szociális ellátásig. A kistelepülések magas száma miatt kiemelten fontos a járási szintű koordináció, különösen a nagyobb térségekben, ahol az elérhetőség kulcsfontosságú. A történelmi egyházak aktív szerepvállalása szintén meghatározó: az egyházi kötődésű civil szervezetek jelentős számban és hatással vannak jelen a régió közösségi életében.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnék

A Civil Központ 2018 óta rendezi meg az *Értékt terem tő Vándorkoncert* sorozatot, amely évről évre egyre több települést kapcsol be a közösségi élménybe. A program civil szervezetekkel és önkormányzatokkal együttműködésben valósul meg, célja a közösségi értékt eremtés, az összefogás erősítése és a civil jelenlét láthatóvá tétele. A vándorkoncertek tavasztól nyár végéig több helyszínen zajlanak, egy-egy alkalommal akár több száz vagy több ezer résztvevőt is megmozgatva. A rendezvények koordinálását, kommunikációját és a programok szakmai kísérését a Civil Központ végzi, amely ezeken az alkalmakon is bemutatja tevékenységét és szolgáltatásait.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

A Civilek Napjához kapcsolódva a Civil Központ immár hatodik éve szervezi meg a *Civil Díj* átadó ünnepséget, ahol példaértékű közösségi munkákat ismernek el. 2024-ben Váradi Enikő, Béres József és Gazdag József kapták meg az elismerést. A *Vármegyei Családokért Díj* azoknak a nagycsaládoknak és

támogató szervezeteknek szól, akik kiemelkedően hozzájárulnak a családbarát szemlélet erősítéséhez. A következő díjátadó 2025 adventjén várható. Emellett az *Év Önkéntese* elismeréssel azokat díjazzák, akik önkéntes munkájukkal maradandó értéket teremtenek – ezt a kitüntetést 2025. december 5-én, az Önkéntesek Napján adják majd át. A díjak célja, hogy láthatóvá tegyék az elhivatott civil és önkéntes munka fontosságát, és fórumot teremtsenek a civil szereplők összekapcsolódására.

Területe: 3.703,2 km²

Lakónépessége: 206 398 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 339;

alapítvány: 374, egyesület: 965 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 273; városok: 528;

községek: 538 (KSH 2023-as adatai alapján)

TOLNA

A Civil Központ küldetése

Tolna vármegyében hagyománya van az itt élők összefogásának, az önszerveződésnek. Sok a jól működő, jól strukturált és erős lábakon álló szervezet, akik a többi szervezet számára példát mutatva valósítanak meg olyan közösségi programokat, melyek vármegyeszerte példaértékűek.

Aktív, jól szervezett civil élet főként a városokban, és azok vonzáskörzetében alakult ki, míg a kisebb településeken működő szervezetek inkább zárt

közösségeket alkotnak. A Civil Központ célul tűzte ki, hogy egyfajta közvetítői szerepet töltsön be a köz-, és a civil szféra közti kapcsolatok kialakításában. Folyamatosan monitorozza az önkormányzatokat, akik mára partnerként tekintenek a szervezetekre, ezáltal hozzájárulva a települések fejlődéséhez.

Civil rendezvények - Programok, amik összekötnek

A Tolna Vármegyei Civil Központ fontos szereplője a civil szervezetek támogatásának, nemcsak információ-

közvetítőként, hanem aktív kapcsolati háló építőjeként is. Az önkormányzatokon túl jó szakmai kapcsolatot ápol olyan vármegyei intézményekkel, mint a NAV és a Szekszárdi Törvényszék, amelyekkel a civil szervezetek működésük során rendszeresen kapcsolatba kerülnek.

A Központ gyakorlati jellegű programokat – tudásmegosztó workshopokat, előadás-sorozatokat – szervez, amelyeken a hivatalok képviselői tartanak előadásokat. Ezeken az alkalmakon a résztvevők nemcsak az aktuális szabályozásokról, hanem az elektronikus ügyintézéshez szükséges nyomtatványokról és kitöltési útmutatókról is átfogó képet kapnak. A személyes konzultációs lehetőség különösen értékes, hiszen segíti a hibák megelőzését, és jelentősen csökkenti a hiánypótlások számát.

Kiemelt figyelmet fordítanak a Szociális Munka Napjára szervezett programra is, amely évről évre fontos találkozási pontot jelent a szociális ágazat szereplői számára. Ezen az eseményen jelen vannak az ellátórendszer állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetei, valamint a szociális munkás képzések oktatói is. A cél a szereplők közötti együttműködések elősegítése, a kapcsolatok erősítése.

A rendezvény szakmai és kapcsolatépítési szempontból is sikeres, a résztvevők visszajelzései alapján pedig egyértelműen indokolt annak évenkénti megismétlése, amelynek szervezését továbbra is a Civil Központ vállalja.

Területe: 3.336,12 km²

Lakónépessége: 248 199 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 633;

alapítvány: 409, egyesület: 1 224 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 500; városok: 466;

községek: 667 (KSH 2023-as adatai alapján)

VAS

A Civil Központ küldetése

Vas vármegyében a civil szféra az elmúlt években látványos fejlődésen ment keresztül, amit a tudatosan felépített közösségépítő kezdeményezések és a partnerségi együttműködések segítettek elő. A Civil Közösségi Szolgáltató Központ célja a civil szervezetek közötti kapcsolatok erősítése, az új szervezetek támogatása, valamint a fiatal generációk bevonása a közösségi életbe. Folyamatos kapcsolatot ápolnak a vármegye iskoláival és ifjúsági közösségeivel annak

érdekében, hogy a fiatalok minél korábban megismerkedhessenek az önkéntesség és a civil részvétel értékeivel. Munkájukban hangsúlyt helyeznek arra, hogy a civil tevékenység élményeken keresztül vájon vonzóvá a következő generációk számára.

Civil rendezvények – Programok, amik összekötnek

2024-ben indították útjára a *Civil Szervezeti Vezetői Klubot*, amely negyedévente biztosít találkozási lehetőséget a civil vezetők számára, mindig más szer-

Területe: 4.463,74 km²

Lakónépessége: 335 979 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 2 310;

alapítvány: 779, egyesület: 1 531 (KSH 2023)

Civil szervezetek száma településtípus szerint:

vármegyeszékhely: 492 ; városok: 884;

községek: 934 (KSH 2023-as adatai alapján)

VESZPRÉM

A Civil Központ küldetése

Veszprém vármegye gazdag kulturális örökséggel és aktív közösségi élettel rendelkezik, ami kedvez a civil szervezetek fejlődésének. A Balaton közelsége és a turizmus jelentősége szintén hozzájárul a helyi egyesületek és alapítványok tevékenységének támogatásához. A kisebb településeken gyakran kihívást jelent a forráshiány és az alacsonyabb népsűrűség, ami nehezíti a szervezetek fennmaradását és fejlődését. A vármegye civil életére jellemző az erős közösségi

vezetnél. A kezdeményezés célja a tudásmegosztás, a közös gondolkodás és új együttműködések elindítása. Ezek az alkalmak nem csupán szakmai fórumként működnek, hanem valós közösségépítő erővel is bírnak.

Szintén visszatérő rendezvény a *Civil Sajtóreggeli*, ahol havonta 8–10 civil szervezet mutakozhat be a helyi és megyei sajtó képviselőinek. A rendezvény különlegessége, hogy formális előadások helyett kötetlen, kávé melletti beszélgetésekre épülve valódi párbeszéd alakul ki a civil szereplők és a média között. Ez az esemény nem csupán a nyilvánosság elérését támogatja, hanem a szervezetek közötti kapcsolatok mélyítését is elősegíti.

Civil díjak, elismerések – Elismerések a civil pályán

2024-ben alapították meg az „Év Adományozója Díjat”, és az „Év Vas Vármegyei Önkéntese Díjat” ez utóbbit idén adják át először. Az elismerések célja, hogy láthatóvá tegyék azokat a személyeket és gazdasági szereplőket, akik aktívan támogatják a közösségi kezdeményezéseket, és példát mutatnak a társadalmi felelősségvállalás terén.

összetartás és az aktív civil hálózat, amely a helyi kezdeményezések és együttműködések alapját képezi. A Civil Központ ezekre a meglévő kapcsolatokra építve dolgozik, ugyanakkor reagálnia kell a szervezeteket érintő finanszírozási nehézségekre, az önkéntesek hiányára és a szakmai fejlesztés iránti igényekre tanácsadással, képzésekkel és forrásbiztosítással.

Civil rendezvények - Programok, amik összekötnek

Kiemelkedő saját kezdeményezésük az „Add Magad” program, amely újszerű módon közelíti egymáshoz a civil és gazdasági szférát. A program keretében tíz civil szervezet vehet részt kommunikációs és adományszerzési képzéssorozaton, amely egy exkluzív üzleti vacsorával zárul, lehetőséget teremtve valódi partnerségek elindítására.

A 18 éve megrendezésre kerülő *Veszprémi Civil Nap* mára a város egyik legnagyobb közösségi eseménye. Célja, hogy bemutassa a helyi civil szervezetek sokrétű, értéktelítő munkáját – legyen szó szociális, környezetvédelmi, kulturális vagy ifjúsági tevékenységekről. A szervezetek interaktív programokkal, standokkal és bemutatókkal várják a közönséget. A napot színpadi műsorok, zenés-táncos

produkciók és közös főzés – például a hagyományos halászléfőző verseny – teszik teljessé. A rendezvény a közösségi összefogás és a civil értékek ünnepe.

Civil díjak, elismerések - Elismerések a civil pályán

A vármegye példaértékűen ismeri el a közösségi hozzájárulásokat is: a *Veszprém Vármegye Önkéntese Díjat* 2024-ben immár tizenegyedik alkalommal adták át olyan magánszemélyeknek – felnőtt és ifjú kategóriában –, akik

önzetlenül, rendszeresen segítik környezetük életét. A Civil Központ 2024-ben alapította meg a *Veszprém Vármegyei Adományozói Díjat*, amellyel a civil szervezetek által jelölt, kiemelkedő társadalmi szerepvállalást mutató vállalkozásokat tüntetik ki. A díj egy olyan pozitív folyamatot kíván erősíteni, amelyben a civil és az üzleti világ összefogása közös társadalmi értékeket teremt.

Területe: 3783,84 km²

Lakónépessége: 260 124 fő (KSH 2024)

Civil szervezetek száma: 1 785;

alapítvány: 499, egyesület: 1 286 (KSH 2023)

**Civil szervezetek száma településtípus szerint:
407; városok: 594; községek: 784**

(KSH 2023-as adatai alapján)

ZALA

A Civil Központ küldetése

A Zala Vármegyei Civil Központ küldetése, hogy támogassa a helyi közösségek megerősödését és a civil szervezetek fejlődését, hozzájárulva egy sokszínű és aktív civil szféra fenntartásához. Kiemelt figyelmet fordít az aprófalvas településszerkezetre és a demográfiai kihívások – mint az elöregedés és a fiatalok elvándorlása – által érintett térségek közösségi kezdeményezéseire. A Civil Központ együttműködő partnere

a Zala Vármegyei Felzárkózási Fórumnak, a Zalai Foglalkoztatási Paktumnak. Fontosnak tartja az önkormányzatokkal való partnerséget, a civil referensek hálózatának erősítését és a tapasztalatcsere elősegítését. Mindezek mellett célja a nonprofit–forprofit kapcsolatok fejlesztése, amelyet képzések, rendezvények és adományozói elismerések révén támogat.

Civil rendezvények - Programok, amik összekötnek

A Zala Vármegyei Civil Központ közösségépítő programjai hatékonyan szólítják meg a lakosságot és a vállalkozói szektort. A *Civil Udvar* egy színes, szabadtéri nagyrendezvény, ahol 15–20 szervezet mutatkozik be interaktív, minden korosztályt megszólító programokkal. A *Civil Partner* esemény célja, hogy közelebb hozza egymáshoz a forprofit és nonprofit szereplőket: a vállalkozók személyesen ismerhetik meg a civilek munkáját, így könnyebben találnak támogatásra érdemes ügyeket. A „Visszaváltási díjas termékek adományozása” programban a civil szervezetek palackgyűjtéssel teremthetnek fenntartható bevételi forrást. A Civil Központ innovatív programjai jól példázzák, hogyan lehet a civileket láthatóvá, elérhetővé és támogatásra méltóvá tenni.

Civil díjak, elismerések - Elismerések a civil pályán

A Civil Központ 2019-ben alapította „Az év Zala vármegyei adományozója” díjat, amely a civil szervezeteket kiemelkedően támogató vállalkozások elismerését szolgálja. A kezdeményezés ösztönzi az

üzleti szféra és a civil közösségek közötti együttműködést, valamint méltányolja azokat a cégeket, amelyek értékkeremtő módon járulnak hozzá a társadalmi felelősségvállalás erősítéséhez. Az elmúlt évek során 65 vállalkozás részesült elismerésben civil szervezetek ajánlásával.

A Zala Vármegyei Civil Központ a Szociális Munka Napja alkalmából évről évre elismerő oklevéllel és támogatással köszöni meg a szociális területen tevékenykedő civil szervezetek és segítők hiánypótló, áldozatos munkáját. Az elmúlt hat évben összesen 18 szervezet részesült ebben az elismerésben, amely hozzájárul további tevékenységük fenntartásához és megerősítéséhez.

5. A Civil Közösségi Szolgáltató Központok elérhetőségei

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok nyitottak minden érdeklődő számára, és többféle módon is elérhetők. Személyesen, e-mailben vagy telefonon is lehet hozzájuk fordulni információért, valamint szakmai tanácsadást.

Az alábbiakban megtalálhatók a központok elérhetőségei:

Vármegye/ főváros	Címbirtokos szervezet neve	CKSZK telefonszáma	Iroda címe	Iroda e-mail címe
Bács-Kiskun	FŐNIX Kulturális és Ifjúsági Egyesület	78/415-165 20/292-9414	6200 Kiskőrös, Szarvas u. 2. I. em. 4. iroda (Szarvas Inkubátorház)	civilbacs@gmail.com recic.hu
		76/777-517	6000 Kecskemét, Wesselényi u. 1/A fsz. 4. (Frangepán sétány)	
Békés	EGYENSÚLY AE Egyesület	20/264-4463	5600 Békéscsaba, Sikonyi út 3.	civilkozpontbekes@gmail.com civilkozpont.egyensulyae- egyesulet.hu
Borsod-Abaúj- Zemplén	Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület	46/611-559 70/223-6914	3530 Miskolc, Széchenyi u 76. I. em.	civilkozpont@erke.hu erke.hu
Budapest	Pesti Fiatalokért Egyesület	20/273-9686	1052 Budapest, Simmelweis utca 4., fsz. 1.	civilbacs@gmail.com recic.hu
Csongrád-Csanád	Tisza-parti Civil Közösségekért Egyesület	62/898-808 20/285-9355 20/403-0717	6722 Szeged, Mérey utca 6/b fsz.	civilcsongrad@gmail.com recic.hu/csongrad
Fejér	Echo Innovációs Műhely	30/617-3292	8000 Székesfehérvár, Rákóczi utca 25.	civil@echomail.hu fejercic.hu
Győr-Moson- Sopron	Kisalföldi Vállalkozásfe- jlesztési Alapítvány	96/512-532 20/356-4296	9024 Győr, Bakonyi út 4/A fsz. 2.	info@civil-gyms.hu civil-gyms.hu
Hajdú-Bihar	Civilek a Fiatalokért Egyesület	52/501-372 30/228-6006	4024 Debrecen, Piac utca 69. fsz. 2/A	hbmcivilkozpont@gmail.com civil-tanacsadas.hu
Heves	Egri Norma Alapítvány	36/420-660	3300 Eger, Törvényszék u. 1.	normaalapitvany@gmail.com egrinormaalapitvany.hu

Vármegye/ főváros	Címbirtokos szervezet neve	CKSZK telefonszáma	Iroda címe	Iroda e-mail címe
Jász-Nagykun- Szolnok	Vasutasok Otthona Szolnoki Egyesület	56/393-133 30/629-0318	5000 Szolnok, Baross út 56.	jnszcivil@gmail.com jnszcivil.hu
Komárom- Esztergom	Majki Népfőiskolai Társaság	34/787-242 20/237-5137 20/236-2553	2800 Tatabánya, Kós Károly utca 2.	civil.kem@mntkem.hu mntkem.hu
Nógrád	A "Háztartások Foglalkoztatásáért" Alapítvány	32/786-740 20/943-9366	3100 Salgótarján, Klapka György tér 4.	nogradcivilkozpont@gmail.com nogradcivilek.hu
Pest	Isten Szolgálatában Református Missziói Alapítvány	24/656-905 20/311-1877	2336 Dunavarsány, Habitat u. 16. (Közösségi ház)	ckszkpestmegye@gmail.com ckszkpestmegye.com
Somogy	Kaposvári Gazdaságfe- jlesztő és Munkahelyter- emtő Egyesület	30/408-4945 20/252-0967	7400 Kaposvár, Kossuth L. u. 1-9.	somogyicivilkozpont@gmail.com somogycic.hu
Szabolcs-Szat- már-Bereg	Hierotheosz Egyesület	42/311-324	4400 Nyíregyháza, Árok utca 41. fsz. 2. iroda	civilkozpontszszb@gmail.com szabolcs-cic.hu hierotheosz.hu kulhonicic.hu
Tolna	Dunamenti Polgári Egyesület	74/672-800 20/967-3735	7100 Szekszárd, Széchenyi u. 21.	civilkozpont.tolna@gmail.com civiltolna.hu
Vas	Hegypásztor Kör	30/224-9008	9700 Szombathely, Kálvária utca 18.	info@vasicivil.hu vasicivil.hu
Veszprém	A Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület	88/401-110	8200 Veszprém, Kossuth u. 10. I.em 107.	civilhaz@vpmegye.hu cicveszprem.hu
Zala	Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület	20/474-3300	8900 Zalaegerszeg, Kossuth L. út 47-51.	info@zalacivil.hu zalacivil.hu

EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS PARTNERSÉG

**Önkormányzatok,
Külhoni partnerszervezetek,
„Társhálózatok”**

Civil szervezetek és az önkormányzatok
Külhoni kapcsolatok
Külhoni Civil Közösségi Szolgáltató Központok
Együttműködő szervezetek, „társhálózatok”

1. Civil szervezetek és az önkormányzatok

Az önkormányzatok és a civil szervezetek kapcsolata, partnerségi viszonya, együttműködése több évtized alatt alakult ki, miközben folyamatosan csiszolódtak a tartalmi és formai keretei, amelyben természetesen mindkét fél érdekelt.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek (alapítványok, egyesületek, nonprofit szervezetek) közötti kapcsolat célzott vizsgálatára (KSH) először 1996-ban került sor. Már a korai vizsgálatok is feltárták azt a tényt, hogy a civil szerveződések többsége kötődhet az önkormányzatokhoz, elsődlegesen az egyes települési önkormányzatokhoz.

A civil szervezetek elterjedésének szempontjából mindig fontos volt aktuális társadalmi-, gazdasági környezetük helyzete, amely működésük lehetőségeit is nagymértékben meghatározta.

Az alábbi fejezet bemutatja azokat az együttműködési lehetőségeket, melyeket a civil szervezetek erőforrásként tudnak felhasználni mindennapi működésük során.

A civil szektor fontosságát elsődlegesen az adja, hogy teret biztosít az állampolgári öntevékenységnek, hozzájárul a demokrácia fejlődéséhez, emellett ugyanakkor a szolgáltatások területén alternatívát kínál a piaci és az állami szektorral szemben.

Az egyes szaktörvények (közoktatási, kulturális, gyermekvédelmi, sport, stb.) lehetővé tették, sőt kimondottan ösztönözték a civil szervezetek bekapcsolódását egyes közfeladatok ellátásába. A közfeladat-ellátás civil szervezetek útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvényi rendelkezés (például szociális igazgatásról szóló törvény, gyermekvédelmi törvény) kifejezetten ajánlja az együttműködést, feladatellátást.

A városokban vagy azokon a nagyobb településeken, ahol az önkormányzat tud külön soron, feladat-ellátási szerződés keretében forrást biztosítani a civil szervezetek működéséhez, ott „kimondottan ágazati” kötődéssel nagyobb számban jöttek létre egyesületek, alapítványok – például közművelődés, sport. A kisebb településeken a civil szerveződés

legfőbb megjelenési formája a lokálpatriotizmus, hagyományörzéshez, faluszépítéshez kapcsolódik.

A kistelepüléseken tevékenykedő civil szervezetek nagy része csak minimális kommunikációs infrastruktúrával rendelkezik. Ez általában postacímet és a vezető saját telefonszámát jelenti. Tovább nehezíti a működés hatékonyságát, hogy az egyesületek vezetői, tagjai csak kivételes esetben látják el főállásban a feladatukat. A többség szabadidejében végzi társadalmi tevékenységét.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek közötti együttműködés szempontjából meghatározók a helyi rendeletek, szokások és gyakorlat, továbbá az adott képviselő-testülettel, illetőleg a hivatalokkal való megfelelő kapcsolatok megléte.

A civil szervezetek és a települési önkormányzatok együttműködésének számtalan formája lehet, több módon is erősíthetik egymás tevékenységét. A civil szervezetek számos olyan szolgáltatást nyújtanak a helyi lakosság részére, amelyek valós igényekre, szükségletekre reagálnak az adott lokációban. Ezek egy része olyan, amelyek az önkormányzatok kötelező feladatkörébe is tartoznak. Ilyenek például az oktatási, szociális, egészségügyi

ellátások. Ezekben az esetekben lehetőség van arra, hogy konkrét feladatvállalásokkal szerződést kössön az önkormányzat a civil szervezettel.

Mindemellett számos olyan többletszolgáltatást is nyújtanak az adott településen működő civil szervezetek (egyesületek, alapítványok), melyeket az önkormányzat nem tud, vagy nincs lehetősége felvállalni. Igaz, hogy ezeket a lakosság általában szűkebb társadalmi rétege igényli. Ilyenek lehetnek például a „rétegsportok”, vadászat, hagyományörzés, szabadidős tevékenységek. Azonban, ha ezek bármilyen formában is elérhetővé válnak az érdeklődő települési lakosság számára, az növeli a közösség elégedettségét a települési lét sokszínűségét. Ebből adódóan ez a kölcsönös nyereség, érdeke a helyi önkormányzati vezetésnek, de a civil szervezetnek is.

A civil szervezetek által ellátott feladatok esetében további előny, hogy tágabbak a forrásbevonási alternatívák a költségek fedezéséhez, hiszen mobilabban tudnak pályázati forrásokat, vállalkozási bevételeket, adományokat mozgósítani. Az eddig leírtak ismeretében elmondható, hogy a kistelepülésen működő, helyi civil szervezeteknek állandó támogatói lehetnek a települési önkormányzatok.

Az önkormányzat támogatási formái a következők lehetnek:

- költségvetési támogatás,
- különböző általános, vagy célzott pályázati alapok,
- ingyenes vagy kedvezményes ingatlan bérlet, esetleg ingatlanátadás,
- helyi adóból átengedett kedvezmények,
- természetbeni támogatások (pl. fénymásolás, postaköltség átvállalása, rendezvényekhez ingyenes teremhasználat stb.),
- tanácsadás, szakemberek biztosítása – települési civil referens teljes, vagy rész-munkaidős alkalmazása,
- helyi lapban, vagy települési közösségi médiában megjelenés, honlapon kapcsolódási pontok,
- települési civil fórum, vagy munkacsoport működtetése, összehívása,
- éves civil programtervező, naptár létrehozása,
- szakértői megbízások.

Általános érvényű dilemma, hogy a civil szervezetek túlnyomó többsége a kelleténél kevesebbet tud az államigazgatás működéséről, szabályairól és egyeztetési folyamatairól, és a kelleténél kevesebbet látnak a képviseleti funkció érvényesüléséből. Az önkormányzatok ismeretei pedig gyakran hiányosak a civil szektor szervezeti struktúrájáról, tudásáról és kompetenciáiról, vagy adott esetben eredményeiről. Kapcsolatuk – ha van is – még nem vált elég folyamatszintűvé, kölcsönössé, ezért nem alakult még ki teljesen a feladatellátások, tevékenységek kölcsönös szinergiája.

Természetesen a civil szervezetek működésének esetében elsődleges az autonómia, és kívánatos a függőség mellőzése. Fontos azonban a partneri viszony kiépítése, az önkormányzat részéről a lehetőségek és adottságok figyelembevétele mellett a települési civil szervezetek általános, vagy célzott támogatása, a kölcsönös, civil szervezetek működését befolyásoló információáramlás biztosítása, igény esetén a közös programok generálása. A fenti célok közös elérését, erősítését a Civil Községi Szolgáltató Központok (CKSZK, továbbiakban: Civil Központok) Országos hálózata is hatékonyan tudja segíteni, támogatni.

Civil referensek találkozója

A Zala Vármegyei Civil Községi Szolgáltató Központ 2025 márciusában megszervezte a Civil Referensek Találkozóját, amelynek célja az önkormányzatok és a civil szervezetek közötti együttműködés erősítése volt. Az eseményen a vármegye civil referensei, önkormányzati tisztviselői és polgármesterei vettek részt, hogy megvitassák a civil szervezetek szerepét és a közös munka lehetőségeit. Az együttműködés során az önkormányzatok terhei csökkenhetnek, miközben a civil szervezetek aktív hozzájárulásukkal erősítik a települési közösségeket.

A rendezvény során a résztvevők iránymutatást kaptak arra vonatkozóan, hogy a civil szervezetek hogyan válhatnak az önkormányzatok megbízható partnereivé, milyen előnyökkel járhat az együttműködés, valamint milyen szerepet tölthetnek be a településfejlesztésben és a közösségépítésben. Kiemelt témakör volt az inaktív szervezetek kezelése, valamint azok átstrukturálásának és megszüntetésének lehetőségei.

A Civil Központ a rendezvény során bemutatta szolgáltatásait, amelyek segítik a civil szervezetek és az önkormányzatok hatékony együttműködését. A tapasztalatcsere részeként polgármesterek osztot-

ták meg a helyi önkormányzat és a civil szervezetek közötti sikeres együttműködési gyakorlataikat.

A találkozó egy olyan kezdeményezés részét képezte, amely hosszútávon biztosítja a civil és önkormányzati szektor eredményes partnerségét.

Településfejlesztési kollégium

A Vasvári Népfőiskola által szervezett kollégium alapvető célja, hogy a kétéves időtartam alatt a rendszeres műhelymunkák során a résztvevőknek lehetőséget biztosítsanak az új tudások elsajátítása mellett a kapcsolatépítésre, rendszeres konzultációra, közösségi élmények megszerzésére. Bemutatják a működő jó gyakorlatokat, kiemelten a belső erőforrásokra alapozott településfejlesztés területén. Segítenek abban, hogy a résztvevők képessé váljanak a saját településükön tervezett „érték- tudás- és közösség”

vezérelt kezdeményezések megvalósítására. A programra olyan polgármesterek, önkormányzati, civil, helyi és térségi fejlesztésekben tevékenykedő felnőttek, fiatal felnőttek jelentkezését várták, akik a 18. életévüket betöltötték, szeretnének mélyebb ismereteket szerezni a település és térségfejlesztés területén. Vagy már ezen a területen dolgoznak, vagy a szakmai tevékenységüket ezen a területen tervezik a jövőben.

Kollégiumi hétvégék

2024. október – 2026. június

A 2024 októbertől és 2026 júniusa között megvalósuló, nyolcalkalmas, bentlakásos kollégiumi hétvégék péntektől vasárnapig zajlanak. A folyamat egyik kiemelt eseményére 2025. június 6–8. között került sor, amikor a Vas Vármegyei Civil Községi Szolgáltató Központ – a Civil Központok Hálózatának tagjaként – aktívan bekapcsolódott a „Helyi közösségek, fiatalok, civil társadalom – jelen és jövő” című programba.

A hétvége a helyi közösségek, civil szervezetek és fiatalok szerepének, lehetőségeinek, valamint a közösségek megtartó erejének kérdéseit járta körül. Kiemelt figyelmet kapott a lakhatás, a munka és a közösségi élet összefüggése, valamint a Község–Tér–Település fejlesztési program bemutatása.

Fő programrészek:

- **Nyitóelőadások:** a helyi közösségek helyzete, a fiatalok perspektívái kistérségeken, a közösségek nyitottságának és befogadókészségének kérdései.
- **Jó gyakorlatok:** a Civil Központok Hálózatának működése, a Vas Vármegyei Civil Központ szolgáltatásai, Nádasd közösségépítő gyakorlatai, valamint az ifjúságsegítés tapasztalatai Taliándörögd térségében.
- **Záró szakasz:** tapasztalatok összegzése, közösségi kihívások azonosítása, műhelymunka a gyakorlati megoldások és egymástól tanulás jegyében.

A hétvége célja a szakmai inspiráció, a közösségi kezdeményezések erősítése és a térségi együttműködések ösztönzése volt.

2. Külhoni kapcsolatok

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózatának egyik szakmai feladata a külhoni partnerszervezetekkel történő kapcsolattartás, ezzel párhuzamosan pedig az anyaországi és külhoni szervezetek kapcsolatépítésének segítése, igény esetén közös projektek, programok megvalósításának elősegítése. Ez formát ölthet egy konzorciumi pályá-

zat benyújtásában, külhoni-anyaországi látóút megszervezésében, vagy egy állandó „testvérkapcsolat” kialakításában. Számos vármegyei Civil Központ aktív és folyamatos kapcsolattartásban van külhoni referenciaszervezetekkel, melyek a fent leírt célokat hatékonyan tudják segíteni. A továbbiakban e partnerszervezetek részletesebb bemutatása következik.

Ungarisches Medien und Informationszentrum / Magyar Média és Információs Központ Vas Vármegyei CKSZK

Alsóőrben már a 19. században is működött olvasókör. Az alsóőri könyv- és levéltár 1973 óta létezik, és Dr. Galambos Ireneus OSB egykori alsóőri plébános munkájának köszönhető. A könyvtár jelenleg több mint 26 000 könyvvel és folyóirattal, számos új adathordozóval (CD-k, DVD-k és egyéb digitális adathordozók) rendelkezik. Számos szakgyűjtemény (kétnyelvű hely- és régiótörténet, magyar emigráns irodalom, Burgenlandia, az 1956-os magyar forradalom könyv- és főleg folyóiratgyűjteménye, a Kárpát-medencei magyarságról szóló gyűjtemény és még sok más) egyedülállóvá teszi a mai intézet könyvtárát. Egyedülálló nemcsak minőségében, hanem méretét tekintve is, hiszen ma az intézet Ausztria legnagyobb magyar nyelvű nyilvános könyvtárával rendelkezik.

Intézményüknek (UMIZ) jelenleg két telephelye van: a felújított „Öreg Iskola” kultúrház (ahol a szakkönyvtárat helyezték el) és a község házában lévő könyvtári helyiségek (ahol szépirodalmi művek, antológiák, monográfiák, életrajzok és néprajzi anyagok találhatók). Tagjai az Ausztriai Magyarok Kerekasztalának, a Burgenlandi régióban számos civil szervezettel és intézménnyel kapcsolatban állnak – kulturális egyesületek, önkéntes tűzoltóság, színjátszókörök, Burgenlandi Népfőiskola.

Kelemen László igazgató

ÖRVIDÉK

✉ **Ausztria, A-7502, Alsóőr, Mária tér 3.**
 @ **umizmail@gmail.com**
 ☎ **+43 6769440777**

INNOVA Alkotók és Újítók Társasága

Baranya Vármegyei CKSZK

Az INNOVA Alkotók és Újítók Társasága egy elkötelezett, Vajdaságban működő civil szervezet, amelynek székhelye Óbecsén található. A szervezet 8 éve tevékenykedik aktívan a vajdasági magyar közösség szolgálatában, azzal a hatarozott céllal, hogy támogassa a magyarság összetartását, elősegítse a közösségi identitás megőrzését, és hozzájáruljon a hagyományok ápolásához és továbbadásához.

Munkájuk középpontjában a kulturális, közösségépítő és ismeretterjesztő programok szervezése áll. Az INNOVA szerteágazó tevékenységei között megtalálhatók a helyi és regionális események, tematikus rendezvények, előadások és műhelymunkák, amelyek egyaránt szolgálják az értékátadást és a közösségi élmények erősítését. A szervezet emellett érdekképviselői tevékenységet is folytat, különösen a vajdasági magyar fiatalok és közösségek érdekében.

Kiemelt figyelmet fordítanak a tudományok, művészetek, sport és kézművesség népszerűsítésére, elsősorban az iskoláskorú gyerekek és a pályaválasztás előtt álló fiatalok körében. Ennek megfelelően programjaik döntő többsége e korosztályt célozza meg, segítve őket a tehetségük kibon-

takoztatásában, érdeklődési körük bővítésében, és a közösségi értékekkel való azonosulásban.

Az INNOVA rendkívül aktív partnerségi hálózatot épített ki, és szoros együttműködést ápol számos civil szervezettel, különösen azokkal, amelyek a kultúra, oktatás, művészet, hagyományörzés és szociális segítségnyújtás területén tevékenykednek. E kapcsolatok révén az INNOVA nemcsak a helyi közösségi élet aktív résztvevője, hanem térségi szinten is jelentős szerepet tölt be a magyar identitás megerősítésében és a közösségi értékek továbbörökítésében.

Sulc-Barta Szilvia elnök

VAJDASÁG

✉ **Szerbia, 21220 Óbecse,**
Miloš Crnjanski utca 85.

@ **szilviasulcbarta@gmail.com**

☎ **+381 637155560**

MIDESZ Nagyszalonta

Hajdú-Bihar Vármegyei CKSZK

A nagyszalontai Asociatia Magyar Ifjúsági Demokrata Szövetség Nagyszalonta-Uniunea Democrata a Tinerilor Maghiari din Salonta, röviden MIDESZ, civil, nonprofit szervezet célja a tudományos kutatások segítése és megosztása, a helyi hagyományok ápolása, egészséges életmód népszerűsítése, állampolgári jogok és kötelességek tudatosítása, művészeti élet színesebbé tétele. Támogatja a kulturális, szórakoztató és sporteseményeket és kiemelt figyelmet fordít amagyar fiatalok érdekképviselőinek támogatására.

Tevékenységük széles skálája minden olyan területre kiterjed, ahol valamilyen mértékben a fiatalok érintve vannak: érdekvédelem, szakmai képzés, egészségvédelem-prevenció, sport, hagyományörzés stb.

Civil szervezetként jó a kapcsolatuk és több szinten együttműködnek a romániai magyarság érdekvédelmi szervezetével, az RMDSZ-szel és ifjúsági szervezeteivel. Helyi és országos szinten is eredményesen

működnek együtt különböző civil szervezetekkel, ami sikeres projektek megvalósításában nyilvánul meg. Minden évben több nemzetközi táborot szerveznek, amelyek célja, hogy a különböző régiókban élő fiataloknak olyan alkalmakat biztosítsanak, ahol tapasztalatcserére, mások kulturális értékeinek megismerésére, kapcsolatok kialakítására teremthető lehetőség.

Cseke Sándor titkár

ERDÉLY

✉ **Románia, 415500 Nagyszalonta,**
Kossuth Lajos utca 16.

@ **midesz@yahoo.com**

☎ **+40 758249388**

Fundatia Identitás Alapítvány

Szabolcs-Szatmár Bereg Vármegyei CKSZK

Az Identitás Alapítvány több mint két évtizedes fennállása alatt meghatározó szereplővé vált a szatmári magyarság kulturális és közösségi életében. Az alapítvány megalakulásának legfőbb célja a helyi magyar közösség identitásának megőrzése, erősítése és a kulturális értékek ápolása. Tevékenységei révén a szatmári magyarok számára olyan programokat és lehetőségeket teremt, amelyek elősegítik a közösség összetartását, valamint a kulturális hagyományok átörökítését a következő generációk számára.

Az Identitás Alapítvány tevékenysége nem mérül ki a nagyszabású rendezvények szervezésében. Fontos szerepet vállal a helyi civil szervezetek támogatásában is, többek között pályázati tanácsadást nyújtva a Szatmár megyei közösségek számára. Az alapítvány kiemelt figyelmet fordít a helyi irodalom és kultúra támogatására is. Ennek egyik példája a „Tessék, kérem! Szatmárnémeti” című kulturális havilap kiadása, amely a magyar közösség számára nyújt értékes és hiteles információkat a helyi esemé-

nyekről, kulturális kezdeményezésekről és közéleti kérdésekről. Az Identitás Alapítvány hosszú távú célkitűzése, hogy erősítse a szatmári magyarság identitását, támogassa a helyi közösségek anyaországi együttműködését, és hozzájáruljon a térség kulturális, társadalmi és szellemi fejlődéséhez.

Egri Anett elnök

ERDÉLY

✉ **Románia, 440030 Szatmárnémeti,**
Mihai Viteazul utca 10.
 @ **anettt95@gmail.com**
 ☎ **+40 743970289**

Partiumi Magyar Napok

A Partiumi Magyar Napok a térség legnagyobb és legjelentősebb kulturális fesztiválja, amely évről évre több tízezer látogatót vonz. A négynapos rendezvénysorozat keretében mintegy 150 különböző program közül választhatnak az érdeklődők, így minden korosztály számára kínál izgalmas és értékes kapcsolódási lehetőséget. A programok között opera- és operettelőadások, komoly- és könnyűzenei koncertek, népzenei és néptánc bemutatók, színházi előadások, filmvetítések, történelmi előadások, kiállítások

sok és könyvbemutatók is helyet kapnak. A fesztivál különös figyelmet fordít arra, hogy teret adjon a helyi tehetségek bemutatkozásának, miközben országosan ismert és elismert művészek fellépése is színesíti a programot.

A rendezvény nemcsak kulturális élményt nyújt, hanem erősíti a szatmári magyarság összetartozás-érzését és kulturális identitását is. Ajánlják az anyaországi érdeklődőknek is az évente megrendezett eseményt.

3. Külhoni Civil Közösségi

Szatmárnémeti

Szatmár megye

FUNDITA IDENTITAS ALAPÍTVÁNY

+40 743970289
identitasalap@gmail.com

Románia, 4400030,
Szatmárnémeti, Mihali Viteazu u. 10.,
Szatmár megye

Arad

Arad megye

DÉLIBÁB EGYESÜLET

+40 728/968-057
delibabarad@gmail.com

Románia, Arad,
Episcopiei u. 32 szám,
Arad megye

Nagyvárad

Bihar megye

VIDÉKI IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG

+40 743 272 858
vidifiszoffice@gmail.com

Románia, 417238,
Biharfélegyháza 265 A,
Bihar megye

Zilah

Szilágy megye

SZILÁGYSÁG KULTURÁLIS EGYESÜLET

+40 0742401807
szilagysagpalyazat@gmail.com

Románia, 450010, Zilah,
Kossuth Lajos u. 33.,
Szilágy megye

Erdély és Partium

Kolozsvár

Kolozs megye

KIFOR EGYESÜLET

+40 740 283 945
kvarifiatalok@gmail.com

Románia, 400124,
Kolozsvár, Decembrie
1989 Sugárút 47., Kolozs megye

Közép-Erdély

és szóróvány

MAGYAR IFJÚSÁGI ÉRTEKEZLET

+40 751503687
office@miert.ro

Románia, Sepsiszentgyörgy,
Stadionulu utca 7/4/23.,
Kovászna megye

Szolgáltató Központok

Marosvásárhely

Maros megye

MAROS MEGYEI IFJÚSÁGI EGYEZTETŐ TANÁCS

+40 742372141
mietsajtiroda@gmail.com

Marosvásárhely, Piata
Trandafirilor 4/6., Maros megye

Székelyudvarhely

Hargita megye, Udvarhelyszék

UDVARHELYSZÉKI IFJÚSÁGI EGYEZTETŐ TANÁCS

+40 741 382 948
office@uiet.eu

Székelyudvarhely 535600, Bethlen
Gábor utca 16., Hargita megye

Csíkszereda

Hargita megye, Csíkszék

HARGITA MEGYEI FIATAL GAZDÁK EGYESÜLETE

+40745360820
haschiandras@yahoo.com

Románia, 530200, Csíkszereda, Kós
Károly u. 10, Hargita megye

Sepsiszentgyörgy

Kovászna megye

ASOCIAȚIA KOMITÁTUSZ EGYESÜLET

+40 743 163 393
komitatusz@gmail.com

520068 Románia, Sepsiszent-
györgy, Testvériség utca 8.,
Kovászna megye

Erdély és Partium, Felvidék

Nagybánya

Máramaros megye

ITT-HON MA EGYESÜLET

+40745035217
orsolya.fabian84@gmail.com

430344 Nagybánya,
Cuprului utca 3/15.
Máramaros megye

Nagykapos

Ungvidék-Bodrogház - Szlovákia

BODRUNG POLGÁRI TÁRSULÁS

+421 950 408 837
bodrung.info@gmail.com

Szlovákia 2120489712,
Nagykapos,
Csepely 397/64,079 01

Újvári és Lévai régió
*Szlovákia***MARTHOS POLGÁRI
TÁRSULÁS**
(ESTERHÁRY AKADÉMIA)

+421 907 266 214
marthos.office@gmail.com

Szlovákia, 947 01 Martos,
Martos 14.

Gömör
*Szlovákia***SZÖVETSÉG
A KÖZÖS CÉLOKÉRT**

+421 918 309 149
hideghethy@szakc.sk

Rimaszombat, Daxner utca 35-37.,
Magyar Közösségi Ház

Mátyusföld, Zoboralja
*Szlovákia***GALÁNTA ÉS
VIDÉKE TÁRSULÁS**

+421915464510
gavit@gavit.sk

Szlovákia, 92401 Galánta,
Kodály Zoltán utca 2367/49

Külhoni Civil Közösségi Szolgáltató Központok

Felvidék Kárpátalja Vajdaság**Dunaszerdahely**
*Szlovákia***DUNAMENTI
REGIONÁLIS
FEJLESZTÉSI IRODA**

Regionálna rozvojová agentúra
PODUNAJSKO együttműködve
a Kukkonja Polgári Társulással

+421 907 886 155
podunajsko@rrapodunajsko.sk

Szlovákia, Lehnice 89,
93037 Lehnice

Beregszász
*Kárpátalja, Ukrajna***KÁRPÁTALJAI
MAGYAR KULTURÁLIS
SZÖVETSÉG**

Ifjúsági Szervezete

+00 380976240054
kmszisz@gmail.com

Beregszász
Timuscuk Mihály utca 6.

Szabadka
*Vajdaság, Szerbia***VAJDASÁGI
MAGYAR IFJÚSÁGI
KÖZPONT**

+ 381629608217
office@ifikozpont.org.rs

21000 Újvidék,
Vojvoda Mišić utca 1.

Érdekességek a külhoni civiliséggel kapcsolatban

Ausztriában a meghatározott népcsoportok egyesületei/szervezetei számára az Osztrák Kancellári Hivatal népcsoporttámogatása hozzáférhető hozzá. Ennek a támogatásnak törvényi szintű alapja van (1976-os népcsoporttörvény) és meghatározott naptári évre szól.

Szlovéniában 2024-től az adófizetők már a személyi jövedelemadójuk akár 1%-át is felajánlhatják különféle jogosult szervezeteknek. Az adófizető több kedvezményezettet is megjelölhet, de az összesített arány nem haladhatja meg az 1%-ot.

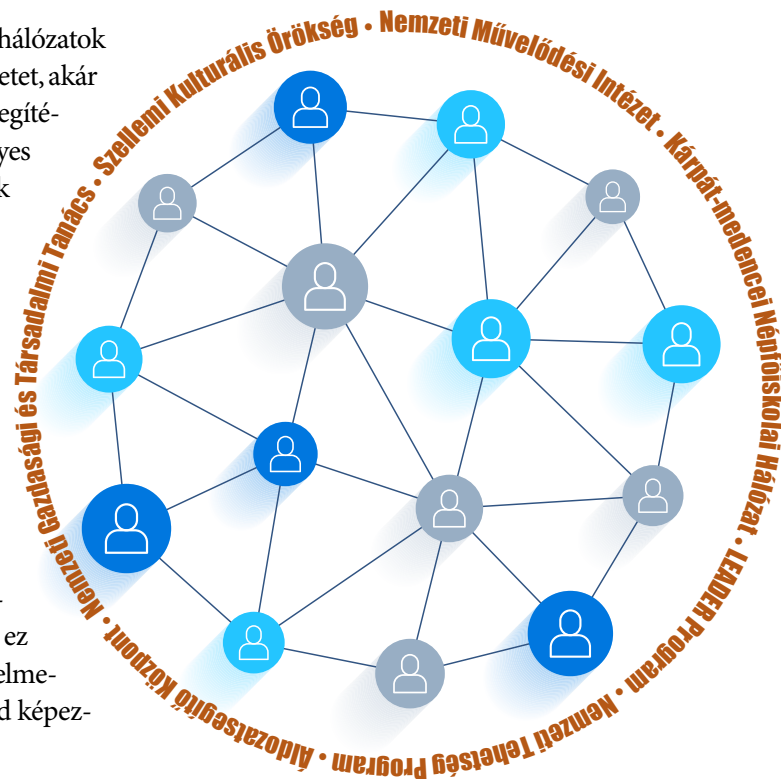

Szlovákiában az adófizetők a személyi jövedelemadójuk 2%-át (bizonyos esetekben 3%-át, ha önkéntesként tevékenykednek) civil szervezeteknek ajánlhatják fel.

Romániában minden jövedelemmel rendelkező állampolgár adója 3,5%-át civil szervezeteknek ajánlhatja fel. Ezt széles körben fogadják: iskolák, cégek, egyházak saját alapítványokat hoznak létre, és kampányt folytatnak, hogy minél több hozzájuk irányítsák ezt az összeget. Ha nem ajánlják fel, az összeg az állami költségvetésben marad.

4. Együttműködő szervezetek, „társhálózatok”

Napjainkban egyre inkább felértékelődik a hálózatok együttműködésének jelentősége akár az üzleti életet, akár a közsféra vagy egyéb társadalmi szervezetek segítségét vizsgáljuk. Ennek indokoltasága, hogy az egyes hálózati szereplők nem kizárólagosan, önmaguk kompetenciáival vannak jelen a feladatellátásuk terén, hanem más, adott esetben eltérő fő profillal tevékenykedő hálózattal együtt, velük összefogva, közös szinergiákat keresve és azokat kihasználva vesznek részt a civil szervezetek segítségével, fejlesztésében horizontális viszonylatban. A Civil Központok Országos Hálózatának tevékenységét is erősítik, hatékonyabbá teszik a társhálózatok, amelyek leginkább a közművelődés, területfejlesztés, tudásátadás, képzésszervezés (temakörben) területén tevékenykednek. Természetesen ez a folyamat (oda-vissza) kölcsönhatásként értelmezendő, a Civil Központ is hozzáadott értéket tud képezni számos más hálózat munkájában.

Nemzeti Művelődési Intézet

Hagyomány – Érték – Közösség Aktív közösségek a társadalom „jól létéért”

(A) 2012-ben alakult meg a Nemzeti Művelődési Intézet az 1946-ban létrejött Magyar Népi Művelődési Intézet szellemi jogutódjaként. A közösségi kezdeményezéseket támogató, a közművelődési szakma fejlesztését szolgáló, a társadalmi szereplők, valamint a hagyományokat felso- rakoztató múlt és az értékekből építkező jövő közötti híd szerepét tölti be a szervezet. Egyedülálló szervezeti kere- teivel, országos és Kárpát-medencei partneri hálózatával, korszerű tudásanyagot mozgósító szakembergárdájával a kulturális alapellátás operatív bázisszervezeteként műkö- dik. Az összmagyarság közösségei számára épült lakite- leki székházban működő központ mellett 19 vármegyei igazgatóság is segíti a közművelődési szakmai koncepci- ók megvalósulását. Ez a hálózat együttműködések kezde-

ményezője helyi, vármegyei és országos szinten, valamint a határon túli magyarok lakta területeken is.

A vármegyei igazgatóságok küldetése a helyi társa- dalmi igényekre való hiteles reagálás lehetőségének meg- teremtetése a kultúra és közösségi művelődés eszközeivel.

Kapcsolatot tartanak a vármegyékben működő közművelődési intézményekkel, önkormányzatok- kal, civil szervezetekkel naprakész információszol- gáltatás biztosításával, adaptálható jó gyakorlatok feltérképezésével és bemutatásával. Szakmai napokat és fórumokat szerveznek a feladatellátók számára. Támogatják a minőségfejlesztési törekvéseket. Kép- zésekkel járulnak hozzá az elméleti és gyakorlati tu- dásátadáshoz. Látóutak megvalósításával segítik elő a szakemberek egymástól tanulását. Felmenő rendszer- ben amatőr művészeti eseményeket valósítanak meg. Szakmailag mentorálják a települési értéktári közös- ségek létrehozását és működtetését. Részt vesznek a közművelődési szakmai kiadványok szerkesztésében. Koordinálják az országos közművelődési kutatóso- kat, amelyek az innovatív programok alapjául szol- gálnak. Vármegyespecifikus közösségi folyamatokat generálnak, amelyek kulturális alapú gazdaságfejlesz- tést eredményeznek.

A Nemzeti Művelődési Intézet vállalt feladata és a közösségi művelődés felelőssége az, hogy egész Kárpátházában képessé tegye a formális és nonformális közösségeket a nemzeti értékek élővé tételére. További célja a magyar kultúra egyediségeinek továbbadása és gyarapítása a tenni akarás, az összefogás, a szorgalom felkarolásával.

Éles Krisztina

Módszertani központvezető
Elérhetőség - **www.nmi.hu**

A „látóút” egy szakmai látogatás, amelyen keresztül a résztvevő megismerheti, hogyan valósul meg egy adott közösségi tevékenység vagy projekt, hogyan működik egy intézmény, vagy milyen innovációk érhetők el egy adott területen. A látogatás célja a jó gyakorlatok megismerése, a tapasztalatcsere, és új ötletek gyűjtése.

A települési értéktárakban azokat az elemeket gyűjtik, melyek a magyarságra jellemző szellemi, anyagi, természeti vagy közösségi értékkel rendelkeznek. Innen lépcsőzetesen kerülhetnek egyre feljebb a kiválasztott elemek, a települési értéktárból a megyei értéktárba, onnan a nemzeti értéktárba.

Kárpát-medencei Népfőiskolai Hálózat

A lakiteleki Népfőiskola Alapítvány 30 éves szakmai tapasztalata és együttműködései alapján hozta létre a hálózatot 2021-ben. Az előkészítő munka hosszú évekig tartott, amelyben számos szervezet és szakember vett részt. Többször felmérték az országban működő népfőiskolák körét, akik részére időszakos pályázati lehetőségek biztosítása mellett szakmai műhelyeket is szerveztek. A Népfőiskolai Hálózat tagjai nagytérsegi, térségi, kistérségi, határon túli és helyi struktúrában végzik a feladataikat, szervezik programjaikat. 2021 nyarán az alábbi népfőiskolák alapították meg a hálózatot:

- Népfőiskola Alapítvány, Lakitelek – nagytérsegi,
- Vasvár Népfőiskola – nagytérsegi,
- Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola, Kápolnásnyék – térségi,

- Összetartozás Népfőiskola, Királyszállás – térségi,
- Hunyor Népfőiskola, Kiscsász – térségi,
- Gróf Széchenyi István Népfőiskola, Mezőörs – térségi,
- Kapocs Népfőiskola, Mórahalom – térségi,
- Közi Horváth József Népfőiskola, Agyagosszergegy – kistérségi,
- Fehérliliom Népfőiskola, Kondoros – kistérségi,
- Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság, Tata – kistérségi,
- Tokaji Pap Miklós Népfőiskola – kistérségi,
- Dalia Népfőiskola, Gömörpéterfala (Felvidék) – határon túli,
- Martosi Rendezvényliget és Népfőiskola (Felvidék) – határon túli,
- Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület, Szürte (Kárpátalja) – határon túli.

Az alapítók egyetértének abban, hogy a közös értékrend, a közös gondolkodás az együttműködés alapja, ezért minden hálózati tag számára alapvető fontosságúak az alábbi értékek és célok, amelyek minden tevékenységükben jelen kell, hogy legyenek. Ez jelenti az értékalapú működést, építkezést, fejlődést. A környezetünkben tapasztalat gyakori változásokhoz való

„Nemzeti alapértékekre épülő cselekvőképes közösségek létrehozása, amelyek kezdeményezően képesek a saját és a közösség problémáinak megoldására. Ez a cselekvőképesseg pedig össze tudja kapcsolni a helyi és térségi célokat az országos és nemzeti törekvésekkel, érvényesüléssel. Mindez életminőség javulást és sikeres, jövőképes nemzetet eredményez.”

viszonyulásunkat, azok kezelését kizárólag értékalapon, erős alapértékek mentén tudjuk eredményesen megvalósítani.

Alapértékek:

- keresztény értékek tudatosítása, erősítése,
- nemzeti összetartozás és nemzeti identitás erősítése,
- helyi értékek tudatosítása, helyi identitás erősítése.

Fő célok:

- értékfeltárás, értékközzvetítés,
- ismeretbővítés,
- közösségteremtés.

„A hálózati működés az egységes keresztény-nemzeti értékközvetítés zálogát jelenti, mert a hálózati működés közös szellemi alapon, közös módszertant és erős kommunikációt, közös fellépést tesz lehetővé. A hálózati együttműködés olyan értékalapú erőforrás-gazdálkodás, amely megsokszorozza a lehetőségeket és az eredményességet.”

A Kárpát-medencei Népfőiskolai Hálózat nyitott, és a csatlakozási lehetőség adott azok számára, akik elfogadják a közös működési alapokat. Fontos, hogy a hálózatban együttműködő szervezetek önálló szakmai- és szervezetei fejlesztési lehetősége továbbra is biztosított legyen. Az eddigi tapasztalatok alapján, lokális szinten kell megvalósítani ezeket a fejlesztési folyamatokat, hogy szorosabb partneri együttműködések alakulhassanak ki a népfőiskola és a helyi társadalom közösségei között.

Kárpáti Árpád

Kárpát-medencei Népfőiskolai Hálózat
megbízott vezetője

Elérhetőség - <https://nepfolakitelek.hu/karpat-medencei-nepfoiskolai-halozat>

LEADER program

A LEADER „Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében”, melynek fő célja a vidéki szereplők ösztönzése és támogatása a térségük lehetőségeiről történő együttgondolkodásban. További céljai a természeti és a kulturális adottságok gazdagítása, a gazdasági környezet megerősítése, a közösségek önszervező képességének javítása. A fejlesztésben potenciálisan szerepet vállaló helyi csoportok együttműködésének erősítésével az integrált, alulról jövő fejlesztési kezdeményezések támogatása valósul meg.

A LEADER nem egyértelműen gazdaságfejlesztés, inkább egy módszer a közösségépítés segítségével való gazdaságfejlesztéshez, a vidéken élők életminőségének a javításához. A LEADER - megközelítés szerint a vidéki területek sokszínűsége miatt a vidékfejlesztési stratégiák eredményesebbek és hatékonyabbak, ha a

helyi szereplők helyi szinten hozzák meg döntéseiket a fejlesztési irányokról.

A legfontosabb kulcsszó, hogy alulról jövő kezdeményezéseket támogat a program. Ennek az az előnye, hogy a projektek a helyi lakosok tudásán és helyismeretén alapulnak, ebből következően az ő igényeiknek és a táj adottságainak megfelelő ötletek valósulhatnak meg. A másik fontos kulcsszó az összefogás. A LEADER a kistérségben élő emberek kreativitására, leleményességére, ötletességére alapoz, és ösztönzi a helyi civil szervezetek, intézmények, valamint vállalkozások összefogását és együttes munkáját a térség fejlesztése érdekében.

Az ország területén 103 LEADER Helyi Akciócsoport (HACS) méri fel az adott térségek hiányosságait. Ezek az Akciócsoportok koordinálják az egyes támogatási időszakokban, hogy a források a helyi igényeknek megfelelő projektekre, fejlesztésekre legyenek elkölthetők. Olyan vidéki térségben működő vállalkozások, östermelők, civil szervezetek, önkormányzatok pályázhatnak, akik a megadott támogatott településeken belül tevékenykednek.

A fejlesztésben megvalósuló partnerség azt jelenti, hogy a közszféra, az üzleti élet és a civil társadalom

között önkéntes, kölcsönösen gyümölcsöző, innovatív kapcsolatok vannak, és ezek révén együtt dolgoznak a közös társadalmi célkitűzések megvalósítása érdekében.

Vértessaljai László

Hévíz-Balaton-Zalai Dombháta

LEADER Egyesület elnöke

Elérhetőség - <https://mnvh.hu/leaders>

Nemzeti Tehetség Program

Nemzeti Tehetség
Program

Lehetőségek a tehetség kibontakoztatásához

A Nemzeti Tehetség Program (NTP) azért jött létre, hogy segítse a fiatalokat tehetségük kibontakoztatásában, és abban, hogy győztesként járják végig saját útjukat. Legyen szó művészetéről, sportról vagy tudományról, az NTP programjai és ösztöndíjai révén a kiemelkedő tudással, képességekkel rendelkező hazai és határon túli fiatalok magasabb szintre emelhetik teljesítményüket, és valóra válthatják

álmaikat. Az NTP évről évre széles körben hirdet meg pályázatokat nemcsak a tehetséges fiatalok, hanem az őket támogató szakemberek és szervezetek számára is.

A tehetségek támogatása a jövőbe való egyik legjobb befektetés. Ehhez azonban elengedhetetlen, hogy a tehetséggondozó programok könnyen és széles körben elérhetőek legyenek a fiatalok, szülők és szakemberek számára egyaránt. Ennek elősegítésére jött létre a Tehetségtérkép, amely a Nemzeti Tehetség Program hivatalos honlapján érhető el. A térkép egy digitális adatbázis, amely összegyűjti és rendszerezi a fiatalok számára elérhető tehetséggondozó lehetőségeket, programokat és képzéseket.

A Tehetségtérkép hasznos eszközt kínál fiataloknak, szülőknek, pedagógusoknak és tehetséggondozó szakembereknek egyaránt, megkönnyítve a releváns programokhoz való hozzáférést. Segítségével gyorsan és hatékonyan kereshetők az elérhető lehetőségek földrajzi alapon, tehetségtérület szerint vagy akár korosztályi bontásban. Érdemes rendszeresen visszatérni az oldalra, hiszen az elérhető kínálat folyamatosan frissül.

A Tehetségtérkép további célja, hogy lehetőséget biztosítson azoknak a szervezeteknek is, amelyek szeretnének bekapcsolódni a tehetséggondozásba. Támogatja a szakmai programok, a lehetséges partnerek és együttműködé-

sek(megtalálását) felkutatását, valamint hozzájárul a már működő – akár civil szervezetek által koordinált – programok szélesebb körű megismertetéséhez az érintettekkel. A Tehetségtérkép a következő címen érhető el:

nemzetitehetségprogram.hu/tehetsegterkep

Amennyiben az Önök szervezete is működtet olyan programot, amelyet szívesen bemutatnának a Tehetségtérképen, forduljanak hozzánk bizalommal: **tehetsegterkep@ntk.hu**

Áldozatsegítő Központ

ÁLDOZATSEGÍTŐ KÖZPONT

Az áldozatsegítés és a civilek kapcsolatai, a civil szervezetek szerepe és az általuk ellátott feladatok az áldozatsegítésben

Magyarország Kormánya elkötelezett a bűncselekmények áldozatainak védelme mellett, ezért azoknak a természetes személyeknek, akiket az állam nem tudott

megvédeni a bűncselekményektől, az állami intézményrendszeren keresztül biztosít – a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. számú törvény alapján – speciális szolgáltatásokat az áldozattá vált személyek – haláluk esetén közvetlen hozzátartozójuk – részére.

Az adott esetben nyújtandó szolgáltatás típusát a bűncselekmény jellege, a bűncselekménynek az áldozatra gyakorolt hatása, és az áldozat személyes körülményei határozzák meg. Ezeket a körülményeket és az áldozat szükségleteit az áldozatsegítő szolgálat felméri, és ehhez igazítja a felajánlott szolgáltatását, így lesz személyre szabott a segítségnyújtás. Az áldozatsegítő eljárások illeték- és díjmentesek, valamennyi támogatás ingyenesen, a rászorultság vizsgálata nélkül érhető el az áldozatok számára.

A büntetőeljárás megindításától függetlenül igényelhető szolgáltatás az érdekérvényesítés elősegítése (amelyen belül megkülönböztetjük a tájékoztatást; jogi tanácsadást; érzelmi segítségnyújtást; tolmácsolási, fordítási segítséget és egyéb segítséget), valamint a védett szálláshely biztosítása.

A büntetőeljárás megindítását követően igénybe vehető támogatási formák az azonnali pénzügyi se-

gély, az áldozati státusz igazolása, a tanúgondozás, valamint az állami kárenyhítés.

A magyar áldozatsegítő rendszerben domináns az állami szerepvállalás, az Igazságügyi Minisztérium szakmai irányítása és felügyelete alatt működik, és három pilléren nyugszik:

- a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokban működő területi áldozatsegítő szolgálatokon,
- az áldozatsegítő központokon és áldozatsegítő pontokon,
- az Áldozatsegítő Vonalon (06 80 225 225).

Az áldozatsegítés terén kiemelt jelentőséggel bír, hogy 2017 nyarán az Igazságügyi Minisztérium megkezdte az Áldozatsegítő Központok létrehozását, és megnyílt az első központ Budapesten, majd a Kormány a rendszer kiépítése és fejlesztése érdekében elfogadta azokat a határozatokat, amelyek az áldozatsegítés hatékonyabb megvalósításáról, partnerek köre, akikkel a mindennapok során szoros együttműködésben dolgoznak az Áldozatsegítő Központok annak érdekében, hogy az áldozatok a szervezetek által nyújtott szolgáltatásokból minél gyorsabban és hatékonyabban részesülhessenek, így 2025. július 1-jén 32 országos, 135 helyi szintű és 1 határon átnyúló együttműködési megállapodás van hatályban.

Abban az esetben, ha a krízishelyzetben lévő áldozatnak olyan szolgáltatásra van szüksége, amelyet más szervezet tud biztosítani, akkor az áldozatsegítő központok azokhoz az állami, egyházi vagy civil szervezetekhez irányítják, amelyek a bajba jutott részére személyre szabott, gyors és hatékony segítséget tudnak kínálni.

A NÁKOM felei előre meghatározott időnként rendszeresen és szükség esetén egyeztetnek egymással, hogy megvitassák az áldozatsegítő rendszer működése során észlelt problémákat, a lehetséges fejlesztési területeket, számba vegyék a problémák megoldására és az áldozatsegítés hatékonyságának további fejlesztésére vonatkozó javaslatokat, meghatározzák azok végrehajtásához szükséges intézkedéseket, felelősöket és határidőket.

A NÁKOM felei kiemelten fontosnak tartják az áldozatsegítés területén tevékenykedő civil szervezetekkel történő együttműködést, így a NÁKOM döntött egy civil kerekasztal létrehozásának szükségességéről, amelynek alakuló ülésére 2024-ben került sor 13 civil vagy egyházi szervezet részvételével.

A NÁKOM létrehozása fontos lépés a hatékonyabb és koordináltabb segítségnyújtás felé. Célunk az erőforrások minél eredményesebb felhasználása, a különböző szolgáltatások összehangolása.

Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács

...a Tanácsban zajló munkának a mindennapi életből kell kiindulnia, ezért rendkívül fontos szerepe van a konzultációknak, hiszen a megoldásokat csak ezek révén lehet elérni...

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2011 óta működik, mint független konzultációs, javaslattevő és tanácsadói testület, hogy a társadalom egészét érintő, általános gazdaság- és társadalompolitikai kérdésekkel foglalkozzon.

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvényben megfogalmazott általános feladatkörén túl, egyes jogszabályok konkrét hatáskörrel is felruházzák a Tanácsot. A Tanács társadalmi jelentőségét mutatja, hogy a vele való konzultáció, illetve együttműködés nem csak ajánlásként, hanem több esetben kötelezettséggént jelenik meg, úgymint:

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény valamint az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény alapján a kormány a Tanácsban folytatott konzultációt követően rendeletben határozza meg a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum összegét és hatályát.

A Tanácsot hat oldal alkotja: az egyházi, művészeti, gazdaság képviselői, civil, munkavállalói és tudomány képviselői oldal. A Tanácsot alkotó oldalak közös, egységes álláspont kialakítására törekcsenek. Mind a hat oldalnak saját elnöke van.

A Tanácsban soros elnökség működik, ami azt jelenti, hogy az oldalak időszakosan váltják egymást fél évente. Az oldalelnöki ülés mindig a plenáris ülést megelőzően kerül megrendezésre, ahol az oldalelnökök és a Tanács titkársága egyeztetik a plenáris ülés napirendi pontjait, az előadók személyét, illetve egyéb aktuális eseményt, például a soros elnökség átadását, külföldi szerepvállalásokat.

A Tanács titkársága folyamatosan segíti az aktuális elnök munkáját, részt vesz az ülések szervezésében, például az előadók, résztvevők meghívásában.

A Tanács tevékenysége kiterjed nemzetközi szín-

terre is, ahol különböző nemzetközi együttműködések keretében képviseli az ország érdekeit és tapasztalatokat cserél hasonló szervezetekkel. Ide tartoznak a más országokban működő Tanácsokkal aláírt Együttműködési szándéknyilatkozatok, amelynek célja az intézmények erősítésére irányuló közös fellépés, továbbá a tanácsadói szerepet betölteni hivatott civil szervezetek erősítése.

A Tanács minden évben munkatervet készít, amelyben meghatározza a feldolgozásra váró témákat, mint például a család, egészségpolitika, oktatás, kultúra, gazdaság, digitalizáció és innováció. Ennek megfelelően keresik meg az előadókat, hogy ezekben a témákban tartsanak előadásokat, és elősegítsék a párbeszédet, a téma megvitatását. Évenként változó, hogy hány ülés kerül megrendezésre, 2024-ben hat, 2025 júniusáig pedig négy plenáris ülés volt, és négy még az év hátralévő részében tervben van.

Az ülésen állandó meghívottak, valamint az egyes szakmai területeken kompetenciával rendelkező meghívottak biztosítják a Tanács munkájának hatékonyságát és a széleskörű társadalmi párbeszéd megvalósulását.

A plenáris üléseket mindig a soros elnök nyitja meg, majd Szalay-Bobrovniczky Vince civil és tár-

sadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár mint a Tanács titkárságát biztosító szervezeti egység vezetője köszönti a jelenlévőket. Ezután következnek az előadások, amik után röviden kérdezhetnek, hozzászólhatnak az oldalak az elhangzottakra reagálva, melynek végén viszontválasz illeti meg az előadókat.

A 2025. év idején eddigi előadói és témái:

Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár (Miniszterelnökség) előadása „A civil szervezetek és a működésüket érintő kormányzati intézkedések” címmel,

Dr. Nyitrai Zsolt miniszterelnöki biztos (Miniszterelnöki Kabinetiroda) előadása „Hallgassuk meg egymást! Közéleti párbeszéd a gyakorlatban” címmel,

Dr. Beran Ferenc plébános úr előadása „Adósság-elengedés az egyház tanítása szerint” címmel,

Dr. György István területi közigazgatásért felelős államtitkár (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium) előadása „A kormányhivatalok helye és szerepe a magyar közigazgatás rendszerében” címmel,

Dr. Dukai Miklós önkormányzati államtitkár (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium) előadása „Az önkormányzatokat érintő aktuális kérdések” címmel,

Dr. Szabó Csaba igazgató (Baptista Pedagógiai Intézet) előadása „Az egyházi iskolák helyzete” címmel, Prof. Dr. Hankó Balázs miniszter (Kulturális és Innovációs Minisztérium) előadása „Elődeink öröksége a nemzeti kultúra és utódaink reménysége a család”-címmel,

V. Németh Zsolt miniszterelnöki biztos, a Hungarikum Bizottság tagja (Energiaügyi Minisztérium) előadása „Nemzeti értékeinkről – a magyar életmód védelmében” címmel,

Dr. Csonka-Takács Eszter a Szellemi és Kulturális Örökség igazgató előadása „Kulturális örökségeink nemzetközi programokban” címmel,

Soltész Miklós az egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár (Miniszterelnökség) előadása „A Karitatív Tanács és a Kormány kapcsolata, jelenlegi kihívások” címmel,

Bakondi György belbiztonsági ügyekért felelős miniszterelnöki megbízott (Miniszterelnöki Kabinetiroda) előadása „Az illegális migráció aktualitásai” címmel,

Dr. Velkey György az MRE Bethesda Gyermekkórház főigazgatójának előadása „A Bethesda gyermekkórházról” címmel.

A Tanács minden év március 31-ig jelentést készít arról, hogyan hasznosultak állásfoglalásai, ajánlásai a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában. A jelentés elkészítését az NGTT törvény írja elő a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter számára.

A Tanács munkájáról részletesebben a <https://ngtt.hu/> honlapon olvashatnak.

Szellemi Kulturális Örökség

Civil szervezetek szerepe az UNESCO nemzetközi kulturális programjaiban

2003-ban életre hívták azt az UNESCO egyezményt, amelynek célja közösségek, csoportok és egyének által létrehozott és gyakorolt, identitásuk részét képező generációról generációra átadott tudás, készség, kife-

jezési formák megőrzése, valamint az ezzel kapcsolatos védelmi intézkedések kidolgozása és végrehajtása helyi, nemzeti és nemzetközi szinten. A szellemi kulturális örökség kifejezés (angolul intangible cultural heritage, franciául patrimoine culturel immatériel) az egyezmény létrejöttével kapja végleges formáját, melynek magyar megfelelője nem tükörfordítása az eredeti jelentéseknek, ezért folyamatos körülírásra, magyarázatra szorul a hazai közvéleményben, de gyakran a szakmai fórumokon is. A szó szerint „nem materiális”, megfoghatatlan kifejezések magyarul nem fejezik ki a fő jelentéstartalmat, a „szellemi” szó használata pedig itt sem a szellemi tulajdonjogra, sem a köznyelvben sokkal tágabban értett szellemi örökségünkre (értsd nemzeti örökség) nem érvényes. A szellemi kulturális örökségnek nevezett jelenségek, gyakorlatok vagy a magyar nyelvhasználatban ez alatt értendő hagyományok lényege a közösségekben való létezésük, amelynek alapja a közösség tagjaként szerzett tudás, a kulturális gyakorlat élő jellege. A közösség szerepe azonban nemcsak az örökség „létrehozása”, éltetése, továbbadása, hanem a fenntartás „felügyelete” is.

Magyarország vonatkozásában jelen pillanatban 58 örökségelem szerepel a Szellemi Kulturális Örök-

ség Nemzeti Jegyzékén. Ezekhez közvetlenül 33 civil szervezet kapcsolódik, amelyek a közösségek kezdeményezésére, azok kezelésében, az örökség megőrzésének céljából jöttek létre.

A szellemi kulturális örökség rendszerében fontos szerepe van a civil szervezeteknek, amelyek az örökség-hordozó közösségek képviselői, összefogói lehetnek.

Az UNESCO 2003-ban létrejött egyezménye középpontjában közösségek állnak, amelyek olyan élő örökség gyakorlói, amik identitást, generációk közötti kapcsolódást jelentenek számukra. A szellemi kulturális örökségnek éppen az a lényege, hogy állandó változásban van, ugyanakkor a közösség tagjainak állandóságot, a hovatartozás érzését biztosítja.

A közösségek tudatos örökség megőrző tevékenységének egyik aspektusa a civil szerveződés, amely segíti az érdekek érvényesítését, a szervezettséget, és pályázati forráshoz képes juttatni a közösségeket tevékenységük megvalósítása során. Az egyezmény rendelkezik a civil szervezetek nemzeti szintű bevonásáról is annak végrehajtásába: „az Egyezmény 11. cikkének b) pontjával összhangban a részes államok bevonják az érintett nem kormányzati szervezeteket az Egyezmény végrehajtásába, többek között a

szellemi kulturális örökség azonosításába és meghatározásába, valamint más védelmi intézkedésekbe, együttműködve és összhangban az Egyezmény végrehajtásában részt vevő más szereplőkkel.”

Az UNESCO rendszerében a szellemi kulturális örökség Kormányközi Bizottsága mellett úgynevezett NGO Forum (nem kormányzati szervek fóruma) működik. A nem kormányzati szervezetek kérelmet nyújthatnak be a bizottság tanácsadói minőségben történő működéséhez szükséges akkreditációhoz a Kormányközi Bizottsághoz. Az akkreditált civil szervezeteknek meghatározó szerepe van az egyezmény végrehajtásában, a megvalósításhoz kapcsolódó szakmai munkában. Szakértői tanácsadással, felterjesztések értékelésével, projektekkel vesznek részt az egyezmény céljainak megvalósításában.

Örömmel láthatjuk, hogy a Civil Kavalkádon a szellemi kulturális örökség közösségek civil szervezetei is már rendszeresen részt vesznek, amelyet a szentendrei Skanzenben 2025-ben már második alkalommal rendeztek meg. A Kalocsai Hagyományörző Egyesület és a Magyar Solymász Egyesület mellett a Magyarországi Bolgárok Egyesülete is bemutatkozott az idei rendezvényen. Ez utóbbi nagy

sikerral ismertette a bolgárkertészet jellegzetes technológiáját és több mint 100 fő Bulgáriából származó paradicsompalántát is ajándékozott a rendezvényen részt vevő civil szervezetek képviselőinek.

A civil szerveződések működése egy másik nemzetközi rendszerben is fontos szerepet játszik. Az Európa Tanács Kulturális Útvonalak programja 1987-ben alakult meg a közös európai értékek felismerése, láthatóvá tétele és megbecsülése érdekében. Magyarország 2013-ban csatlakozott a programhoz és azóta 12 kulturális útvonal hálózatban veszünk részt aktív szereplőként. A Kulturális Útvonal elismerésként nemzetközi hálózatok nyerhetik el, amelyek civil szervezetként működnek több ország intézményeit, szervezeteit képviselve. Alapvetően

fontos a hálózat szakmai működése, közös projektek megvalósítása a kutatás, a dokumentálás, a láthatóság terén. Kiemelt a fiatal generációk bevonása és a kortárs művészetek alkalmazása. A rendszer egyik fontos jellemzője, hogy valódi aktivitást vár el a hálózatoktól, és időről időre beszámolókkal kell bemutatni a szervezetek tevékenységét.

Mind az UNESCO szellemi kulturális örökség programja mind az Európa Tanács Kulturális Útvonalak hálózata a civil szervezetek és a hozzájuk kapcsolódó közösségekre építve működik.

Dr. Csonka-Takács Eszter
igazgató, Szabadtéri Néprajzi Múzeum
Szellemi Kulturális Örökség Igazgatósága

Magyarországi Kulturális Útvonalak

A Szecesszió Útja

A Szecesszió útjához, az Art Nouveau Hálózathoz 16 ország csatlakozott és 2016-ban kapta meg a Kulturális Útvonal címet. Célja a kevésbé ismert szecessziós emlékek kutatása, népszerűsítése és védelme. Az Art Nouveau, a Jugendstil, a Glasgow-i stílus, a Nieuwe Kunst és a Stile Liberty mind a különböző arcai a hazánkban szecesszió néven ismert, századfordulós összeurópai stílusirányzatnak. Mivel Budapesten és vidéken számos különleges szecessziós épület található, mint például Lechner Ödön, Lajta Béla, Komor Marcell, Kós Károly vagy Kozma Lajos alkotásai, Magyarország több kiemelt helyszínnel is részese a szecessziós kulturális útvonalnak.

Fotók: ©Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Farkas Mohi Balázs

Szent Márton útja

A Szombathelytől Tours-ig vezető Szent Márton-utat az Európa Tanács 2005-ben Európai Kulturális Útvonallá nyilvánította, hogy bemutassa Szent Márton életét és kultuszának kiemelkedő helyszíneit. A civil szervezetek által működtetett útvonal fő csomópontjai Szombathely és Tours, de érinti Szlovéniát, Olaszországot is, további leágazásokkal Horvátország, Szlovákia, Csehország, Hollandia és Németország felé is. Az útvonal magyarországi szakasza Szombathelytől Kercaszomorig tart.

Római császárok és Duna menti borok útja

Ez a Kulturális Útvonal – mely 2015-ben nyerte el az Európa Tanács elismerését – a Közép- és Alsó-Duna-régió öt országát: Horvátországot, Szerbiát, Bulgáriát, Romániát és Magyarországot köti össze; 20 római kori régészeti lelőhelyet és 12 borvidéket foglal magába. A Római Birodalomhoz való tartozás következménye volt a szőlészet, a borászat és a borfogyasztás meghonosodása is, mely ezeken a vidékeken máig virágzik. Jelenleg az útvonal egyetlen magyar régészeti helyszíne Sopianae (Pécs). A Cella Septichora az egyik legjelentősebb Olaszországon kívüli korakeresztény síremlék, melyet 2000-ben az UNESCO a világörökség részének nyilvánított.

Az Európai Tanács
Kulturális Útvonalak
Magyarországo
című weboldal
a következő linken
érhető el:
**kulturalis-
utvonlak.hu**

HASZNOS MŰKÖDÉSI ÉS JOGI TUDNIVALÓK CIVIL SZERVEZETEKNEK

Foglalkoztatás
Éves beszámoló
Közhasznú jogállás
A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem
Tájékoztató a bírósági eljárások változásáról

1. Foglalkoztatás

Civil szervezetek foglalkoztatási formái könyvelői szempontból

Bevezetés

A civil szervezetek tevékenysége közhasznú céljaik, a szűkebb vagy tágabb közösség bevonásával végzett feladatellátásuk miatt leginkább az önkéntes munkához kapcsolódik, ugyanakkor a valóságban ezek a szervezetek jelentős munkáltatói szerepet is betöltenek. A klasszikus civil szervezeteket tekintve a civil foglalkoztatottak 58,3%-a főállásban és teljes munkaidőben, 23,7%-a pedig részmunkaidőben dolgozik (KSH 2023-as adat alapján). Emellett, az atipikus foglalkoztatási formákat jellemzően a szervezetek projektalapú tevékenysége határozza meg.

A civil szervezetek munkáltatói szerepe

A civil szervezetek gyakran projektek megvalósításához kapcsolódó finanszírozással működnek, így munkaszerződéseik is igazodnak a projektek időtartamához.

A foglalkoztatási formákhoz kapcsolódó legfontosabb tudnivaló

A civil szervezetek a működési és szakmai feladataik ellátására többféle jogviszonyban foglalkoztathatják munkatársaikat.

Munkaviszony

- A munkaviszony munkaszerződéssel jön létre, amelyet minden esetben írásba kell foglalni.
- A munkaszerződést a munkáltató és a munkavállaló kizárólag közös megegyezéssel módosíthatja.
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) által meghatározott jogviszony.
- Munkaviszonyban csak magánszemélyt lehet foglalkoztatni, határozott vagy határozatlan idejű, teljes vagy részmunkaidős munkaviszonyban.
- A minimálbér 2025-ben 9 százalékkal, 290 800 forint, 2026-ban 13 százalékkal, 328 600 forint, 2027-re 14 százalékkal, 374 600 forint emelkedik.

- A munkaviszonyt mindig be kell jelenteni a NAV felé a T1041-nyomtatványon.
- E jogviszonyok esetében a munkáltató szervezet könyveléséhez kapcsolódó bérszámfejtés keretében történik meg a bérek, járulékok megállapítása, adminisztrációja.
- Előny: munkajogi védelem, kiszámítható jövedelem.

Határozott idejű munkaviszony

- Az Mt. bekezdése szerint a határozott munkaviszony időtartama legfeljebb 5 év lehet. Beleértve a meghosszabbított és a korábbi, határozott időre kötött munkaviszonyt, melynek megszűnése és az új határozott munkaviszony létesítése 6 hónapon belül történik.
- A határozott időtartamú foglalkoztatás esetében a munkaszerződésben mindig meg kell határozni a munkaviszony időtartamát. Amennyiben a határozott idő lejár, a szerződés meghosszabbítható. A határozott idejű foglalkoztatás felmondására jogos indokot kell felhozni a jogviszony megszüntetése mellett. Közös megegyezéssel természetesen a határozott időre szóló munkaviszony is korlátozás nélkül megszüntethető, de mindenképp célszerű az anyagiakat illetően megegyezni egymással a feleknek.

Rövidített munkaidejű teljes munkaviszony

- Az Mt. szerint a munkaszerződésben a munkavállaló és a munkáltató megállapodhatnak abban, hogy a teljes munkaidő tényleges időtartama rövidebb mint 8 óra legyen.

Részmunkaidő

- Az Mt. alapján a részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállaló teljes munkaidőnél rövidebb időben dolgozik, ez általában napi négy- vagy hatórás munkavégzést jelent. A munkabért a munkaidővel arányosan határozza meg a munkaszerződés. A munkaszerződésnek kifejezetten tartalmaznia kell, hogy részmunkaidőre szól. A szabadság számolásánál teljes és a részmunkaidős foglalkoztatás között nincs különbség. A szolgálati idő számolásánál a részmunkaidőben eltöltött idő kevesebbnek számít. A részmunkaidős foglalkoztatás nem azonos a rövidített teljes munkaidővel.

Távmunkavégzés

- Az Mt. alapján a távmunka rendszerint a munkahelytől elkülönült helyen történik, ezért jellemzően a kötetlen munkarend szabályait kell alkalmazni.

A munkaidőt a munkavállaló szabadon oszthatja be. Lehetőség van rá, hogy a munkaidőt a munkáltató határozza meg, ekkor viszont köteles ellenőrizni a betartását és nyilvántartani. Lehetséges részlegesen is alkalmazni, meghatározva, hogy mikor kell a munkahelyen dolgozni. A munkáltató a távmunkát végző munkavállalónak minden olyan tájékoztatást köteles megadni, amelyet más munkavállalónak biztosít. A „home office” a távmunka egyik fajtája, amikor is a munkavégzés jellemzően otthon történik. Erre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a távmunkára.

Bedolgozói jogviszony

- Az Mt. alapján e jogviszony hasonló a távmunkához. A munkavállaló a munka végzését a székhelytől vagy telephelytől elkülönült helyen, általában saját eszközeivel végzi. Amennyiben a felek másként nem rendelkeznek, a bedolgozói munkaviszony munkarendje kötetlen.

Nyugdíjas jogviszony

- A nyugdíjkorhatárt elérő nyugdíjasok a civil szervezeteknél is szinte azonos feltételek mellett léte-

síthetnek foglalkoztatási vagy megbízási jogviszonyt, mint a többi munkavállaló. A különbség az, hogy a nyugdíjasok munkabére, illetve megbízási díja után a munkáltatónak nem kell bevallani és megfizetni a 13%-os szociális hozzájárulási adót (továbbiakban: szocho). A nyugdíjas munkavállaló pedig a 18,5%-os társadalombiztosítási járulék (továbbiakban: tb-járulék) megfizetésétől mentesül.

- Aki korhatár előtti ellátásban részesül, nem számít kiegészítő tevékenységet folytató személynek. Ezért, ha munkát vállal, akkor meg kell fizetnie a 18,5%-os tb-járulékot, és foglalkoztatója sem mentesül a keresete után a 13%-os szocho alól.

Egyszerűsített foglalkoztatás

- Az egyszerűsített foglalkoztatás az egyik legkedveltebb atipikus foglalkoztatási forma hazánkban. Ennek alapvető oka a könnyebb, egyszerűbb dokumentáció és a kedvezőbb közterhek.
- Az egyszerűsített foglalkoztatás (továbbiakban: EFO) típusai: az EFO-t alapvetően két jogszabály szabályozza.
- Az Mt. jellemzően a legfontosabb munkajogi korlátokat tartalmazza, illetve azt mutatja be,

hogy mely alapvető munkajogi szabályoktól lehet egyszerűsített foglalkoztatás, alkalmi munkavállalás esetén eltérni, míg az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény (továbbiakban: Efo tv.) az adminisztratív részletszabályokat tartalmazza.

- Az EFO keretében alapvetően két formát különböztetünk meg: az időnyomunkát (mezőgazdasági vagy turisztikai időnyomunka) és az alkalmi munkát, ezen belül a filmipari statiszta munkát.
- Alkalmi munka jelenleg legfeljebb öt egymást követő naptári napra, és egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb 15 naptári napra, illetve egy naptári éven belül összesen legfeljebb 90 naptári napra létesíthető azonos felek között.
- A filmipari statiszta továbbra is az a természetes személy, aki a 3711 FEOR-számmal azonosított foglalkozású, feltéve, hogy a tevékenysége a filmalkotás elkészítésében kisegítő – pótolható – jellegű, és az ebből a tevékenységből származó napi nettó jövedelme nem haladja meg a hónap első napján érvényes minimálbér 12%-át 100 forintra kerekítve, vagyis 2025. január 1-jétől a 34 900 forintot.
- Alkalmi munkánál az egyszerűsített munkaviszonyban, egy naptári napon foglalkoztatott

munkavállalók létszáma továbbra sem haladhatja meg:

- az Mt. hatálya alá tartozó főállású személyt nem foglalkoztató munkáltató esetén az 1 főt,
- 1-5 munkavállaló foglalkoztatásakor a 2 főt,
- 6-20 munkavállaló foglalkoztatásakor a 4 főt,
- 20-nál több munkavállaló foglalkoztatásakor a munkavállalói létszám 20%-át.
- Az egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony a felek szóbeli megállapodása alapján, **a munkáltató bejelentésével jön létre**, de továbbra is érdemes azt írásba foglalni, amihez a NAV honlapján elérhető egy mintaszerződés.
- Az egyszerűsített foglalkoztatásra létesített munkaviszony alapján **alapbérként**, illetve teljesítménybérként – a meghatározott feltételeknek megfelelően – legalább a kötelező legkisebb munkabér 85%-a, garantált bérminimum esetén 87%-a jár. A filmipari statiszta napi nettó jövedelme 2025. január 1. óta nem haladhatja meg a 34 900 forintot.
- Az egyszerűsített jogviszonyt a munkavégzés megkezdése előtt elektronikusan, telefonon vagy mobil alkalmazás segítségével be kell jelenteni. A pontos bejelentésre érdemes odafigyelni, hiszen

- módosításra, visszavonásra visszamenőlegesen nincs mód. A már megtett bejelentést csupán a bejelentést követő két órán belül lehet visszavonni vagy módosítani, illetve, ha a foglalkoztatás a bejelentést követő napon kezdődött vagy a bejelentés egy napnál hosszabb időtartamú munkaviszonyra vonatkozik, akkor a bejelentés napján reggel 9 óráig van lehetőség változtatásra.
- 2025. február 1-jétől módosult a munkáltató által fizetendő közterhek mértéke. A közteher számítási alapjának új összegét először a 2025. február 1-je után, vagyis a 2025. február 2-án vagy azt követően keletkezett jogviszonyoknál kellett alkalmazni.
 - A fizetendő új közteher a munkaviszony minden naptári napjára munkavállalónként:
 - mezőgazdasági és turisztikai idénymunkánál a hónap első napján érvényes minimálbér 0,75%-a, azaz 2 200 forint,
 - alkalmi munkánál a hónap első napján érvényes minimálbér 1,5%-a, azaz 4 400 forint,
 - filmipari statiszta alkalmi munkájánál a hónap első napján érvényes minimálbér 3%-a, azaz 8 700 forint.
 - Az alkalmi munkától eltérően az idénymunkára, valamint az alkalmi munkára és idénymunkára együttesen vonatkozó időbeli korlátozás egy naptári éven belül legfeljebb 120 nap. Ez az időkorlát a korábbihoz képest nem változott és nem fog változni. 2025. július 1-jétől azonban jelentős változás lép életbe a 120 nap számítását illetően. Míg jelenleg egy munkás csupán ugyanannál a munkáltatónál nem dolgozhat EFO-sként 120 napnál többet egy naptári éven belül, július 1-jétől ez a korlátozás az összes munkáltatóra vonatkozik. Ha valaki több cégnél is dolgozik egyszerűsített foglalkoztatásban, akkor az összes munkáltatójánál az összes EFO-ban eltöltött napja együttesen nem haladhatja meg évente a 120 napot.
 - Ezt a korlátozási szabályt egészítette ki a 2025. április 24-én kihirdetett jogszabályváltozás. A módosítás a mezőgazdaságban dolgozókat támogatja, hiszen lehetőséget ad arra, hogy esetükben a 120 napos korlátot – magasabb közteherfizetési kötelezettség mellett – további 90 nappal meghosszabbítsák. A kiegészítés majd csak 2026. január 1-jétől lép hatályba, azaz a 2025-ös évre még nem vonatkozik.
 - Az időbeli korlátozás nyomon követésére a NAV egy elektronikus lekérdezési rendszert vezet be, amely a munkáltatók számára lehetővé teszi, hogy a foglalkoztatás megkezdése előtt ellenőrizzék, hogy a munkavállalónak van-e még "EFO-kerete".
 - Az új időkorlát-szabály komoly változást jelent, mivel eddig csak a munkáltató oldaláról volt korlátozva az egyszerűsített foglalkoztatás napjainak száma. A július 1-jétől érvénybe lépő rendszer még szigorúbb keretek közé szorítja az EFO-s munkavállalás lehetőségét: a munkáltatóknak időt kell szánnia arra, hogy ellenőrizzék a munkavállaló keretét, hiszen a NAV visszautasíthatja a bejelentést, ha az már meghaladja a 120 napot.
- Megbízási szerződés, Vállalkozási szerződés**
- Biztosított jogviszonyt eredményezhet a megbízásos jogviszonyban történő foglalkoztatás is. Ez akkor áll fenn, ha a megbízási szerződés keretében munkát végző magánszemélynek az e tevékenységéből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét.
 - Mindkét jogviszony esetében a Ptk. szabályai az irányadók.
 - A megbízási vagy a vállalkozási jogviszony keretében a feladatot magánszemély, egyéni vállalkozó, jogi személy egyaránt elvégezheti.
 - A megbízási és a vállalkozási szerződések esetében a díjazás általában a szerződő felek megállapodásán múlik (a szervezetek anyagi lehetőségei, és nem a jogszabályok befolyásolják).
 - Az egyéni vállalkozókkal és jogi személyekkel kötött megbízási és vállalkozói szerződések esetében nincs bejelentési kötelezettség, az elszámolások alapját a számlák, esetleg a tevékenységtől függően a számviteli törvény szerinti bizonylatok jelentik. A szerződő felek ekkor maguk gondoskodnak az adózási és számviteli kötelezettségeik teljesítéséről.
 - A megbízási jogviszony esetében a természetes személy munkavállalók járulékainak megfizetése jellemzően nem a teljes bruttó bér, hanem annak 90%-a alapján történik. Ennek az az oka, hogy megbízás esetén lehetőség van költségelszámolásra. Ez történhet költséghányad alkalmazásával. Ekkor a bevétel 10%-át költségként lehet figyelembe ven-

ni. Külön nyilatkozat hiányában, automatikusan a 10%-os költséghányadot levonva kell megállapítani a járulék alapját. A tételes költségelszámolás esetében a megbízott a megbízási díj legfeljebb 50%-áig számlával számolhatja el a költségeit.

- Ha a megbízási díj tárgyhavi értéke nem éri el a minimálbér 30%-át, vagy naptári napokra számítva annak harmincad részét, akkor nem keletkezik járulékfizetési kötelezettség. A bérszámfejtett kis értékű megbízási díj után csak az SZJA adóelőleget kell befizetni.

A munkavégzésre irányuló jogviszonnyal, valamint atipikus foglalkoztatási formákkal kapcsolatos részletes tudnivalókról a 2024-es online Civil kézikönyvben (197-201. oldal), valamint A Civil szervezetek és az atipikus foglalkoztatás című Okos Füzetben olvashatnak.

Civil kézikönyv:

Okos füzet:

2. Éves beszámoló

Civil szervezetek könyvvizelésének, beszámolási rendjének szabályai

A 2011. évi CLXX törvény¹, a 479/2016. Korm.rendelet² továbbá 350/2011. Korm. rendelet³ szabályozza a civil szervezetek (egyesületek, alapítványok), valamint az általuk létrehozott jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységek könyvvizelését és beszámolási kötelezettségeit.

A könyvvizelés nyilvántartási szabályai:

A civil szervezetnek az alapcél szerinti (ezen belül közhasznú) tevékenységéből, illetve a gazdasági-vállalkozási tevékenységéből származó bevételeit és költségeit, ráfordításait (kiadásait) elkülönítetten kell nyilvántarta-

ni. A civil szervezet nyilvántartásaira egyebekben a reá irányadó könyvvizelési szabályokat kell alkalmazni, azaz, hogy közhasznú jogállású szervezet kizárólag kettős könyvvitelt vezethet.

Civil szervezet esetében az üzleti év azonos a naptári évvel. Az üzleti év az év közben alakuló, illetve megszűnő szervezetek esetében a megalakulás, illetve megszűnés évében tér el a naptári évtől. A mérleg fordulónapja – a megszűnést kivéve – december 31.

A civil szervezet könyvvizelése a beszámolási kötelezettség függvényében az egyszeres vagy a kettős könyvvitel rendszerében, magyar nyelven, forintban történhet.

Könyvvizelési kötelezettség

Kötelező a könyvvizelés annál az egyéb szervezetnél, amelynél az éves (éves szintre átszámított) bevétel az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában meghaladja a 600millió forintot. Minden olyan esetben, amikor a könyvvizelés e rendelet vagy más jogszabály előírásai szerint nem kötelező, az egyéb szervezet dönthet arról, hogy a beszámoló felülvizsgálatával könyvvizelést bíz meg.

Ha jogszabály előírása alapján kötelező a könyvvizelés, illetve, ha az egyéb szervezet azt saját elhatározásból választja, akkor az üzleti évről készített beszámoló

felülvizsgálatára az abban foglaltak valódiságának és jogszerűségének ellenőrzésére megfelelő könyvvizelőt, könyvvizsgáló céget kell választani.

A beszámoló formája

A beszámoló formáját a civil szervezet által folytatott tevékenység, az éves összes bevétel (az alapcél szerinti tevékenység és a gazdasági-vállalkozási tevékenység összes bevételeinek) nagysága, valamint a könyvvizelés módja határozza meg.

A beszámoló formája lehet:

- egyszerűsített beszámoló: 2025. évről elkészült beszámolót 2026. május 31-ig kell benyújtani a **PK-1141**-es nyomtatványon,
- egyszerűsített éves beszámoló: 2025. évről elkészült beszámolót 2026. május 31-ig kell benyújtani a **PK-1142**-es nyomtatványon,
- Sztv. szerinti éves beszámoló: 2025. évről elkészült beszámolót 2026. május 31-ig kell benyújtani a **PK-1143**-es nyomtatványon.

Civil kézikönyv:

A *beszámolókkal* kapcsolatos részletes tudnivalókról a 2024-es online Civil kézikönyvben olvashatnak (359 -365. oldal)

¹ 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról.

² 479/2016. Korm. rendelet a számviteli törvény szerinti egyes szervezetek beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól

³ 350/2011. Korm. rendelet a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és közhasznúság egyes kérdéseiről

ÉVES BESZÁMOLÓ Változás 2025-ben

Éves beszámolót köteles készíteni a kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet, ha két egymást követő üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladja az alábbi határértékeket:

- a mérlegfőösszeg az 2000 millió forintot;
- az alaptevékenységből, valamint a vállalkozási tevékenységből származó éves bevételének együttes összege a 4000 millió forintot;
- az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt.

3. Közhasznú jogállás

Közhasznú tevékenység és közhasznú jogállás

A közhasznúság kifejezése a civil szektorban gyakran használt fogalom, ugyanakkor sok esetben félreérthetetlen, vagy pontatlanul alkalmazták. Különösen fontos megkülönböztetni egymástól a közhasznú tevékenységet és a közhasznú jogállást, mivel más-más jogi követelményeket, illetve jogosultságokat vonnak maguk után. A közhasznú tevékenység fogalmát a civil szervezetek működését szabályozó Civil törvény (az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló

2011. évi CLXXV. törvény) határozza meg. Eszerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a szervezet létesítő okiratában (alapító okirat, alapszabály) rögzített közfeladat ellátásához kapcsolódik, és közvetlenül vagy közvetve hozzájárul a társadalom vagy az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.⁴ Ez azt jelenti, hogy ideális esetben a szervezet nem kizárólag saját tagjai, munkavállalói, önkéntesei érdekében működik, hanem szolgáltatásai, programjai, szélesebb társadalmi kör számára is elérhetőek és hasznosak.

⁴ Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV törvény 2.§ 20. pont

A közhasznú tevékenység végzése nem azonos a közhasznú jogállással! Közhasznú tevékenységet bármely civil szervezet végezhet a megalakulásától kezdve. A közhasznú tevékenység folytatása az egyik alapfeltétele a közhasznú jogállás megszerzésének. A közhasznú jogállás egy speciális státusz, mely kezdeményezésekor legalább két teljes lezárt üzleti évvel kell rendelkezni, a megítéléséhez jogszabály által előírt szigorú feltételeket szükséges teljesíteni, és külön kérelmezni kell a szervezetet nyilvántartó bíróságnál. A közhasznúság megszerzése esetében a működés kapcsán is plusz elvárásokat támasztanak a törvények a közhasznú jogállású szervezetekkel szemben, ilyen például a kettős könyvvitel-vezetési kötelezettség.

Minősítési követelmények és nyilvántartási eljárás

A közhasznú jogállás igénylésére alapesetben a közhasznú tevékenységet folytató egyesület vagy alapítvány döntéshozó szervének határozata alapján kerülhet sor, amennyiben a szervezet az előző két

lezárt üzleti év vonatkozásában mind az erőforrások tekintetében mind pedig a társadalmi támogatottság mutatóiban megfelel a Civil törvény 32. § (4) és (5) bekezdésében szereplő feltételcsoportból egy-egy kitételnek.

Ezeket a feltételeket leegyszerűsítve az alábbi módon lehet megmagyarázni:

Az erőforrások vizsgálatakor a szervezet pénzügyi adottságait és helyzetét veszik figyelembe, oly módon, hogy a civil szervezetnek az utolsó két év átlagában kell teljesítenie az alábbi feltételek közül egyet:

- vagy az éves átlagos bevétele meghaladja az egy-millió forintot,
- vagy az előző két évben nem volt veszteséges,
- vagy a személyi jellegű kiadásai elérik az összes kiadásuk egynegyedét.

A társadalmi támogatottság vizsgálatakor áttekin-tesre kerül, hogy az adott civil szervezet mekkora társadalmi bázissal rendelkezik. A szervezet választhat, hogy a két év átlagát figyelembe véve, mely kritériumnak tud megfelelni:

⁵ Nem mindig szükséges hozzá közgyűlési vagy alapítói határozat, pl. ha a létesítő okirat már korábban tartalmazza a közhasznú jogálláshoz szükséges többletkövetelményeket (így fogadták el, vagy módosították), vagy ha a szervezet korábban már volt közhasznú.

- vagy a szervezetnek felajánlott adó 1%-aként kiutalt összeg eléri az összes bevétel kettő százalékát,⁶
- vagy a közhasznú tevékenység érdekében felmerült kiadásai eléri az összes kiadásának a felét a két év átlagában,
- vagy a közhasznú tevékenységének ellátását legalább tíz regisztrált önkéntes segítette a közérdekűönkéntestevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően.

Ezen kritériumoknak a legegyszerűbb ellenőrzési módja, ha az előző két év beszámolójában megvizsgáljuk az egyszerű vagy kettős könyvvitel szerinti beszámoló „7. Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatóit” (Erőforrás ellátottság mutatói, Társadalmi támogatottság mutatói), ahol mindkét mutatószám-csoportból csoportonként legalább egy esetben „X” jel kell, hogy szerepeljen az igen oszlopban. Amennyiben ezek a feltételek teljesültek és a döntéshozó szerv (közgyűlés, alapító) határozott a közhasznúsággal járó plusz követelmények vállalásáról, a szer-

vezetet nyilvántartó bíróságnál kell kezdeményezni a PK-152-es számú (Közhasznú jogállás nyilvántartásba vétele iránti kérelem) nyomtatvány beküldésével.

A PK-152-es nyomtatvány estében kötelezően csatolandó melléklet a vezető tisztségviselő(k), illetve a felügyelő bizottsági tagok nyilatkozata, mely tartalmazza azon kitételt, hogy a nyilatkozatot tevő nem esik a Civil törvény 44. § (5) bekezdésében meghatározott kizáró okok alá. Továbbá az előző két lezárt év beszámolóját és a közhasznúsági mellékletet is el kell juttatni a bírósághoz, amennyiben a beszámolók még nem lennének letétbe helyezve az Országos Bírósági Hivatalnál.

Gyakran előfordul, hogy az egyesületek és alapítványok létrehozásakor a létesítő okiratok nem tartalmazzák a közhasznúsággal járó plusz jogszabályi feltételeket, ezért azok kibővítése elkerülhetetlen, illetve a szervezet nevében a „Közhasznú” kifejezést is célszerű feltüntetni, mely névmódosítással is jár. Ezeket a változásokat a civil szervezeti döntés meghozatalától számítva 60 napon belül be kell jelenteni a nyilván-

⁶ Civil törvény 32. § (5) a) a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerint a szervezetnek felajánlott összegből kiutalt összeg eléri az 54. § szerinti bevétel nélkül számított összes bevétel kettő százalékát

tartó bíróságnak. A létesítő okirat módosítása miatt változásbejelentést is kell kezdeményezni, az egyesület esetében a PK-101 V, az alapítványnál pedig a PK-102 V nyomtatványokon. Ekkor a bíróság a két kérelmet egy eljárásban vizsgálja.

A közhasznú létesítő okiratoknak az alábbi kiegészítéseket kell tartalmazniuk:

1. a civil szervezet milyen közhasznú tevékenységeket folytat, mely közfeladatokhoz kapcsolódóan teszi ezt, valamint meg kell jelölni a pontos jogszabályi hivatkozást;
2. lehetővé teszi, hogy tagjain kívül más is részesülhessen a közhasznú szolgáltatásaiból;
3. gazdasági-vállalkozási tevékenységet csak közhasznú vagy a létesítő okiratban meghatározott alapcél szerinti tevékenység megvalósítását nem veszélyeztetve végez;
4. gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt a létesítő okiratában meghatározott közhasznú tevékenységére fordítja;

5. közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.⁷

A közhasznú létesítő okirat előkészítésekor nagy segítséget jelenthet a bíróságok központi internetes honlapján (www.birosag.hu) fellelhető közhasznú okirat sablon.

Amennyiben a civil szervezet a közhasznúsági feltételeknek megfelelő létesítő okirattal rendelkezik, nem igényelt létesítőokirat-módosítást-, elegendő csak a PK-152-es nyomtatvány benyújtása. A közhasznú szervezetté minősítés iránti kérelmet kizárólag elektronikus úton lehet előterjesztetni.⁸

A fenti eljárás alól kivételt képez egy merőben speciális eset, amikor Civil törvény erejénél fogva közhasznú jogállásúnak minősül a köztársasági elnök által a megbízatásának időtartama alatt alapított, Civil törvény szerinti közcélú tevékenység végzése céljára létrehozott alapítvány.

⁷ az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV törvény 34.§ (1) b-d)

⁸ a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 8.§ (3) bekezdés

A közhasznú jogállás előnyei és működése:

A közhasznú jogállás a plusz kötelezettségek mellett számos előnnyel is jár, melyeket egy csokorba gyűjtöttük össze:

- A közhasznú alapítványokat illetékmentesség illeti meg minden típusú eljárásban (akár bírósági, akár hatósági).
- Az illetékmentesség a vagyonszerzési illetékekre is kiterjed.
- Mindkét illetékmentesség esetében fontos hangsúlyozni, hogy az említett illetékmentesség feltételes! Csak akkor illeti meg a közhasznú alapítványokat, ha az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (2) bekezdése szerinti feltétel is teljesül. (Előző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége, külföldi illetőségű szervezet esetén a társasági adónak megfelelő közteherfizetési kötelezettsége, illetve – költségvetési szerv esetében – eredménye után a központi költségvetésbe befizetési kötelezettsége nem keletkezett.)⁹

- Közzolgáltatási szerződések kötésére jogosultak (Civil tv.)
- A támogató jogi személyek az adózás előtti eredményüket csökkenthetik a közhasznú szervezetnek adott adomány 20%-ával, tartós adomány esetében összesen 40%-kal, maximum az eredmény összege erejéig, melynek érvényesítéséhez igazolást kell kérni a közhasznú szervezettől (TAO tv.).

A közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket alapesetben először abban az adóévben alkalmazhatja, amely évben ilyen szervezatként besorolást nyert.¹⁰

Az alapítványok tekintetében azonban az alkalmazhatóság időszaka eltérő lehet abban az esetben, ha az alapításakor kötelezettséget vállalt arra, hogy az alapítás évét követő második év végéig a közhasznú jogállás feltételeinek eleget fog tenni. Ilyenkor ugyanis az alapítványt az alapítás évében és az azt követő két évben meg fogja illetni ez az illetékmentesség [Itv. 102. § (1) bek. v) pont], azzal a kikötéssel, hogy ha mégsem sikerül a megadott időpontig közhasznúvá válnia, ak-

kor az Itv. szerinti szankciókra számíthat a le nem rótt illetékek vonatkozásában.

A közhasznú szervezetnek működése során további jogszabályi előírásokra is figyelnie kell, melyek plusz megkötéseket tartalmaznak a vezető tisztségviselők összeférhetlenségére vonatkozólag. Fontos megemlíteni, hogy a vezető tisztségviselő köteles az érintett közhasznú szervezetnél előzetesen bejelenteni, ha ilyen pozíciót egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt. További megkötés, hogy amennyiben a szervezet éves bevétele meghaladja az ötvenmillió forintot, a vezető szervtől elkülönült felügyelő szerv létrehozása kötelező számukra.

Kettős könyvvitel vezetési kötelezettségük áll fent, melynek kardinális része a kiegészítő melléklet. A kiegészítő mellékletben be kell mutatni a szervezet által az üzleti évben végzett főbb tevékenységeket és programokat, illetve a támogatásokat, külön nevesítve azok hasznosulását az átláthatóság érdekében. A főbb tartalmi kritériumokat a Civil törvény 29 § (4)-(5) bekezdései szabályozzák.

A közhasznú szervezetek feletti adóellenőrzést a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, mint adóhatóság, az államháztartásból származó támogatás felhasználásának elle-

nőrzését az Állami Számvevőszék, a közhasznú minősítés követelményeinek való megfelelést, valamint a közhasznú működés törvényességi ellenőrzését az ügyészség látja el.

A közhasznú jogállás megszűnése

A közhasznú jogállás megszerzését követően, minden évben a beszámoló letétbehelyezése után az ügyészség felülvizsgálja, a nyilvántartó bíróság pedig hivatalból is felülvizsgálhatja a közhasznúsági feltételek teljesülését. Amennyiben a civil szervezet nem felel meg a közhasznúsági követelményeknek, az ügyészség határidő tűzésével felhívja a civil szervezetet, hogy tegye meg a törvényes állapot helyreállításához szükséges lépéseket. Ha a civil szervezet ezt nem teljesíti határidőre, az ügyészség következő lépésként felszólítja, hogy kérelmezze a közhasznú jogállásának törlését a nyilvántartó bíróságnál. Ezt az eljárást célszerű az ügyvezető szervnek megelőzni azzal, hogy a közhasznúsági követelmények teljesülését rendszeresen nyomon követi és a működés során is fokozottan figyel az előírások betartására. Ha a közhasznúsági feltételek már nem állnak fent, alapítvány esetében a közhasznú szervezet nevében eljárásra jogosult alapítói jogot gyakorló, egyesületnél a képviselőre jogosult személy 60 napon

⁹ (Itv.) 5. § (2) bekezdése

¹⁰ a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 5.§ (7) bekezdése

belül köteles kérni a szervezet közhasznú jogállásának törlését a változásbejelentő nyomtatvány (PK-101V vagy PK-102V) K lapján található nyilatkozatrésznél. A legtöbb létesítő okirat tartalmazza a közhasznúságra utaló kitételeket, ezért ezeket a megszűnés miatt szükséges törölni (mely folyamat a létesítő okirat módosításával jár), ezen oknál fogva mellékletként be kell küldeni a szervezet módosított létesítő okiratát is. Ebben az esetben nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a közhasznúsági jogállás törlése sokszor a civil szervezet nevének változását is érintheti. Mindezen adminisztrációs teendőkön felül gondoskodni kell az esetlegesen fennálló köztartozások megfizetéséről, ugyanis a nyomtatványhoz csatolni szükséges a NAV nullás igazolását is.¹¹

A bíróságnál két állami szerv kezdeményezheti a közhasznú jogállás megszüntetését.

1. Az egyik az ügyészség, ha a szervezet működése és vagyonfelhasználása a Civil törvényben, a létesítő okiratban vagy az ennek alapján készített belső szabályzatokban foglalt rendelkezéseknek nem

felel meg, és ezen a szervezet az ügyészi felhívás ellenére sem változtat.¹² Továbbá, a közhasznú jogállást megszüntető eljárás kezdeményezésére akkor kerülhet sor, ha a számviteli beszámoló esetében merülnek fel problémák. Ilyen hiányosság például, ha nem kerül letétbe helyezésre és közzétételre a beszámoló, vagy nem az előírásoknak megfelelő tartalommal teljesítik a letétbe helyezési, közzétételi kötelezettséget, illetve a letétbe helyezett beszámoló és közhasznúsági melléklete nem felel meg a törvényi feltételeknek.

2. A másik állami szerv, amely kezdeményezheti a közhasznú jogállás megszüntetését az az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ). Az ÁSZ akkor indítványozza a közhasznú jogállás megszüntetési eljárását, ha a közhasznú szervezet megsértette a választási eljárásról szóló törvényben foglaltakat. Ezekben az esetekben a bíróság a közhasznú jogállás megszüntetéséről határoz és az erre vonatkozó adatot törli a nyilvántartásból.

3. A közhasznúsági jogállás megszűnésével a civil szervezet a közszolgáltatás ellátására irányuló szerződésekre a továbbiakban nem lesz jogosult, ezért az abból eredő kötelezettségeit időarányosan teljesítheti csak.

4. A fentiek alapján minden jogosult civil szervezetnek érdemes mérlegelni, hogy a közhasznúsággal járó előnyök és kötelezettségek számára vállalhatóak-e és hosszútávon tudja-e teljesíteni az ezzel járó követelményeket.

4. A pénzmosás és a terrorizmus-finanszírozás elleni küzdelem a civil szervezetek tevékenységét érintően

A pénzmosás folyamata a vagyon eredetének elrejtésére és vagyon törvényesnek tűnő hasznosítására irányul. A pénzmosás kapcsán a legtöbben bűnözőkre és alvilági üzelmekre gondolnak, létezik azonban olyan meghatározás is, amely szerint „a pénzmosás az elszámolhatatlan pénz elszámolható pénzzé alakításának folyamata”. Ez a definíció sokkal tágabb keretet ad, ugyanakkor éppen ez segít legegyszerűbben megérteni, hogy a nonprofit szektor szereplői, azon belül a civil szervezetek is érintettek és érdekelték lehetnek a pénzmosás elleni fellépések terén.

A civil szervezet könyvelési és beszámolási kötelezettsége is előtérbe kerül, ha arra gondolunk, hogy az adományok, támogatások, tagi- és alapítói hozzájárulások esetében a legitimitás igazolása nagymértékben a civil szervezetek számviteli fegyelmén múlik. A saját – a jogszabályi követelményeket és a szervezet adottságait ötvöző – gazdálkodási, számviteli szabályrendszerének kialakítása és betartása óvhatja meg leginkább a szervezetet attól, hogy bármilyen gyanú vagy kétség merüljön fel tevékenységének tisztaságával kapcsolatban.

¹¹ <https://birosag.hu/ugyfeleknek/birosagi-eljarasok/civil-nyilvantartasi-eljarasok/hasznos-tudnivalok-az-egy-es-eljarasokrol/kozhasznu-szervezetek>

¹² Civil törvény 49.§ (1) bekezdés

**Tájékoztatás, képzés, tanácsadás
az átlátható gazdálkodás
előmozdítása céljából
a Civil Közösségi Szolgáltató
Központok segítségével**

A 2012. július 1-jétől létrejött civil központ hálózat az információ átadáson túl ingyenes szolgáltatásokat (például jogi, közhasznúsági, forrásteremtési, pályázati, pénzügyi, könyvelési, adózási) biztosít a civil szervezetek számára.

A civil központok országszerte rendezvényeket tartanak, előadásokat és képzéseket szerveznek annak érdekében, hogy népszerűsítsék a civil szféra tevékenységét és tájékoztassanak az alapvető tudnivalókról. A civil központok havonta hírleveleket küldenek vármegyei/fővárosi civil szervezeteknek a civil szférát érintően. A cél, hogy a civil központok (amelyek maguk is civil szervezetek) és a hatókörükbe tartozó vármegyei civil szervezetek között fejlődjenek a kommunikációs csatornák az átlátható gazdálkodás előmozdítása végett, illetve ismertetésre kerüljenek a pénzmosással és terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos kockázatok is.

A Civil Információs Portálon (www.civil.info.hu) elérhető Civil Kézikönyv, valamint Okos füzetek ismeretekkel segítik a civil szervezeteket az átlátható gazdálkodással kapcsolatos elvárások teljesítésében.

A „Civil szervezeti vezetőképző” nevű, 2021-ben indított online workshop célja gyakorlatias információkon alapuló ismeretek és tapasztalatok átadása civil szervezeti vezetők számára, többek között a szervezetek jogszabályoknak megfelelő működését, humán erőforrását, pénzügyi kérdéseit és gazdálkodását érintő témákban.

A 2025 őszén indult újabb országos online workshopon már külön témaként jelenik meg a nonprofit szférát érintő, pénzmosással és terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos ismeretanyag. A résztvevők átfogó képet kapnak a jogszabályi követelményekről, a megfeleléshez szükséges belső szabályozásról, valamint gyakorlati útmutatást kapnak a kockázatok azonosításához és a szükséges adminisztratív intézkedések bevezetéséhez. A hangsúly a belső kontroll, az átláthatóság és a megelőzés gyakorlati megvalósításán van.

A civil központok hálózatán belül a külön ezzel a témával foglalkozó munkacsoport a civil szerveze-

tek rendszeres tájékoztatását jelölte meg követendő irányynak, mely történhet a civil szervezetek számára nyújtott személyes tanácsadások, valamint képzések keretében. Fontos lépés, hogy 2025 őszén külön Okos füzet jelenik meg ebben a témában a civil szervezetek számára, amely elérhető lesz a CIP portálon.

A továbbiakban folyamatos cél a civil központok által ellátandó feladatok körének további bővítése, a pénzmosás és terrorizmus finanszírozással kapcsolatos aktuális igényeknek megfelelően.

*A Civil Központ Hálózat
„Pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás
elleni küzdelem a civil szférában” munkacsoportja*

Magyarország a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni jogalkotás és intézkedések során a FATF ajánlásait veszi alapul. A FATF az OECD mellett, de attól függetlenül működő kormányközi szervezet. A FATF létrehozásáról 1989-ben született döntés, tényleges működését 1990-ben kezdte meg. Kezdetben a pénzmosás elleni nemzetközi fellépés összehangolása volt a célja, tevékenysége ma már kiterjed a terrorizmus finanszírozása, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelemre is.

A FATF szervezetéhez közvetlen vagy regionális tagság révén több mint 200 ország és joghatóság (pl. az Európai Unió) kapcsolódik. Magyarország az európai országokat tömörítő regionális szervezet, a Pénzmosás Elleni Intézkedések Értékelésével Foglalkozó Szakértői Bizottság (MONEYVAL) tagjaként kapcsolódik a FATF-hoz.

5. A jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvény hatályba lépése okán várható változások összegzése

A civil szektor egyik fontos ismérve, hogy kiválóan képes alkalmazkodni a gazdasági és társadalmi változásokhoz, amelynek köszönhetően valós segítséget tud nyújtani a társadalomban felmerülő aktuális problémák esetében, reagálni tud a szükségletekre. Ezekhez a változásokhoz célszerű igazodni a jogszabályi háttér felülvizsgálatával is, hiszen így biztosítható, hogy a szabályozás elérje a törvényalkotó célját, és a mindennapok során gördülékenyen alkalmazható legyen. A jelenleg hatályban lévő szabályozások átláthatóbbá tétele és optimalizálása érdekében az Országgyűlés 2025. június 11. ülésnapján elfogadta a **jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvényt** (a

továbbiakban ebben a szöveggörnyezetben: Új Eljárási Törvény, Útv.), amely 2027. 01. 01. napjától lép hatályba, elegendő időt hagyva az érintett szervezeteknek és társadalmi közegnek felkészülni a tervezett módosításokra. A várható szabályozások esszenciáját, illetve változásokat az alábbi leírásban foglaljuk össze.

Bíróági eljárást érintő rendelkezések:

A hatékonyság növelése érdekében a jogalkotónak újra kellett értelmeznie a civil nyilvántartásban szereplő jogalanyok viszonylatában a bírósági feladatköröket. A korábbi metódustól eltérően az Új Eljárási Törvényben szétválasztásra kerülnek a nyilvántartási feladatok és a bírósági jogkörbe illeszkedő törvényességi kontroll

feladatok. Kivételt képeznek ez alól a vallási közösségek és pártok nyilvántartási eljárásai, valamint a civil szervezetek közhasznú jogállásával kapcsolatos döntések meghozatala, ugyanis ezek a folyamatok közvetlen a bíróság feladatkörében maradnak. A közlőnyállapotot tanulmányozva megállapítható, hogy a bíróságnak lesznek olyan feladatkörök, amelyek a nyilvántartásba vételhez kapcsolódnak, illetve olyanok, amelyek során előzetes kontrollt gyakorol majd. Fontos megjegyezni, hogy az Új Eljárási Törvényben is kardinális szempont maradt az ügyfélközpontúság és az eljárási időkeret, amely gyors ügyintézési határidőt ír elő a bíróságok számára.

Az eljáró bíróság illetékességét alapesetben a szervezet székhelye fogja meghatározni. Ugyanakkor lesznek olyan eljárásfajták (a vallási közösségekkel kapcsolatos nyilvántartás vezetése), amelyeknél egyetlen törvényeszk lesz kizárólagosan illetékes eljárni, így ennek köszönhetően a bírósági tapasztalatok és szaktudás is egy helyre koncentrálódik, ezzel növelve a munkafolyamatok hatékonyságát.

Az új jogszabály kötelezővé teheti az eljárásban az iratminta használatát.

A törvényességi felügyeleti eljárás a jövőben is a jogszabályokban meghatározott okokból indítható, amelynek alapvető célja, hogy aközhiteles, jogi személyek nyilvántartásában naprakész, megbízható és valós adatok álljanak rendelkezésre, továbbá, hogy a szervezetek törvényes működését kikényszerítse.

Az új törvény hatására szervezetiileg elválíik egymástól a nyilvántartó és a törvényességi felügyeletet ellátó szervezet. A törvényességi felügyeleti eljárás kérelemre és hivatalból is indulhat. *A hivatalból induló eljárások önálló esete, amikor a **Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság** kezdeményezi az eljárást. A Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság által kezdeményezett eljárások egyrészt elsőbbséget élveznek, másrészt ügyintézésük eltér az általános szabályoktól, mert a bíróság eredménytelen felhívása azonnal a legsúlyosabb intézkedés, a kényszersztörlés elrendeléséhez vezet.*¹

Ha a kérelemre vagy a hivatalból induló eljárásban törvényességi felügyeleti felhívás kibocsátásának helye van, az eljárás megindulásáról és befejezéséről a bíróság haladéktalanul értesíti a Hatóságot, így folyamatos együttműködésnek kell megvalósulnia a két szervezet között.

¹ a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvény preambulum [13]. hatályos: 2027.01.01. napjától

A törvényességi felügyeleti eljárásban hozott, eljárást befejező végzéssel szemben a szervezet, továbbá a kérelemre indult eljárásban a kérelmező számára biztosítva lesznek a jogorvoslati lehetőségek, amelyek egyaránt vonatkoznak a költségviselést megállapító, illetve a törvényességi felügyeleti intézkedést elrendelő döntésekre is.

A törvényességi felügyelet a jövőben sem terjed ki a szervezet gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára. Megegyezően a jelenleg is hatályos szabályozással, nincs helye törvényességi felügyeleti eljárás megindításának, ha a szervezet ellen jogerősen felszámolási eljárás indul vagy kénysztörölés elrendelésére került sor, illetve ilyen eljárás indul, valamint, ha az igény foganatosítása más bírósági vagy hatósági eljárásban érvényre juttatható.

A törvényességi felügyeleti eljárásban az állam által előlegezett költségeket és illetéket az állam viseli, ha a szervezet a törvényes állapotot és működését a bíróság törvényességi felügyeleti felhívására helyreállítja, ellenkező esetben a felmerült költségek viselésére a szervezetet kell kötelezni. Kérelemre indult eljárás során a felmerülő költségeket a kérelmező köteles megelőlegezni, a kérelem elutasításakor pedig az általa előlegezett költségeket a kérelmező viseli.

A törvényességi felügyeleti eljárások több új típusát is nevesíti az Üetv. (a teljesség igénye nélkül: törvényességi felügyeleti eljárás a Hatóság jelzése alapján, törvényességi felügyeleti eljárás a hivatalos elérhetőség hiánya miatt) és külön részt szentel a különleges törvényességi felügyeleti eljárások szabályozására (pl.: jogszabályba ütköző név miatt vagy ismeretlen székhelyű szervezet ellen indított törvényességi felügyeleti eljárás).

Az Új Eljárási Törvényben leírtak szerint a törvényességi felügyeleti eljárás minden esetben a szervezet felhívásával veszi kezdetét és ebben az esetben a szervezet a felhívásra még hátrányos jogkövetkezmény nélkül teljesíthet, és az eljárás költségeit csak részben kell majd viselnie.

Azonban az eredménytelen felhívást követően – amennyiben az eljárást nem a Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság kezdeményezte – a bíróságnak a mérlegelési jogkörében lehetősége lesz intézkedéseket alkalmazni, melyben a fokozatosság elve érvényesül. A bíróság leg súlyosabb intézkedése várhatóan a szervezet kénysztörölésének elrendelése lesz. A Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság által kezdeményezett eljárások elsőbbséget élveznek, ezért a tör-

vényességi felügyeleti eljárásban bevezetésre kerül a sorrendiség szabálya, mely egy új fogalom a civil szektor számára. A Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság által kezdeményezett ügyekben szigorúbb eljárási módszerre kell felkészülnie a civil szervezeteknek, ugyanis a szervezet eredménytelen felhívását rögtön a szervezet kénysztörölésének elrendelése követi, vagyis a fokozatosság elve nem érvényesül ezekben az esetekben.

Végelszámolást érintő rendelkezések:

Az Új Eljárási Törvényben a végelszámolási eljárással történő jogutód nélküli megszűnési eljárás formája is újragondolásra került. A jelenlegi végelszámolási eljárás lefolytatására vonatkozó előírásokat több jogszabályhely is meghatározza, ezért előremutató folyamatnak tekinthető az eljárás átláthatóságára és egyszerűsítésére irányuló törekvés a jogalkotó részéről. Az Új Eljárási Törvény kifejezetten rendelkezik arról, hogy a végelszámolás megindításáról szóló határozat csak megfelelően előkészített előterjesztés alapján legyen meghozható. A szervezet ügyvezetésének előírja, hogy csak a megfe-

lelő gazdasági feltételek fennállása esetében van módja a végelszámolási eljárás folyamatának megkezdésére. Ennek okán a döntés meghozatalát megelőzően be kell mutatnia az aktuális hitelezői helyzetet és a szervezet vagyoni helyzetét, a szervezet ügyvezetésének (egyesület esetében a döntéshozó szervnek) mérlegelnie szükséges, hogy a szervezet erőforrásai elegendőek-e a hitelezői követelések kielégítésére és egyéb költségek viselésére, valamint azt, hogy nincs olyan gyakorlati vagy jogi akadály, amely a végelszámolás elhatározásának akadályát képezné.

A végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelem általános vizsgálatát a bíróság tíz munkanapon belül végzi el. Ha a végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelem visszaautasításának nincs helye, a bíróság egy munkanapon belül

- a) a végelszámolási eljárás megindításáról végzést hoz,
- b) elrendeli a végelszámolási eljárás megindításával összefüggő adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, és
- c) értesíti az állami adó- és vámhatóságot a végelszámolási eljárás megindításáról.²

² a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvény 62.§ (1)

Az új szabályozás már nem írja elő kötelező jelleggel a vagyoni és szerződéses viszonyok lezárásának feladatát ellátó, egyszemélyi felelős végelszámoló megválasztását. *A szervezet ügyvezetésének alkalmassága vagy megbízása önmagában attól a jogi tényről, hogy a szervezet a jogutód nélküli megszűnéséről döntött, nem szűnik meg. Erre figyelemmel főszabály szerint a végelszámolói feladatokat a szervezet ügyvezetése látja el, nincs szükség arra, hogy több ügyvezető közül egy kerüljön kijelölésre a végelszámolói feladatok ellátására, és nincs szükség változtatásra testületi ügyvezetés esetén sem.*³

Mindezek ellenére az új szabályozás nem zárja el a szervezetet attól a lehetőségtől sem, hogy végelszámolót válasszon a feladat elvégzésére, akinek a személyére továbbra is alkalmazni kell a Ptk., valamint más jogszabály által a vezető tisztségviselőre meghatározott további rendelkezéseket.

A végelszámoló alapvető feladata a vagyoni helyzet és esetleges hitelezői igények felmérése, a fennálló vagyoni viszonyok lezárása, a hitelezői követelése

sek kielégítése és a szervezet pénzügyi stabilitásának fenntartása.

A végelszámolás négyféle módon is lezárulhat anélkül, hogy a végelszámolási folyamat befejeződne.

A szervezet felszámolás alá kerül: A szervezet fizetéseképtelensége hitelezői kérelemre és a szervezet (a végelszámoló) kérelmére is megállapításra kerülhet.

A végelszámolás alatt a bíróság elrendeli a szervezet kénysztörölését.

A szervezet határozhat továbbműködéséről és kielvezheti a végelszámolási eljárás megszüntetését.

A végelszámolás a törvény erejénél fogva megszűnik, ha a végelszámolás lefolytatására nyitva álló két éves időtartam alatt a végelszámolás nem fejeződik be, és az arra jogosult által meghosszabbításra sem került sor.

A végelszámolás befejezése során tervezett eljárásmód megegyezik a jelenlegi szabályokkal, ugyanis a szervezet döntéshozatalával zárul le a folyamat, oly módon, hogy a szervezet elfogadja a vagyonfelosztási javaslatot és a végelszámolás záróiratait⁴ A végelszámoló

a végelszámolás befejezését a végelszámolás befejezéséről szóló határozat keltét követő öt napon belül végelszámolási eljárás befejezése iránti kérelemben bejelenti a bíróságnak. A bíróság általános esetben a benyújtott iratok szabályszerűsége mellett a végelszámolás befejezéséről, az állami adó- és vámhatóság megkeresése után határoz. Ez alól kivételt képeznek azon esetek, amikor a bíróság az állami adó- és vámhatóságtól határidőben nem kap visszajelzést, így annak hiányában is végzést hozhat a végelszámolás befejezéséről.

Ki kell hangsúlyozni, hogy a végelszámolási eljárás lefolytatásában a bíróság érdemben nem vesz részt, csupán garanciális szerepet lát el, vagyis nem felügyeli közvetlenül sem a szervezet, sem a végelszámoló végelszámolás lefolytatásával összefüggő határozathozatalát, intézkedését.

A törvény megtartja a vagyonrendezés jól bevált szabályait, ugyanakkor az eljárást átláthatóbbá, gyorsabbá teszi, és pontosít egyes szabályokon a könnyebb alkalmazhatóság érdekében.

Egyéb szabályozott területek

Az Új Eljárási Törvény részletesen szabályozza továbbá a **kénysztörölési eljárás** mentét, amelynek során a bíróság két lényegi feladatot lát el. A bíróságnak az

eljárás keretében elsősorban fel kell mérnie a szervezet vagyoni helyzetét (a vagyonát és fennálló tartozásokat). Másodsorban vizsgálnia kell a szervezet tagjai és vezető tisztségviselői esetében a kénysztörölési eljárást előidéző felelősségüket. Amennyiben bizonyítást nyert, hogy a tagok, a vezető tisztségviselők magatartása megállapíthatóan közrehatottak a szervezet kénysztörölési eljárás kiváltásában, az eltiltás jogintézménye mellett még az elismert hitelezői igények megfizetésére is kötelesek. A **vagyonrendezési eljárás** is bemutatásra kerül, valamint a **közhasznú jogállással kapcsolatos eljárások általános szabályait** is megfogalmazza az ÚEtv. A bíróság a közhasznú jogállással kapcsolatos eljárásokban a szervezetet közhasznúvá nyilvánítja, vagy a szervezet közhasznú jogállásának megszüntetéséről határoz, és a döntésnek megfelelően a jogerőre emelkedését követően elrendeli a közhasznú jogállásra vonatkozó adat jogi személyek nyilvánántartásába történő bejegyzését vagy törlését, ami azt jelenti, hogy a nyilvánántartási adatokkal kapcsolatos eljárásokat a Hatóság vezeti, a bíróság jogkörében maradt a döntéshozatal és az bejegyzés elrendelése.

A törvény külön fejezetben rendelkezik az alapítványok és az egyesület jogutód nélküli megszűnését eredményező ok megállapítására irányuló eljárásokról,

³ a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvény preambulum [19]. hatályos: 2027.01.01. napjától

⁴ a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvény 78.§ (1) bekezdés és 80.§ (1) bekezdés b) pont

illetve a **jogi személy nyilvántartási irata megismerhetőségével összefüggő eljárásokat szabályoz.**

Kizárólagos illetékességi területet meghatározva bírósági jogkörben maradnak a **vallási egyesület**, a nyilvántartásba vett egyház és a bejegyzett egyház bejegyzésével és változásbejegyzésével kapcsolatos eljárások. Ezen jogalanyokra vonatkozó adatokat azonban a Hatóság által vezetett jogi személyek nyilvántartása tartalmazza, és az adatok bejegyzése iránt a bíróság, bírósági elrendelés útján intézkedik, ami szintén új folyamat a korábbi jogalkalmazáshoz képest. A pártok bejegyzési, változásbejegyzési eljárásai szintén maradtak a bíróság jogkörében, a korábban alkalmazott alapvető szabályokkal, oly módon, hogy a pártokra vonatkozó adatokat továbbra is a bíróság tarja nyilván.

Összességében megállapítható, hogy a szabályozás hiánypótló jelleggel rendezi a törvény hatálya alá tartozó nemperes eljárásokban benyújtható beadványok

és az eljárás megindítására szolgáló kérelmek általános szabályait. A részletes szabályok a nemperes eljárási jelleghez igazodnak. Az egyes nemperes eljárások szabályozása rendezi az adott eljárás tekintetében felmerülő, az általános szabályokat kiegészítő egyéb feltételeket, elemeket is.. A jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvény mellett meg kell említeni, a jogi személyek nyilvántartásáról szóló 2025. évi LIX. törvény is, mely segíti az összefoglaló tárgyát képező törvény megértését és a nyilvántartási keretrendszer modernizációját. A jogszabályváltozások eredményeként az adminisztratív jellegű eljárások gyorsabb lefolytatása várható, valamint az automatizált eljárásokból kifolyólag a bíróságokat tehermentesítésére is sor kerül. A végelszámolás szabályozása konkrétabban körvonalazza a felelőségi szabályokat, így a jogbiztonságot és a hatékonyságot hivatott támogatni.

6

HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉS ÉS HÁLÓZATÉPÍTÉS

A civil szervezetek humánerőforrás fejlesztési és hálózatépítési kérdései a gyakorlatban

Bevezetés

Ember a szervezetben

Vezetői feladatok

Önkéntesek és munkavállalók a civil szervezetekben

Partnerségi együttműködések civil szervezetek között

Összegzés

1. Bevezetés

Egy civil szervezetnek a sikeres működéshez két alapvető szempontnak mindenképpen meg kell felelnie: a formai és tartalmi követelményeknek.

Az első a szervezetre vonatkozó valamennyi jogszabályi kötelezettség betartását jelenti, az utóbbi pedig annak a küldetésnek való megfelelést, amely az alapító okiratban (alapszabályban) megfogalmazásra és elfogadásra került. Emellett számos dologra kell figyelemmel lenni, ezekből kettőt mindenképpen kiemelünk. A stratégiai gondolkodás az az elv, hogy a civil szervezet mindig a missziójához megfelelően határozza meg hosszú és rövid távú céljait, a prioritásokat és az ezeknek megfelelő feladatokat. A másik a projektszemlélet, amely minden a szervezetben végzett tevékenységet projektként értelmez, vagyis olyan folyamatként, amely magában foglalja egy cél pontos meghatározását, az eléréshez szükséges lépéseket, valamint az értékelés mozzanatait.

A vezető szerv (elnökség, kuratórium) feladata, hogy a fentiek alapján működtesse a civil szervezetet. A szakirodalom alapján elfogadott hat me-

nedzsment terület biztosítja a cél szerinti tevékenységek szervezeti hátterét.

1. Pénzügyi tervezés és pénzügyi menedzsment
2. Forrásteremtés
3. Emberi erőforrás gazdálkodás és önkéntes-menedzsment
4. Szervezeti kommunikáció (külső és belső PR.)
5. Program- és szolgáltatásfejlesztés, marketing
6. Adminisztráció

A menedzsment területeit komplexen kell értelmezni, hiszen mindegyik kapcsolatban van a másikkal.

Vegyünk egy példát: Ha szükségünk van egy speciális feladat ellátásához értő szakemberre, és úgy döntünk, alkalmazni szeretnénk, meg kell tervezni, milyen költségeket jelent a szervezet számára, majd azt is, honnan teremthetjük elő a szükséges forrást (pályázat, adomány, támogatás). Milyen formában alkalmazzuk: teljes-, illetve részmunkaidősként, netán önkéntesként? Hol találjuk meg a megfelelő embert, milyen hívó szavakkal és milyen

kondíciókkal szeretnénk megnyerni? Mit fogunk tudni nyújtani számára, hogy a munkaerőpiacon minket válasszon? Milyen jogszabályi megfelelés és adminisztráció kapcsolódik mindehhez?

A menedzsment területeken végighaladva számos kérdés vetődik fel, amelyek a projektlépések pontos megfogalmazásával (tervezés, megvalósítás, értékelés, újra tervezés, lezárás) válnak megvalósíthatóvá, meghatározva a szükséges feladatok végrehajtási sorrendjét.

E fejezetben a 3. terület humán erőforrás gazdálkodás és önkéntes-menedzsment gyakorlati kérdéseit vizsgáljuk meg és tárjuk az olvasó elé, a klasszikus civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) vonatkozásában.

Az Emberi erőforrás gazdálkodás és önkéntes-menedzsment

Célja, hogy a civil szervezet vezetői megértsék az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás fontosságát és a tudatos tervezés szükségességét. Fontos továbbá, hogy a civil szervezet emberi tényezőit figyelembe véve megteremtsék az örömteli, sikeres munkavégzés feltételeit, figyelembe vegyék az

egyéni elvárásokat, valamint a felmerülő konfliktusokat képesek legyenek kezelni. Ahhoz, hogy a tevékenységi terület fontosságát megértsük, sok dolgot kell megvizsgálnunk, de elsőként magát az embert.

Minden civil szervezeti történés, döntés mögött az embert kell keresni, hiszen jöjjön létre bármely okból egy szervezet, többnyire két emberi igény motiválja.

Vagy valami még nem létezik, és hozzuk létre, vagy valami már működik, és azt javítsuk meg, tegyük jobbá! Ez a két motiváló erő, mely alapítványokat, egyesületeket képes létrehozni és működtetni.

Elsőként azokat a személyeket kell vizsgálnunk, akik közvetlenül a szervezeten belül dolgoznak. (Alapítók, kuratóriumi tagok, egyesületi tagok).

2. Ember a szervezetben

2.1. Alapítvány

2.1.1. Alapító

A jogi személyiséggel rendelkező szervezetek (pl. gazdasági társaságok, egyesületek) mellett magánszemélyek akár egyedül, akár többen is lehetnek alapítók. Természetesen utóbbi esetben az alapítói jogokat közösen gyakorolják. Az alapító határozza meg az alapítvány küldetését, és jelöli ki azt a kuratóriumot, mely azért felel, hogy olyan tevékenységet végezzenek, amely közelebb visz a hosszú távú célok eléréséhez. Bár az alapítók általában nem tagjai a kuratóriumnak, nincs kizárva, hogy így legyen. A jogszabályi megkötés viszont vonatkozik arra, hogy elnöki tisztséget nem vállalhat és nem lehet vezető befolyása a kuratóriumi döntésekre. Az alapító a gyakorlatban nem csak a kuratóriumot, hanem a kuratórium elnökét is kijelöli, meghatározza a képviseleti jogokat. Az ember többnyire nem bízta ismeretlenekre ezt a küldetést, ezért a felkérést olyan személyek kapják, akiket az alapító ismer, tisztában van a kvalitásaikkal, személyiségük sem ismeretlen a számára. A fő szempont a bizalom.

Az alapító átruházhatja jogait más személyre, ha:

- ez szerepel az alapító okiratban,
- az átruházást írásos megállapodás rögzíti,
- az új joggyakorló elfogadja a feladatot.

Az alapítói jogok akár a kuratóriumra is ruházhatók – de összeférhetetlenség esetén a bíróság ideiglenesen magához vonhatja a jogokat. Több alapító esetén az egyikük átvállalhatja a joggyakorlást, ha a többiek nem vállalják.

2.1.2. Kuratórium

A kuratórium az alapítvány vezető testülete, felel a működés irányításáért, döntések meghozataláért, szerződéskötésekért. A szokásos létszám: 3, 5 vagy 7 fő (páratlan szám a döntéshozatal miatt célszerű). A Ptk. szerint a kuratórium legalább három természetes személyből áll, ebből ketőnek belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie, de egyetlen kurátor is kijelölhető. A kuratóriumi tagság határozott, határozatlan időre vagy feltételhez kötötten is adható. A jogszabály a tagság feltételeként csak azt szabja meg, hogy a kurátor kizárólag nagykorú, cselekvőképes természetes személy lehet. Természetesen a kizáró okok között szere-

pel a közügyektől való eltiltás, jogszabály vagy bírói ítélet alapján eltiltott tevékenység, jogerős szabadságvesztés büntetés, vagy más vezető tisztségviselői tevékenységtől való eltiltás. A kuratori tisztségről való lemondás írásban és csak személyesen lehetséges. Miután az alapító nevezi ki az új tagokat, a tagok nem jelölhetnek ki utódot.

Összegezve a fentieket, az alapítónak nagy felelőssége van abban, hogy az alapítvány működését kire bízza, az általa kiválasztott emberek mennyire elkötelezettek az alapítvány küldetésével kapcsolatban, mennyire képesek az együttműködésre, valamint a menedzsment feladatokat képesek-e ellátni.

Az alapítványoknak lehetnek munkavállalói és önkéntesei, erről később lesz szó.

2.2. Egyesület

Az egyesület létrehozásához minimum 10 személy szükséges, akik együtt megbeszélve, átgondolva közös ügyre képesek tenni egy olyan elhatározást, ami mindannyiuknak fontos és hajlandóak érte időt, energiát áldozva tevékenykedni. Ez a hosszútávú elérendő cél lesz az egyesület küldetése, melyet egyhangúan elfogadnak. Ezt a jogszabályoknak megfelelően szervezetté formálva lehet bejegyeztetni valamelyik törvényszéken.

2.2.1. Alapító tagok, rendes tagok

Az alapító tagok többnyire már ismerik egymást, sőt lehet, hogy már korábban valamilyen ügy kapcsán dolgoztak együtt. Az ő elköteleződésük és tenni akarásuk megkérdőjelezhetetlen. A szervezeti életút elején, amit zsongásnak is neveznek, hatalmas energiát tesznek a szervezet tevékenységébe, ami kisebb-nagyobb sikerekhez vezet. Ez további motiváló erőt jelent, ami a később csatlakozó tagokat is képes ösztönözni. Ez azért is fontos, mert az alapító tagok határozzák meg azokat a kritériumokat, amelyek mind formai, mind tartalmi szempontból meghatározzák és egyedivé teszik az egyesületet. A szervezet fejlődése során bővíülhet, azaz újabb tagok csatlakozhatnak hozzá. Az alapítók nem élveznek semmilyen kiváltságot, ugyanolyan kötelezettségek és jogok vonatkoznak mindenkire. A tagság saját elhatározásból önkéntes alapon jön létre, az újonnan csatlakozók felvételéről az egyesület illetékes szerve dönt. Kritérium a szervezet küldetésével való egyetértés, az alapszabályban és az egyesületi határozatokban foglaltak betartása és a tagdíj fizetése. A jogokat tekintve, minden rendes tag választhat és választható az egyesület szerveibe, valamint

részt vehet az egyesület tevékenységében és rendezvényein. Az egyesület legfőbb döntéshozó szerve a közgyűlés, ami a tagok összességét jelenti. Elmondható, hogy minél nagyobb taglétszámú egy egyesület, annál nehezebb a közgyűlés összehívása, ezért (például szövetségeknél, ernyőszervezeteknél) vagy a tagok által közvetlen vagy közvetett módon megválasztott testület, a küldöttgyűlés létrehozásával lehet a szervezetet működését biztosítani.

Egy civil szervezetnek lehetnek pártoló tagjai, akik az egyesület céljaival egyetértve vagyoni hozzájárulásukkal támogatják annak működését, valamint tiszteletbeli tagjaik, akik kimagasló tevékenységükkel segítik a civil szervezet célkitűzéseit. Egyik esetben sem rendelkeznek a rendes tagok teljes jogosítványával, viszont tanácskozási joggal részt vehetnek a szervezet ülésein.

2.2.2. Elnökség

A közgyűlés demokratikus úton szavazza meg az alapszabályban foglaltak szerint az ügyvivő testületet (az elnökséget és az elnököt). Itt is, ahogy az alapítványok esetében is a ki nem mondott szabály, a páratlan számú elnökség megválasztása a később-

biekben segíti a döntéshozatal eredményességét. A testület jogkörét, képviseleti jogát az alapszabályban kell rögzíteni. Itt kell megemlíteni azt a konfliktusforrást, hogy egy több éve működő szervezetben pozícióharcok alakulhatnak ki, ami főleg két potenciális elnök jelölt esetében megbonthatja a szervezet egységét. Ez a probléma többnyire abból fakad, hogy mindenkinek más fogalma van arról, hogy ki a jó vezető. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a határozottság, kreativitás, mások véleményének tisztelete, a jó emberismeret, felelősségvállalás mind olyan tulajdonságok, amelyek egy vezetőt sikeressé tehetnek. Sajnos sok esetben ennél még többet vár el a tagság egy vezetőtől, így nem ritka, hogy az belefárad a munkába. A többiek ezt érzékelve egy újabb vezető választásánál nem vállalják a pozíciót, az egyesület így vezetés nélkül maradhat, mert teherként értékelik a vezetői pozíció ellátását. Több évtizede sikeresen működő szervezeteknél is tapasztaltunk már ilyent. Ez a helyzet akkor is, amikor egy vezető többszöri újraválasztása miatt, már senki nem mer vagy akar egyesületi elnök lenni, mert fél, hogy nem tudja olyan színvonalon csinálni, mint az előző vezető.

3. Vezetői feladatok

Tekintsük át, milyen feladatokat kell ellátnia egy jó vezetőnek!

A vezetés vállán nyugszik a munka és a csapat sikerének felelőssége.

A vezetés feladata, hogy:

- meghatározza a célokat,
- megtervezze a célhoz vezető utat,
- biztosítsa a munkavégzéshez szükséges háttérrel és feltételeket,
- elossza a munkát,
- ellenőrizze a munkavégzést és értékelje azt,
- motiválja és támogassa a tagokat, munkatársakat és önkénteseket,
- kezelje a problémákat, konfliktusokat,
- alakítsa ki és ápolja a jó kapcsolatot a közösséggel, támogatókkal, partnerekkel,
- ellássa a szervezet külső képviseletét (pl. rendezvényeken, médiában),
- biztosítsa a törvényi megfelelést és átláthatóságot.

Az alábbi listát (online változatban) könnyen használhatja bárki a saját vezetői tovább fejlődésé-

nek kiindulópontjaként. Egyszerűen elhelyezheti saját magát egy tízes skálán abban a tekintetben, hogy mennyire jellemző rá az adott tétel. Azokkal érdemes legelőször foglalkozni, amelyeket kiemelkedően fontos területnek ítélünk a sikeres működéshez, de az általunk ideálisnak tartott szinttől eltér az (ön)értékelés.

A személyes kompetenciák tekintetében:

- fejleszti önismeretét,
- tisztában van személyes értékeivel, szerepeivel, céljaival,
- eredményesen és hatékonyan gazdálkodik az idejével
- tanul, fejlődik.

Az interperszonális kompetenciák területén:

- kultúrát épít, értékeket közvetít, példát mutat,
- bizalmi légkört teremt,
- motiváló munkakörnyezetet biztosít,
- kreativitást, innovációt serkent,
- célokat tűz ki mások számára (segít másoknak a célkitűzésben), elvárásokat tisztáz,

- támogató, fejlesztő visszajelzést ad,
- fejleszti tagtársait, beosztottjait,
- konfliktusokat old meg,
- csapatot épít,
- kapcsolatokat épít.

A cselekvési kompetenciák területén:

- jövőképet alkot a szervezet/terület számára,
- megvalósít, eredményeket ér el.

A vezetéselemélet mint tudomány mélyreható vizsgálattal kutatja ezt a területet, de a humánerőforrás kérdéseit vizsgálva, mi most megelégszünk ennyivel. Az interperszonális kompetenciák területén megállapított vezetői ismérvek nagyban járulnak hozzá ahhoz, hogy egy ember jól érzi-e magát a szervezetben, hajlandó-e önzetlenül, örömmel tenni évek múltán is a szervezet céljaiért, hogy egy munkavállaló jó kedvvel végzi-e a munkáját, vagy egy önkéntes többször is visszajön-e segíteni.

4. Önkéntesek és munkavállalók a civil szervezetben

A humánerőforrás menedzsment egyik legfontosabb kérdése, hogy önerőből meg tudjuk-e valósítani feladatainkat. Amikor egy civil szervezet belső körülményeit vizsgáljuk, már a projekt tervezése előtt ki kell derülnie annak, hogy hány embernek kell együtt dolgoznia a megvalósítás sikeréért. Azoknál a civil szervezeteknél, ahol csak egy-két projekt, azon belül is kevés program, rendezvény kerül megszervezésre, ott maga a menedzsment képes irányítani a folyamatokat, és a szervezethez tarto-

zók képesek a végrehajtásra. A sok nagy projekt és több tucat éves rendezvény már sokkal nagyobb erőbedobást igényel. Fontos, hogy az emberek képességeinek, készségeinek, szemléletmódjának harmonikus teret biztosítsunk, egyéni igényeiket és a szervezet által támasztott elvárásokat összehangoljuk, s így biztosítsuk a hatékony szervezeti munkát. A nonprofit szervezet vezetője többféle csoportépítési és csoportműködtetési feladattal operálhat. Ez attól függ, hogy az adott szervezet belső struktúrája ho-

gyan épül fel, és attól is, hogy ahhoz milyen szervezeti kultúra társul. A szervezet vezetője mindenképpen csapattal dolgozik. Munkatársai többféle jogviszonyban is állhatnak a szervezettel: alkalmazottak, megbízási szerződésesek, önkéntesek is lehetnek. Kapcsolódhatnak közvetlenül a vezetőhöz, de dolgozhatnak beosztott vezető irányításával, sőt mellérendelt viszonyban is.

4.1 Önkéntesek

4.1.1. Ki az önkéntes?

Még napjainkban is sok a félreértés az önkéntesség meghatározása és megítélése szempontjából. Sokan például ingyen munkának tekintik, vagy azt gondolják, az önkéntesek fogadásának nincsenek költségei. A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény szabályai a mérvadók, ezt minden civil szervezeti vezetőnek ismernie és alkalmaznia kell. Az önkéntes olyan személy, aki saját akaratából, meggyőződésből segít másokon, anélkül, hogy ezért anyagi ellenszolgáltatást várna. Ez a fajta segítségnyújtás a szolidaritás, a közösség iránti felelősség és az önzetlenség megnyilvánulása. Az önkéntes nem vár hasznot, mégis rengeteget ad másoknak és saját magának is.

4.1.2. Miért lesz valaki önkéntes?

Önkéntes feladatok vállalni, egy szervezethez önkéntesként csatlakozni összetett és sokszínű motiváció eredménye. Ezek a motivációk általában személyes, társadalmi, érzelmi és gyakorlati szempontok együtteséből állnak össze. Sokan belső meggyőződésből csatlakoznak egy adott szervezethez. Valamilyen érték, társadalmi probléma vagy közösségi ügy – például az állatvédelem vagy a szociális segítségnyújtás iránti elkötelezettség – készteti őket a csatlakozásra. Az önkéntesek egyik leggyakoribb motivációja az önzetlen segítségnyújtás.

Szintén számottevő motiváció a közösségi élmény és kapcsolatteremtés lehetősége, hogy új ismeretségeket kössenek, barátokat szerezzenek, és egy közösség tagjaivá váljanak. Fiatalabbaknál a személyes fejlődés, tanulás, készségfejlesztés, tapasztalatszerzés játszik még nagy szerepet. Sokan a hasznos időtöltés egyik formájaként tekintenek az önkéntességre. Azok, akiknek több szabadidejük van (pl. nyugdíjasok, egyetemi hallgatók oktatási szünetekben) gyakran keresnek értelmes, közösségi célú elfoglaltságot.

4.1.3. Az önkéntes szerepe a szervezetben

Bár az önkéntesek nem tagjai a szervezetnek, mégis fontos szerepet játszanak annak életében. Jelenlétük és munkájuk azt mutatja, hogy a szervezet élő, működő közösség, amely valóban az emberekért dolgozik. Nagy projektek esetében több száz főt is elérheti a számuk. Éppen ezért sok támogatót, adományozót érdekel, hogy egy szervezet hány önkéntessel működik együtt, sőt vannak pályázatok, ahol jelentős szempont a pozitív elbírálást illetően.

4.1.4. A szervezetek felkészülése az önkéntes munkára

Egy szervezetnek tudatosan fel kell készülnie arra, hogy önkénteseket fogadjon.

► Az önkéntesek fogadásához szükséges:

- világos jövőkép és célok,
- rövid és hosszú távú tervek,
- jól működő szervezeti struktúra,
- állandó elérhetőség (pl. iroda, elérhetőségek),
- megfelelő technikai háttér,
- konkrét terv az önkéntesek munkájára vonatkozóan.

Fontos az is, hogy képzést vagy felkészítést is biztosítsanak az önkénteseknek, ha szükséges.

► Milyen munkát végezhet az önkéntes?

Sokan azt gondolják, hogy önkéntes csak „kisegítő” munkát végezhet. Ez tévedés. A feladatok kijelölésénél a legfontosabb szempont a képesség, tudás és a hajlandóság. Az önkéntesek akár szervezési, kommunikációs, oktatási vagy szociális munkákban is helytállhatnak, ha megfelelően segítjük és irányítjuk őket.

► A megbecsülés fontossága

Az önkéntes munkát éppúgy meg kell becsülni, mint a fizetett munkát. Ez történhet köszönetekkel, oklevelekkel, ünnepi üzenetekkel, névre szóló elismeréssel, ajándékkal. Éreztetni kell, hogy még a legkisebb segítség is fontos és értékes, hiszen a kis feladatok végrehajtása ugyanúgy hozzátartozik egy projekt sikeréhez, mint a szakértelmet kívánók.

► Az önkéntes program szervezése

Egy jól működő önkéntes programhoz a következő elemek szükségesek:

- munkaköri leírások készítése,
- önkéntesek toborzása és interjúztatása,

- a feladatokhoz illesztett párosítás,
- felkészítés és továbbképzés,
- rendszeres ellenőrzés és motiválás,
- visszajelzés, elismerés, és ha szükséges, feladatváltás vagy búcsúzás.

Ebben kiemelt szerepe van az önkéntes koordinátornak, aki összefogja az egész folyamatot.

Általában a szervezet vezetői közül vállalja valaki, de lehet egy, a feladattal megbízott személy is.

Az önkéntesség nemcsak mások számára hoz hasznot, hanem az önkéntesnek is értéket ad: új élményeket, barátságokat, önbizalmat és tapasztalatot. A civil szervezetek működéséhez gyakran nélkülözhetetlenek az önkéntesek. A társadalom minden szegmensének érdeke, hogy támogassa ezt a fajta közösségi részvételt, mert hosszú távon erősebb, összetartóbb közösséget teremtet.

Az alábbi, 2005-ben a parlament által elfogadott közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényt minden civil szervezeti vezetőnek ismerni kell, hiszen ezáltal tudja tervezni a és szabályszerűen ellátni a szervezet önkéntes menedzsmentjét. A közérdekű céllal önkéntest fogadó szervezeteknek kötelező regisztráltatnia magát. A bejelentést a miniszter által e célra rendszeresített honla-

pon, a Közérdekű Önkéntes Szervezeti Regiszteren kell adatlap kitöltésével teljesíteni

► Jogszabályi áttekintés:

2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről

4.2. Közösségi szolgálat a civil szervezeteknél

Az önkéntesek mellett meg kell, hogy említsük a szervezethez közösségi szolgálat keretében csatlakozó fiatalokat.

Azoknak a civil szervezeteknek, akik ilyen diákokat vonnak be a szervezet tevékenységébe, nagyon nagy a felelősségük. Ha nem mutatjuk meg a közösségi szándék és cselekvés pozitív élményeit, hatásait, egy életre elveszünk a kedvüket attól, hogy a későbbiekben civil szervezetet hozzanak létre vagy, hogy tagok, önkéntesek legyenek. Éppen ezért, tudni és érteni kell, mi a különbség az önkéntesség és a közösségi szolgálat között. Először is fel kell oldanunk egy ellentmondást. Az önkéntesség lényege a belső motiváció, a szabad akaratból vállalt önzetlen segítség. Az iskolai közösségi szolgálat viszont egy kötelezettség, amelynek teljesítése nélkül nem lehet érettségizni, tehát „muszáj”. Ez kizárja a klasszikus önkéntességet

szabadságát, ezért a közösségi szolgálatot nem is szabad teljes értékű önkéntes munkának nevezni. Inkább egy pedagógiai eszköz, amely az önkéntesség megtapasztalását célozza meg tanulási keretben.

► Mi az ifjúsági közösségi szolgálat?

Az ifjúsági közösségi szolgálat (IKSZ) olyan szociális, környezeti, kulturális vagy oktatási célú önkéntes tevékenység, amelyet a középiskolás diákok tanulmányi kötelezettségként teljesítenek. Célja, hogy a fiatalok felelősséget vállaljanak közösségükért, valamint megtapasztalják az aktív állampolgári részvétel és a segítségnyújtás értékét.

► A szolgálat kötelező jellege

2016-tól kezdődően az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 óra ifjúsági közösségi szolgálat teljesítése. Ez minden nappali tagozatos középiskolai tanulóra vonatkozik, az érettségi vizsgát megelőző években kell teljesíteni.

- Milyen tevékenységek számítanak közösségi szolgálatnak?

Az IKSZ kizárólag előzetesen regisztrált és jóváhagyott szervezeteknél végezhető. Tipikus területek:

- szociális és jótékonyági tevékenységek (pl. idősök se-

gítése, ételosztás),

- Oktatási tevékenységek (pl. korrepetálás, nyelvgyakorlás fiatalabb diákokkal),
- Kulturális és művészeti programok támogatása,
- Környezet- és természetvédelem (pl. szemétszedés, faültetés),
- Egészségügyi intézményekben végzett segítő tevékenység,
- Közösségi rendezvényeken való részvétel.

Miért fontos az ifjúsági közösségi szolgálat?

- Fejleszti a szociális érzékenységet és az empátiát,
- Erősíti a közösségi felelősségvállalást,
- Gyakorlati tapasztalatot nyújt, amely segíthet a pályaválasztásban is,
- Hozzájárul a diákok személyiségfejlődéséhez, önismeretéhez, kommunikációs készségéhez,
- Kapcsolatot teremt a civil szféra, az intézmények és a fiatalok között.

► Hogyan történik a teljesítés?

A diák a választott szervezetnél, iskolája közvetítésével, tanári koordináció mellett végzi a szolgálatot. A civil szervezetnek a középiskolával szerződést kell kötnie.

Minden elvégzett órát dokumentálni kell (jelenléti ív, fogadónyilatkozat). A tevékenységről reflexió is készülhet, pl. beszámoló, napló, prezentáció. Az iskola igazolja a szolgálat teljesítését, és ezt az érettségi dokumentáció részeként kezeli.

Összességében elmondható, hogy az ifjúsági közösségi szolgálatukat teljesítő diákok nagy segítséget nyújtanak egy civil szervezetnek, ám ezért a civil szervezeti vezetőknek mindent meg kell tenni, hogy jól érezzék magukat a tevékenység során. Ajánlott egy olyan megbízott személy, aki koordinálja munkájukat, a problémák, kérdések esetén segítséget tud nyújtani számukra, és ugyanúgy mint a többi önkéntes esetében értékeli, és elismeri munkájukat.

► Jogsabályi háttér

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (6. § (4): Az érettségi vizsgára bocsátás feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése)

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (A közösségi szolgálat szervezése, dokumentálása, területei, együttműködés a fogadóintézményekkel)

2013. évi LXXVII. törvény az önkéntességről (Az önkéntes tevékenység általános szabályai, amelyek részben irányadók az IKSZ-re is)

4.3. Munkavállalók

A civil szervezetek tevékenységük ellátása során gyakran alkalmaznak külső munkaerőt. Ez nemcsak a szervezet hatékonyabb működését segíti elő, hanem a szakmai színvonal növelését és a rugalmasabb feladatellátást is biztosítja.

Szakértelem biztosítása

Sok civil szervezet működéséhez speciális szaktudás szükséges (pl. jogi tanácsadás, projektmenedzsment, könyvelés, kommunikáció, tréningek tartása). Ezekre nem mindig van belső erőforrás:

- külső szakértő bevonása lehetővé teszi a magas színvonalú munkát,
- segít megfelelni a pályázati vagy jogi követelményeknek.

► Rugalmas foglalkoztatás

A projektek időszakosak lehetnek, vagy csak bizonyos feladatokra terjednek ki:

- a civil szervezetek nem mindig tudnak vagy akarnak állandó munkaviszonyban foglalkoztatni valakit,
- a megbízási szerződés, vállalkozói szerződés vagy részmunkaidős foglalkoztatás lehetőséget ad a rugalmasságra.

► Erőforrás- és kapacitáshiány

Kisebb civil szervezeteknél jellemző, hogy:

- kevés az állandó alkalmazott,
- sok a vállalt feladat (pl. programok, rendezvények lebonyolítása),
- így külső munkaerő segítségével oldják meg a feladatokat.

► Pályázati és projektfinanszírozás

Gyakori, hogy egy pályázat keretében támogatják egy adott szakember vagy munkatárs bevonását. A projekt lezárultával a foglalkoztatás is megszűnik. Ez abból a szempontból előnyös, hogy nem terheli tartósan a szervezet költségvetését.

► Objektívitas és külső nézőpont

Egyes helyzetekben hasznos lehet egy külső fél bevonása, aki:

- más szemlélettel tekint a szervezet működésére,
- tanácsokat adhat fejlesztésre, szervezetfejlesztésre, stratégiaalkotásra.

► Önkormányzati vagy állami feladatellátás biztosítása

Bizonyos esetekben a civil szervezet közfeladatot lát el:

- például ifjúsági programokat, idősgondozást, kulturális és egyéb szolgáltatásokat,
- ezeket gyakran szerződéses munkavállalókkal oldják meg.

A külső munkaerő alkalmazása nem a belső erőforrások gyengeségét, hanem a professzionalizálódást és a stratégiai működést tükrözi. A civil szervezetek így képesek rugalmasan alkalmazkodni a feladataikhoz, miközben a szakmai minőséget is biztosítják, bár a non-profit szektor jelentős foglalkoztatotti létszámmal rendelkezik, (162.192 fő foglalkoztatott 2023-ban/ KSH/).

Megállapítható azonban, hogy a civil szervezetek esetében a gazdasági szektor kedvezőbb munkaadójai, a foglalkoztatás költségeinek előteremtése egyre nehezebbé teszi a munkaerő alkalmazását. A vezetőknek folyamatosan figyelemmel kell lenniük a jogszabályokra és azok változásaira, ami szintén nem könnyű feladat.

5. Partnerségi együttműködések civil szervezetek között

A civil szervezetek sok esetben szembesülnek azzal, hogy egyedül nem képesek küldetésük teljes körű megvalósítására, ezért civil partnereket keresnek, akikkel együtt sikeresebben tudják elérni céljaikat. Ez lehet két szervezet közötti kapcsolat és több szervezettel való együttműködés is. Fontos, hogy ilyenkor a közös célok érdekében összehangolják tevékenységüket, tudásukat és erőforrásaikat. A partnerség alapja a bizalom, az egyenrangúság, az átláthatóság és a kölcsönös felelősségvállalás.

A partnerség típusai civil szervezetek között

- Tematikus partnerség: közös ügyek mentén alakul ki (pl. környezetvédelem, gyermekvédelem).
- Projektalapú partnerség: konkrét program vagy pályázat megvalósítására jön létre.
- Hálózati együttműködés: hosszabb távú, több szereplőt magában foglaló együttműködés, ahol közös érdekérvényesítés is megjelenhet.

Mindegyik típus esetében lehet az együttműködés ágazati, illetve területi alapú.

Ahhoz, hogy az együttműködés létrejöjjön, találkozásokra, megbeszélésekre van szükség, ahol az egyeztetések során kiderülhet van-e értelme a közös munkának, sok kérdés felmerül ilyenkor, de az alábbiakat mindenképpen tisztázni kell.

Tisztázandó kérdések a partnerség kialakításánál

- Mi a partnerség célja?
- Milyen hozzáadott értéket fog termelni?
- Hogyan definiálható a siker?
- Hogyan fogják a partnerek megvalósítani a célokat?
- Mi legyen a partnerségben való tagság alapja?
- A partnerségen belül hogyan történik majd a döntéshozatal?
- Melyek a legfőbb célterületek és miként fogjuk kezelni ezeket?
- Milyen alapelvek vagy alapszabályok fogják vezérelni a partneri együttműködést?

- Hogyan lesz a partneri felelősség felosztva/megosztva?
 - Hogyan és mikor történik meg a teljesítmény értékelése?
 - Hogyan finanszírozzák az együttműködést?
 - Hogyan kezelik a vitákat?
 - Milyen információkat osztanak meg, milyen módon és eszközökkel?
- A jó jellemzői
- Közös megfogalmazott célok és értékek,
 - Egyértelmű szerepek és felelősségi körök,
 - Nyitott és rendszeres kommunikáció,
 - Megosztott erőforrások és kölcsönös támogatás,
 - Rugalmas működés és tanulási szándék.

5.1. Hálózatok a civil szektorban

A partnerségi kapcsolatok hálózatokat generálhatnak, melyek tudatos és hosszútávú együttműködésükkel nagyobb sikereket képesek elérni, mint a szervezetek egyedül. Sok esetben indokolt, hogy formalizált hálózatok jöjjenek létre, (szövetségek, ernyőszervezetek), ám a rugalmas munkakapcsolatra épülő informális hálózatoknak (civil fórumok, kerekasztalok) is van létjogosultsága.

A területi elosztást tekintve, egy hálózat bárhol létrejöhethet, települési szinttől kezdve az országos és határon átvívelő nemzetközi szintig. A formalizált, bejegyzett hálózatoknál a legtöbb Budapesten, illetve a vármegyei székhelyen működik. Ezek többnyire országos vagy megyei hatókörűek. Egy civil szervezet csak akkor tud és képes egy hálózatban dolgozni, ha a saját szervezeti szintjén megfelelően működik, tisztában van azzal, hogy a szervezeti autonómiája nincs veszélyben, és látja az együttműködés előnyeit.

A hálózati együttműködésből származó előnyök

► Érdekérvényesítő képesség növekedése

Több szervezet együtt nagyobb társadalmi súlyt képvisel. Ez erősebb fellépést tesz lehetővé közös célok érdekében.

► Erőforrások mennyiségének növekedése

Az összefogás révén több eszköz válik elérhetővé. Olyan forrásokhoz is hozzáférhetnek, amelyekhez egyedül nem tudnának.

► Erőforrások sokfélesége (diverzitás)

A különféle szakértelem (pl. jogász, könyvelő, közgazdász, projektmenedzser) kombinálása hatékonyabb

működést eredményez. Ez megnöveli az alkalmazkodóképességet és a rugalmasságot.

► Kapacitásfelesleg jobb kihasználása

Megoszthatók az infrastruktúrák (irodák, bérelt helyiségek). Egy munkatárs akár több szervezetnek is dolgozhat. Együttműködés esetén még likviditási problémák is közösen kezelhetők.

► Információhoz való hozzáférés javulása

Több kapcsolat és információs csatorna áll rendelkezésre

► Programkoordináció

Azonos célcsoportot célzó programokat a hálózat tagjai időben tudják egyeztetni és koordinálni, Egy közös, nagyobb rendezvény szervezése hatékonyabb lehet, mint a versengő programok.

► Hatékonyabb pályázás

Sok pályázat előnyben részesíti vagy megköveteli a partnerséget. A közös részvétel növelheti a siker esélyét. Lehetőség van nem civil szervezeteket célzó pályázati kiírásokhoz is kapcsolódni, pl. önkormányzati együttműködéssel.

Fontos kiemelni, hogy az együttműködés nem csupán előnyökkel jár. Minden kapcsolat fenntartá-

sa befektetést igényel. Ezeket a költségeket a várható hasznokhoz mérten szükséges megítélni. Szükséges tehát felmérni milyen hálózati típusban tud civil szervezetünk hatékonyan működni. Az alábbi hálózati fajták nem jobbak vagy rosszabbak a másiknál, viszont szervezettségi szintjük eltérő, ami adott esetben több saját költségvetés, illetve humán erőforrás bevonását jelentheti. Ez veszélyeztetheti magát a szervezet működését, illetve azon személyeket, akik a hálózatban fognak dolgozni.

► A hálózatok típusai

A civil hálózatok működésük alapján három fő típusba sorolhatók: információs hálózatok, koordinációs hálózatok és együttműködési hálózatok.

Információs hálózat

A legegyszerűbb hálózati forma, amelynek célja az információk, tapasztalatok, ötletek megosztása. A tagok közötti kapcsolatok lazák, a csatlakozás és a kilépés egyszerű. A hálózat jellemzője a minimális kötelezettségvállalás, az informális szerveződés, és az önállóság szinte teljes megőrzése.

Koordinációs hálózat

A koordinációs hálózatban a tagok közötti kapcsolatok erősebbek, közös projektek, írásban vagy szóban rögzített szabályok is megjelennek. A tagság stabilabb és bizonyos mértékű erőforrás-megosztás történik a közös célok elérésére.

Együttműködési hálózat

Az együttműködési hálózat a legerősebb kötődést jelenti. A tagok szorosan együttműködnek, közös döntéshozási mechanizmusokat alkalmaznak, és jelentős saját erőforrásokat áldoznak közös projektekre. A tagság pontosan szabályozott, a működés jogilag is formalizált lehet.

► **A hálózatépítés szintjei**

Megalakulás

Amikor civil szervezetek közös ügyet választanak, amiért képesek tenni is, fontossá válik a közös értékek és keretek meghatározása, az alapelvek és partneri viszonyok tisztázása.

Fejlődés

A tagsági kritériumok kidolgozása által a vezetés, vezetőség alapkérdése is tisztázásra kerül. Koordinációs központ létrehozásával kiválasztódnak azok a szervezetek, akik képesek strukturálni és irányítani a folyamatokat, esetleg megalakulnak a hálózat belső egységei, pl. munkacsoportok. Promóciós, képzési stratégia kerül kidolgozásra, ami a hálózat fejlesztését szolgálja.

Állandó tevékenység

A strukturált működés kialakításával kidolgozásra kerülnek rendszeres értékelés szempontjai, a kommunikációs és döntési mechanizmusok, a minőségbiztosítás és a monitoring.

A sikeresség feltételei:

- Egyenrangú partnerség,
- Közös célok és felelősség,

- Nyitottság és bizalom,
- Közös értékek, világos működési alapelvek,
- Jó minőségű kapcsolatok, etikus kommunikáció.

Főbb nehézségek:

- Együttműködéstől való idegenkedés,
- Tisztázatlan célok és alapelvek,
- Zártság, kizárás,
- Egyformaság erőltetése,
- Konfliktusok, erőviszonyok kezelése.

A hálózatokat még sokféleképpen vizsgálhatnánk, de a humánerőforrás kérdéskörét tekintve, eljutottunk ahhoz a ponthoz, amit még nagyon fontos áttekintenünk.

Ha magát az embert vizsgáljuk bármelyik civil szervezeti szintéren meg kell állapítani, hogy mindenhol csapattagként van jelen. Ha a csapatban valaki jól érzi magát, megtalálta a helyét, a saját motivációjából eredő szükségleteket, akkor képes a közösségéért tenni. Ha ez nincs meg, előbb-utóbb teherré válik minden feladat, konfliktusok keletkezhetnek. Fontos tehát maga a csapat építése, és a csapattagok közösséggé formálása, ahol az energiák képesek megsokszorozódni.

	Információs hálózat	Koordinációs hálózat	Együttműködési hálózat
Koordinációs központ	Nincs	Megjelenik	Állandó központ
Tagsági kritériumok	Nincsenek	Alapelvek vannak	Pontosan meghatározott
Kommunikáció	Szükség szerint	Rendszeres	Állandó, gyakori
Működési sztenderdek	Nincsenek	Alap szinten rögzített	Pontosan szabályozott
Közös projektek	Nincsenek	Időnként	Rendszerek
Erőforrások használata	Minimális	Bizonyos szintű	Jelentős saját hozzájárulás

► Mire kell figyelni egy jó csapatépítésnél?

Közös célok meghatározása és elfogadása nélkül nehéz egységet alkotni. A megvalósításban vállalt aktivitás tisztán mutatja, hogy közös volt-e a célmeghatározás. Nyitott, őszinte és rendszeres kommunikáció a tagok között segít mindenkint eligazodni hol is tart a munka, mi kell a sikerhez, milyen nehézségekkel, veszélyekkel kell szembenézni. Ennek a konfliktusok megoldásában is nagy jelentősége van. A szerepek tisztázásánál fontos, hogy mindenkinek legyen világos, ki mit csinál, milyen felelőssége van. A kölcsönös bizalom az alapja az együttműködésnek. Ennek kapcsán mindenkinek éreznie kell, hogy számíthat a másakra, ha segítségre van szüksége, azt megkapja a csapaton belül. A tagok motiválása és munkájuk elismerése növeli az elkötelezettséget, ezért fontos a tevékenység értékelése, a folyamat közben, ahol újabb lendületet lehet adni a munkához, és a végén, ahol a köszönet, elismerő szavak további tettekre aktivizálják a tagokat. Nem vagyunk egyformák, ezért a diverzitással foglalkozni kell. A különböző háttérrel, nézetekkel rendelkező tagok erősséget jelenthetnek, ha tudják kezelni a különbségeket. A különböző személyiségek, szervezeti kultúrák, munkamódszerek konfliktusokat szülhetnek, ezeket fontos kezelni, és nem szabad hagyni, hogy demoralizálják a csapatot.

Tekintsük át milyen konfliktusok adódhatnak:

- Kommunikációs problémák: Félreértések, információ hiánya vagy torzulása.
- Érdeellentétek: Különböző nézetek a célokról vagy módszerekről.
- Szerepek és felelősségek összeütközése: Ha nem tiszta vagy nem egyenlően oszlanak meg a feladatok.
- Személyiségütközések: Különböző stílusok, temperamentumok miatt.
- Motiváció hiánya, elkötelezettség csökkenése: Ha valaki nem érzi a csapat részének magát, vagy nem azonosul a célokkal.

Mivel minden emberi közösségben, még a jól működőkben is megjelenik valamelyik a fentiek közül, érdemes átgondolni milyen konfliktuskezelési megoldások lehetnek segítségünkre.

- Nyílt kommunikáció ösztönzése: Biztosítani kell a problémák megbeszélésének lehetőségét.
- Mediáció: Külső vagy belső mediátor bevonása, aki segít a nézeteltérések megoldásában.
- Szabályok és eljárások kialakítása: Konfliktuskezelési protokoll, amely iránymutatást ad.

- Csapatépítő tréningek: Konfliktuskezelési, kommunikációs és együttműködési képzések.
- Empátia fejlesztése: Mások nézőpontjának megértése és elfogadása.

- Rendszeres visszacsatolás: Visszajelzés adása és kéreése, hogy a problémák korán kezelhetők legyenek.
- Közös döntéshozatal: A tagok bevonása a döntésekbe növeli az elkötelezettséget.

6. Összegzés

Összegzésként elmondható, bárhogyp épül fel egy civil szervezet, civil hálózat, csak akkor tudja teljesíteni küldetését, ha az EMBERT, mint a legfontosabb erőforrást állítja a középpontba, és segíti abban az elhatározásában, ami elindította, hogy a civil szektorban tevékenykedjen. Sokszor tapasztaltunk már olyat, hogy megfelelő anyagi források megléte mellett sem sikerült egy projekt, mert nem volt elég ember, aki dolgozott volna a megvalósításában. Nemcsak azzal kell foglalkozni, hogy felmérjük a szerve-

zetünk kapacitását, hogy megtaláljuk az önkénteseinket, munkavállalóinkat, hanem azzal is, hogyan tartjuk meg őket, hogy motiváljuk a munkájukban, hogyan tudjuk kezelni a kialakult konfliktusokat. Az emberi erőforrás menedzsment nem öncélú tevékenység, értéket teremt a szervezet számára, amely nélkülözhetetlen céljai eléréséhez, emellett elősegíti, hogy azok az emberek, akik a társadalom jobbításáért tenni szeretnének, a civil szektorban megtalálják önmegvalósításuk útját.

Felhasznált irodalom

- Dajnoki Krisztina, Kun András István: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe - Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Debrecen 2020.
- Önkéntes Kézikönyv - A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa önkéntes programjának összefoglaló kézikönyve
- Paweł Jordan: Hálózatok fejlődése és fejlesztése

CIVIL NAPTÁR

***Jeles napok, ünnepek éves naptára
Kiemelt események, évfordulók, emlékévek
Mit, mikor, hogyan?***

Kötelező határidők és hasznos dátumok
napóra civil szervezeteknek

Jeles napok, ünnepek éves naptára 2026.

Munkaszüneti napok, ünnepek
Áthelyezett munkanapok

JANUÁR

- 1.** Újév
- 2.** (péntek) - pihenőnap
- 8-10.** Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás
-
- 10.** (szombat) - áthelyezett munkanap
- 22.** A magyar kultúra napja
- 27.** A holokauszt nemzetközi emléknapja

FEBRUÁR

- 1.** A civilek napja
- 8.** A házasság világnapja
- 22.** A bűncselekmények áldozatainak napja
- 25.** A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
- XIV. Civil Véradó hét

Munkaszüneti napok, ünnepek
Áthelyezett munkanapok

MÁRCIUS

- 1.** A polgári védelem világnapja
- 6.** Energiatakarékossági világnap
- 8.** Nemzetközi nőnap
- 15.** Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc ünnepe
- 21.** A DOWN-szindróma világnapja
- 21.** Az erdők világnapja
- 21.** A költészet világnapja
- 22.** A víz világnapja
- 27.** Színházi világnap

ÁPRILIS

- 2.** Az autizmus világnapja
- 3.** Nagypéntek
- 5.** Húsvét vasárnap
- 6.** Húsvét hétfő
- 7.** Az egészség világnapja
- 8.** A roma kultúra világnapja
- 10.** Nemzeti rákellenes nap
- 11.** A magyar költészet napja
- 11.** A Parkinson-kór világnapja
- 16.** A holokauszt áldozatainak emléknapja
- 18.** Műemlékvédelmi világnap
- 22.** A Föld napja
- 29.** Nemzetközi táncnap
- 30.** A méhek napja (Magyarországon)

Munkaszüneti napok, ünnepek**Áthelyezett munkanapok****MÁJUS**

- 1.** A munka ünnepe
- 3.** Anyák napja
- 4.** Tűzoltók napja
- 5.** Az esélyegyenlőség napja
- 5.** Európa-nap
- 6.** A magyar sport napja
- 8.** A Nemzetközi Vöröskereszt és a Vörös Félhold napja
- 10.** Madarak és fák napja
- 15.** A család nemzetközi napja
- 24.** Pünkösd vasárnap
- 25.** Pünkösd hétfő
- 31.** Gyermeknap

JÚNIUS

- 4.** A nemzeti összetartozás napja
- 5.** Környezetvédelmi világnap
- 10.** A kézművesség világnapja
- 14.** A véradók világnapja
- 27.** A cukorbetegség világnapja
- 27.** Országos polgárőr nap

június első vasárnapja

Pedagógusnap

JÚLIUS

- 1.** Semmelweis-nap, a magyar egészségügy napja
- 1.** A köztisztviselők és kormánytisztviselők napja

Munkaszüneti napok, ünnepek**Áthelyezett munkanapok****AUGUSZTUS**

- 1.** Az anyatejes táplálás világnapja
- 8.** (szombat) – áthelyezett munkanap
- 12.** A fiatalok világnapja
- 20.** Államalapítás ünnepe
- 21.** (péntek) - pihenőnap

SZEPTEMBER

- 5.** A jótekonyság világnapja
 - 19.** Takarítási világnap (szemétszedési világnap)
 - 27.** A siketek világnapja
- XV. Civil Véradóhét

OKTÓBER

- 1.** Az idősek világnapja
- 4.** Az állatok világnapja
- 7.** A tisztességes munka világnapja
- 10.** A lelki egészség világnapja
- 15.** A fehér bot (a vakok és gyengénlátók) nemzetközi napja
- 23.** Az 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe

Munkaszüneti napok, ünnepek

Áthelyezett munkanapok

NOVEMBER

- 1.** Mindenszentek
- 12.** Szociális Munka napja
- 14.** Cukorbetegség világnapja
- 16.** A tolerancia nemzetközi napja
- 17.** A koraszülöttek világnapja
- 25.** A nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja
- 29.** Advent 1. vasárnapja

DECEMBER

- 2.** Adventi Civil Börze
- 3.** A fogyatékos emberek világnapja
- 5.** Az önkéntesek világnapja
- 6.** Advent 2. vasárnapja
- 10.** Az emberi jogok világnapja
- 12.** (szombat) – áthelyezett munkanap
- 13.** Advent 3. vasárnapja
- 20.** Advent 4. vasárnapja
- 24.** pihenőnap
- 25.** Karácsony
- 26.** Karácsony

Kiemelt események, évfordulók, emlékévek

2026.

- Mohács 500 Emlékév - A mohácsi csata 500. évfordulója
- A Magyar Tudomány Éve 2025-2026
- Nagy Imre (1906–1958) születésének 120. évfordulója
- Az 1956-os forradalom kitörésének 70. évfordulója
- A Legelő és Pásztorok Nemzetközi Éve – ENSZ
- Európa Kulturális Fővárosai: Trencsén (Szlovákia), Oulu (Finnország), Česká Budějovice (Csehország)
- Az Építészet Világfővárosa Barcelona – UNESCO
- XXV. Téli Olimpiai Játékok - 2026. február 6 – 22.
- 23. Labdarúgó-világbajnokság - 2026. június 11. - július 19.
- Parlamenti választás Magyarországon – 2026. április

2027.

- Kodály Zoltán (1882-1967) halálának 60. évfordulója
- Arany János (1817-1882) születésének 210. évfordulója
- Európa Kulturális Fővárosai: Liepāja (Lettország), Évora (Portugália), Skopje (Észak-Macedónia)
- 10. Női labdarúgó-világbajnokság 2027. június-július
- Úszó-világbajnokság (FINA) Budapesten

Mit, mikor, hogyan?

Kötelező határidők és hasznos dátumok naptára civil szervezeteknek

Havi határidők

Minden hónap 10-e
Bérszámfejtés és kifizetés

10.

Azon szervezeteket érinti, amelyek munkavállalókat vagy egyéb jogviszonyban álló személyeket (például megbízási jogviszony) foglalkoztatnak. Minden hónap 10-éig történik a bér- és bérjellegű juttatások számfejtése és kifizetése.

Minden hónap 12-e
Járadékbevallás és befizetés, SZJA-előleg befizetés

12.

Azon szervezeteket érinti ez a kötelezettség, amelyek munkavállalókat, egyéb jogviszonyban álló személyeket, vagy adószámú magánszemélyeket foglalkoztatnak, illetve részükre személyi jellegű kifizetést tel-

Adott szervezetekre vonatkozik
Minden civil szervezet számára kötelező

jesítenek. Számukra a cégkapun keresztül szükséges teljesíteni a jövedelmekhez kapcsolódó járulékbemlási és befizetési kötelezettségeket, valamint a személyi jövedelemadó-előleg befizetését.

Minden hónap 20-a
Havi áfa bevallási és fizetési kötelezettség

20.

Azon szervezeteket érinti,

- amelyek jogelőd nélkül alakultak és a megalakulás évében, valamint az azt követő évben nem kértek alanyi mentességet,
- amelyeknél az év közben fizetendő áfa összege meghaladta az 1 millió forintot,
- amelyeknek az adóévet megelőző második évében az éves adóösszegük vagy annak időarányosan éves szintre átszámított összege pozitív előjelű, és elérte az 1 millió forintot.

Negyedéves határidők

A tárgynegyedévet követő hónap 20. napja:
Negyedéves áfa bevallási és fizetési kötelezettség

20.

Azon szervezeteket érinti, amelyeknek az adóévet megelőző második évében az éves áfa összege, vagy annak időarányosan éves szintre átszámított összege előjeltől függetlenül elérte a 250 000 Ft-ot, de nem haladta meg az 1 millió forintot.

A tárgynegyedévet követő hónap 20. napja:
Cégautóadó

20.

Azon szervezeteket érinti a cégautóadó fizetési kötelezettség, amelyek tulajdonában, lízingelésében vagy tartós bérletében személygépkocsi van. A kötelezettség külföldi rendszámú jármű vagy magánszemély tulajdonában lévő autó esetén is fennáll, amennyiben a járművel kapcsolatban céges költséget számoltak el.

Adott szervezetekre vonatkozik
Minden civil szervezet számára kötelező

Éves határidők és hasznos dátumok

január 30.
Igazolások kiadása a munkavállalók felé

1. 30.

Azon szervezeteket érinti, amelyek munkavállalókat foglalkoztatnak, mivel ezen a napon szükséges kiadni számukra az előző évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallásához szükséges M30-as igazolást, valamint a járulékiigazolást.

február 25.
Éves ÁFA fizetés

11. 30.

Azon szervezeteket érinti, amelyeknek az adóévet megelőző második évében az éves adóösszegük, vagy annak időarányosan éves szintre átszámított összege előjeltől függetlenül nem érte el a 250 000 Ft-ot, to-

vább a termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások adó nélküli összesített ellenértéke éves szinten nem haladja meg az 50 millió forintot.

május 31.
Éves beszámoló és
közhasznúsági melléklet
elfogadása, letétbe helyezése

Valamennyi civil szervezet számára éves kötelezettség, hogy minden év május 31-ig elfogadja éves beszámolóját és közhasznúsági mellékletét, majd ezeket letétbe helyezze az Országos Bírósági Hivatalnál. A letétbe helyezés mellett a szervezet saját honlapján (amennyiben ezzel rendelkezik) is el kell helyezni a beszámolót és mellékletét.

május 31.
Társasági adóbevallás,
illetve az azt helyettesítő
nyilatkozat (TAONY) benyújtása

Valamennyi civil szervezetnek kötelező társasági adóbevallást vagy az azt helyettesítő egyszerűsített adónyilatkozatot (TAONY) benyújtania.

május 31.
SZJA civil 1% elszámolás

Azon szervezeteket érinti, amelyek SZJA 1% felajánlásban részesültek. A kiutalást követő második évben kötelesek elszámolni a kapott támogatásról a NAV felé.

május 31.
Helyi iparűzési adó

Azon szervezeteket érinti, amelyek vállalkozási tevékenységet végeznek, és ebből származó jövedelmük (nyereségük) után belföldön vagy külföldön adófizetési kötelezettség keletkezett.

június 10.
KSH adatszolgáltatás

Valamennyi civil szervezetnek elektronikus úton, a KSH-ELEKTRA rendszeren keresztül kell teljesítenie adatszolgáltatási kötelezettségét, az OSAP 1156-os számú „Statisztikai jelentés a civil és egyéb nonprofit szervezetek tevékenységéről” elnevezésű jelentés benyújtásával.

szeptember 30.
SZJA 1% regisztráció

Azon szervezeteket érinti, amelyek korábban még nem nyújtottak be online regisztrációs adatlapot (EGYREG-adatlap) a NAV-hoz, hogy felkerüljenek az SZJA 1% fogadására jogosult szervezetek közé. Például 2026. szeptember 30-ig a 2024. január 1. előtt nyilvántartásba vett szervezetek regisztrálhatnak.

október 15-től
SZJA 1% statisztikai
jellegű tájékoztatás

Azon szervezeteket érinti ez a lehetőség, amelyek kedvezményezettként szerepelnek a személyi jövedelemadó 1%-os felajánlások rendszerében, és elektronikus úton, az EGYSTAT-adatlapra keresztül egyedi tájékoztatást szeretnének kérni a NAV-tól a javukra szóló érvényes, érvénytelen és el nem bíralt nyilatkozatok számáról, azok régiónkénti, vármegyéenkénti és korcsoportonkénti megoszlásáról, valamint az érvénytelen nyilatkozatok érvénytelenségének okairól és azok arányáról.

Adott szervezetekre vonatkozik

Minden civil szervezet számára kötelező

október 15-től
SZJA 1% rendelkezők
megismerése

Azon szervezeteket érinti ez a lehetőség, amelyek kedvezményezettként részesülnek a személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásban. Az EGYAD nyomtatványon keresztül elektronikusan igényelhető, hogy a kedvezményezett szervezet megismerhesse a felé érvényesen rendelkező magánszemélyek nevét, valamint elektronikus és postai címét.

december 31.
Adótartozás
kiegyenlítése

Azon szervezeteket érinti, amelyek vállalkozási tevékenységet végeznek, és december 31-én végrehajtható adótartozásuk van.

HASZNOS LINKEK, FORRÁSOK CIVILEKNEK

Hasznos linkek, források civileknek

Civil Információs Portál
<https://civil.info.hu/>

Civil Információs Portál
<https://civil.info.hu/nea>
Nemzeti Együttműködési Alap

Civil Központok
<https://civilkozpontok.hu/>

**Bethlen Gábor
Alapkezelő Zrt.**
<https://bgazrt.hu/>

**Nemzetpolitikai
Informatikai Rendszer**
<https://nir.bgazrt.hu/>

Bíróság:
<https://birosag.hu/>

**Nemzeti Adó
és Vámhivatal**
<https://nav.gov.hu/>

Állami Számvevőszék
<https://www.asz.hu>
Önteszték civil szervezeteknek

Nemzeti Jogszabálytár
<https://njt.hu>

**Központi
Statisztikai Hivatal
összefoglaló táblák**
[https://www.ksh.hu/
stadatkiemelt-kategoriak/hirek/
Nonprofit szervezetek adatai](https://www.ksh.hu/stadatkiemelt-kategoriak/hirek/Nonprofit-szervezetek-adatai)

**Nemzeti Gazdasági
és Társadalmi Tanács**
<https://ngtt.hu/>

**Hazai Európai Unió
pályázatok**
<https://www.palyazat.gov.hu>

Civilek Magazin
[https://www.youtube.com/
@civilek-magazin](https://www.youtube.com/@civilek-magazin)

**Magyar Falu Program –
Falusi Civil Alap**
<https://magyarfaluprogram.hu>

**Nemzeti Kulturális
Támogatáskezelő**
[https://emet.gov.hu/kategoria/
kiemelt-kategoriak/palyazatok/
aktualis-palyazatok](https://emet.gov.hu/kategoria/kiemelt-kategoriak/palyazatok/aktualis-palyazatok)

Nemzeti Kulturális Alap
<https://nka.hu>

E-cégjegyzék
<https://www.e-cegjegyzek.hu>

Tartalomjegyzék

Ajánlás	3
----------------------	---

1. Civil lexikon - fogalomtár A-tól Z-ig	9
---	---

2. A civil szervezetek működését biztosító támogatások	21
---	----

A „civil 1%”	22
--------------------	----

Nemzeti Együttműködési Alap	24
-----------------------------------	----

Magyar Falu Program – Falusi Civil Alap	37
---	----

Városi Civil Alap	41
-------------------------	----

3. Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata ...	47
---	----

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata	48
---	----

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok által nyújtott főbb szolgáltatások	50
--	----

A hálózathoz kapcsolódó országos díjak, programok	52
---	----

Értéktերemtő Közösségekért díj	52
--------------------------------------	----

Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás	54
--	----

Civil Véradás	55
---------------------	----

Civil Kavalkád a Skanzenben – „Közösségek találkozása”	56
--	----

Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor	58
---	----

Művészetek Völgye Fesztivál	59
-----------------------------------	----

Szocioséta	61
------------------	----

Adventi Civil Börze	62
---------------------------	----

Középiskolásoknak szervezett rendhagyó osztályfőnöki órák	
---	--

és az „ALACOLJ!” társasjáték	64
------------------------------------	----

Vezetőképző workshop	65
----------------------------	----

Civil szeminárium	66
-------------------------	----

Vármegye-tükör	67
-----------------------------	----

Bács-Kiskun vármegye	67
----------------------------	----

Baranya vármegye	69
------------------------	----

Békés vármegye	71
----------------------	----

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	72
-------------------------------------	----

Budapest	74
----------------	----

Csongrád-Csanád vármegye	75
--------------------------------	----

Fejér vármegye	77
----------------------	----

Győr-Moson-Sopron vármegye	79
----------------------------------	----

Hajdú-Bihar vármegye	51
----------------------------	----

Heves vármegye	83
----------------------	----

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	84
-------------------------------------	----

Komárom-Esztergom vármegye	86
----------------------------------	----

Nógrád vármegye	88
-----------------------	----

Pest vármegye	90
---------------------	----

Somogy vármegye	92
-----------------------	----

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	94
---------------------------------------	----

Tolna vármegye	96
----------------------	----

Vas vármegye	98
Veszprém vármegye	99
Zala vármegye	101
<i>A Civil Közösségi Szolgáltató Központok elérhetőségei</i>	103
4. Együttműködés és partnerség	107
<i>Civil szervezetek és az önkormányzatok</i>	108
Civil referensek találkozója	111
Településfejlesztési kollégium	112
<i>Külhoni kapcsolatok</i>	117
<i>Külhoni Civil Közösségi Szolgáltató Központok</i>	102
<i>Együttműködő szervezetek, „társhálózatok”</i>	124
Nemzeti Művelődési Intézet	125
Kárpát-medencei Népfőiskolai Hálózat	126
LEADER Program	128
Nemzeti Tehetség Program	129
Áldozatsegítő Központ	130
Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács	132
Szellemi Kulturális Örökség	135
5. Hasznos működési és jogi tudnivalók civil szervezeteknek	141
<i>Foglalkoztatás</i>	142
<i>Éves beszámoló</i>	148

<i>Közhasznú jogállás</i>	150
<i>A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás</i>	157
<i>Tájékoztató a bírósági eljárások változásáról</i>	160

6. Humánerőforrás fejlesztés és hálózatépítés	167
<i>Bevezetés</i>	168
<i>Ember a szervezetben</i>	170
<i>Vezetői feladatok</i>	173
<i>Önkéntesek és munkavállalók a civil szervezetben</i>	174
<i>Partnerségi együttműködések civil szervezetek között</i>	178
<i>Összegzés</i>	180
<i>Felhasznált irodalom</i>	180
7. Civil Naptár	189
<i>Jeles napok, ünnepek éves naptára 2026.</i>	190
<i>Kiemelt események, évfordulók, emlékévek</i>	195
<i>Mit, mikor, hogyan? (Kötelező határidők és hasznos dátumok naptára civil szervezeteknek)</i>	196
Hasznos linkek, források	202

A Civil Kézikönyv 2025. digitális változata részletesebb tartalommal elérhető
a Civil Információs Portálon (www.civil.info.hu)

A kiadványban felhasznált fényképek forrása:

Civil Információs Portál;

Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Hálózata;

Civil Kapcsolatok és Társadalmi Konzultáció Főosztálya;

Farkas-Mohi Balázs

Köszönetet mondunk a forrásként felhasznált anyagok összeállításért
a Civil Közösségi Szolgáltató Központoknak.

ISSN 2786-2895

Nyomdai előkészítés: Heltai Ákos / H2 Highway kft.